

**KUJAWSKO-POMORSKI
OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO
w Minikowie**

**Sprawozdanie z realizacji
rocznego programu działalności
w 2019 r.**

Akceptuję

dy. DYREKTOR
Lidia Lewandowska

.....
Lidia Lewandowska
dyrektor/

Zatwierdzam

.....
/Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi/

Minikowo, 2020 rok
www.kpodr.pl
e-mail: sekretariat@kpodr.pl

Opracowanie:

Dział Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw

Redakcja techniczna:

Dział Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw

Kierujący:

p.o. Dyrektora Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Minikowie

Lidia Lewandowska

Zaopiniowany:

Rada Społeczna Doradztwa Rolniczego

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	4
A. Informacja o zmianach w organizacji ośrodka doradztwa rolniczego w 2017 r.....	5
B. Zakres i metodyka procesu sprawozdawczego	7
C. Działalność merytoryczna	18
C.1. Działania nieodpłatne	20
Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.....	20
Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.....	41
Zadanie 3. Prowadzenie działalności w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich	62
Zadanie 4. Udzielanie pomocy rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych	63
Zadanie 5. Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji oraz gromadzenie i upowszechnianie informacji rynkowej w tym zakresie...	66
Zadanie 6. Możliwość prowadzenia doświadczalnictwa odmianowego w ramach porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego	67
Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska.....	67
Zadanie 8. Podejmowanie działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego	74
Zadanie 9. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku.....	78
Zadanie 10. Współdziałanie w realizacji zadań wynikających z programów rolno-środowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych	82
Zadanie 11. Prowadzenie analiz przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej.....	84
C.2. Działania odpłatne.....	86
C.3. Projekty i zadanie zlecone.....	91
C.4. Działania realizowane w ramach Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR).....	103
D. Współpraca z innymi instytucjami i samorządem.....	106
E. Wykaz ważniejszych wydarzeń.....	114
F. Działalność wydawnicza	116
G. Kształcenie i doskonalenie zawodowe kadry własnej.....	118
H. Ocena rezultatów działalności ODR w 2017.....	119
I. Załączniki elektroniczne.....	120

Wstęp

Status prawny

Od 20 sierpnia 2016 r. Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego podlega ministrowi właściwemu do spraw rozwoju wsi. Zgodnie z ustawą z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 711 z późn. zm.) jest państwową jednostką organizacyjną posiadającą osobowość prawną.

Podstawy funkcjonowania:

1. Ustawa o jednostkach doradztwa rolniczego

Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Minikowie działa na podstawie ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 711 z późn. zm.).

2. Statut

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi w drodze zarządzenia nr 29 z dnia 19.08.2016 r. nadał statut Kujawsko-Pomorskiemu Ośrodkowi Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Minikowie, stanowiący załącznik do zarządzenia. Zarządzenie weszło w życie z dniem 20.08.2016 r.

3. Regulamin organizacyjny

Ośrodek działa według struktury organizacyjnej określonej w Regulaminie Organizacyjnym Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Minikowie zatwierdzonym przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi i wprowadzonym Zarządzeniem przez dyrektora Ośrodka.

Rada Społeczna Doradztwa Rolniczego

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi na podstawie art. 9 z dnia 22 października 2004 roku o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz. U. z 2016 r. poz. 356 i 1176), w związku z art. 4 ustawy z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego (DZ.U. z 2016 r. poz. 1176) powołał w 2016 r. następujące osoby do składu Rady Społecznej Doradztwa Rolniczego przy Kujawsko-Pomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Minikowie:

1. **Wojciech Mojzesowicz** – przewodniczący Rady, przedstawiciel Stowarzyszenia Kujawsko-Pomorskie Centrum Rolnicze. Przedstawiciel zgłoszony przez związki zawodowe rolników działających na obszarze województwa,
2. **Ryszard Kierzek** – zastępca przewodniczącego Rady, przedstawiciel Kujawsko Pomorskiej Izby Rolniczej,
3. **Agnieszka Filipek**- przedstawiciel Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi,
4. **Piotr Depta**- przedstawiciel Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
5. **Tadeusz Dussa**- przedstawiciel Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
6. **Sławomir Kowalewski** - przedstawiciel Kujawsko-Pomorskiej Izby Rolniczej,
7. **Tomasz Kruszewski** – przedstawiciel Związku Zawodowego Rolnictwa „Samoobrona”. Przedstawiciel zgłoszony przez związki zawodowe rolników działających na obszarze województwa,
8. **Wiesław Gałązka** – przedstawiciel Wojewódzkiego Związku Rolników Kółek i Organizacji Rolniczych. Przedstawiciel zgłoszony przez związki zawodowe rolników działających na obszarze województwa,
9. **Dr inż. Heliodor Banaszak** – przedstawiciel Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Rolników Indywidualnych „Solidarność”. Przedstawiciel zgłoszony przez związki zawodowe rolników działających na obszarze województwa,
10. **Prof. dr hab. inż. Zbigniew Skinder**- przedstawiciel Uniwersytetu Technologiczno Przyrodniczego w Bydgoszczy. Przedstawiciel zgłoszony przez szkoły wyższe oraz

instytuty badawcze, kształcące i realizujące działania na potrzeby rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich,

11. **Dr hab. inż. Zygmunt Miatkowski** – przedstawiciel Instytutu Technologiczno-Przyrodniczego w Falentach. Przedstawiciel zgłoszony przez szkoły wyższe oraz instytuty badawcze, kształcące i realizujące działania na potrzeby rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich,
12. **Andrzej Marek Wiosna** - dyrektor Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Bydgoszczy, przedstawiciel szkół ponadgimnazjalnych kształcących na potrzeby rolnictwa, działających na obszarze województwa.

Podstawa prawna sporządzania Sprawozdania z Programu działalności

Sprawozdanie z realizacji rocznego programu działalności Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego opracowywane jest przez dyrektora jednostki doradztwa rolniczego zgodnie z art. 8 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 22 października 2004 roku o jednostkach doradztwa rolniczego (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 711 z późn. zm.) oraz opiniowany przez Radę Społeczną Doradztwa Rolniczego w oparciu o art. 9 ust. 3 pkt 1 wyżej wskazanej ustawy.

A. Informacja o zmianach w organizacji ośrodka doradztwa rolniczego w roku 2019

1. Zmiany w zasobach materialnych

Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie na chwilę obecną posiada w swojej flocie 13 pojazdów – jeden dostawczy oraz dwanaście osobowych. W 2019 roku Ośrodek zakupił jeden samochód osobowy, który został przekazany do użytku KPODR w Minikowie.

Ponadto w grudniu 2019 zakończył się termin obowiązywania umowy na wynajem biura Powiatowego Zespołu Doradztwa Rolniczego w Nakle nad Notecią. Ośrodek zawarł stosowną umowę z nowym najemcą w innej lokalizacji tj. przy ulicy Bydgoskiej 2a, w Nakle nad Notecią. Zmiana spowodowała zmniejszenie ilości metrów kwadratowych biura, ale przyniosła oszczędność w kosztach jego utrzymania.

Na koniec 2019 roku w Kujawsko-Pomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego zmieniła się liczba komputerów z 282 na 280 sztuk.

2. Zmiany w zatrudnieniu

Przyczyną spadku liczby zatrudnionych w Powiatowych Zespołach Doradztwa Rolniczego było nabycie praw emerytalnych przez pracowników oraz rozwiązanie umów o prace przez pracowników.

Tab. A. Zatrudnienie w Kujawsko-Ośrodku Doradztwa Rolniczego

L.p.	Komórki organizacyjne	Liczba zatrudnionych osób
		stan na dzień 31.12.2019
1.	Dyrektor	1
2.	Zastępca dyrektora	1
3.	Dyrektorzy Oddziałów	2
4.	Dział Technologii Produkcji Rolniczej	19
5.	Dział Ekonomiki i Zarządzania Gospodarstwem Rolnym	18
6.	Dział Rozwoju Obszarów Wiejskich	11
7.	Dział Rolnictwa Ekologicznego i Ochrony Środowiska	5
8.	Dział Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw	13

9.	Dział Teleinformatyki	6
10.	Dział Księgowości	15
11.	Dział Kadr i Organizacji Pracy	3
12.	Dział Administracyjno-Gospodarczy w Minikowie	13
13.	Dział Administracyjno-Gospodarczy w Przysieku	5
14.	Dział Administracyjno-Gospodarczy w Zarzeczewie	6
15.	Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego	106
16.	Pozostali pracownicy	15
Razem		239

Tab. B. Zatrudnienie w Powiatowych Zespołach Doradztwa Rolniczego

L.p.	Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego	Liczba gmin	Liczba pracowników
			stan na dzień 31.12.2019
1.	PZDR w Aleksandrowie Kujawskim	9	6
2.	PZDR w Brodnicy	10	5
3.	PZDR w Bydgoszczy	8	6
4.	PZDR w Chełmnie	7	4
5.	PZDR w Golubiu Dobrzyniu	6	5
6.	PZDR w Grudziądzu	6	7
7.	PZDR w Inowrocławiu	9	6
8.	PZDR w Lipnie	9	6
9.	PZDR w Mogilnie	4	4
10.	PZDR w Nakle n/Not.	5	5
11.	PZDR w Radziejowie	7	6
12.	PZDR w Rypinie	6	4
13.	PZDR w Sępólnie Krajeńskim	4	3
14.	PZDR w Świeciu	11	8
15.	PZDR w Toruniu	9	6
16.	PZDR w Tucholi	6	5
17.	PZDR w Wąbrzeźnie	4	4
18.	PZDR we Włocławku	13	9
19.	PZDR w Żninie	6	7
Razem		139	106

A. Zakres i metodyka procesu sprawozdawczego

1. Priorytetowe działania w 2019 roku (tabela C) - Priorytety działalności doradczej określone przez MRiRW

Numer priorytetu	Nazwa priorytetu	szkolenie		konferencja		szkolenie wyjazdowe		broшуra		ulotka		material informacyjny/ artykuly	porada/ informacja	konkurs/ olimpiada	pokaz/ demonstracja	stoisko inf.promocyjne	targi/ wystawy	pozostale
		l.form	l.uczestnikow	l.form	l.uczestnikow	l.form	l.uczestnikow	liczba	naklad	liczba	naklad	liczba	liczba odbiorcow	l.form	l.form	l.form	l.form	l.form
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>	<i>f</i>	<i>g</i>	<i>h</i>	<i>i</i>	<i>j</i>	<i>k</i>	<i>l</i>	<i>m</i>	<i>n</i>	<i>o</i>	<i>p</i>	<i>r</i>	<i>s</i>	<i>t</i>
1.	Upowszechnianie wiedzy i informacji na temat zapobiegania i zwalczania ASF i ptasiej grypy, z uwzględnieniem bioasekuracji	76	1259	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1853	-	-	-	-	7
2.	Wsparcie wdrażania Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2014-2020, w tym upowszechnianie wiedzy na temat wypełniania wniosku o płatności obszarowe w formie elektronicznej	103	1899	-	-	-	-	-	-	-	-	27	8950	-	-	2	-	48
3.	Wzmocnienie działań na rzecz transferu wiedzy pomiędzy nauką a praktyką rolniczą i promowanie innowacyjnych rozwiązań	74	1383	13	1047	25	693	4	1600	-	-	52	7521	2	15	3	4	142
4.	Upowszechnianie i promocja produkcji zdrowej żywności, w tym w zakresie:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
a.	rolnictwa ekologicznego ze szczególnym uwzględnieniem przetwórstwa	9	173	1	31	-	-	-	-	-	-	18	745	1	-	4	-	18
b.	zwiększania udziału roślin wysokobiałkowych w strukturze zasiewów w tym soi non GMO oraz zwiększenie ich wykorzystania w przemyśle paszowym	43	751	8	765	25	693	43	751	-	-	35	545	-	-	3	-	60

c.	produkcji żywności na niewielką skalę i wprowadzania jej na rynek w krótkich łańcuchach dystrybucji, w tym na temat działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej, rolniczego handlu detalicznego i sprzedaży bezpośredniej	31	608	-	-	16	430	-	-	1	400	17	704	-	-	9	-	33
d.	przeciwdziałania antybiotykooporności u ludzi i zwierząt	96	1661	-	-	-	-	-	-	-	-	3	2640	2	-	-	-	18
5.	Upowszechnianie działań na rzecz biogospodarki, ochrony gleby, wód i powietrza oraz dostosowań do zmian klimatycznych, w tym w zakresie:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
a.	programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu oraz zbioru zasad dobrej praktyki rolniczej	198	4462	12	1199	28	809	7	3900	-	-	101	12598	2	15	15	2	451
b.	działań na rzecz ograniczenia skutków suszy, w tym zwiększenia retencji wodnej, poprawy żyzności gleb (m.in. badanie gleb, wapnowanie)	184	4228	11	1072	28	809	6	3300	-	-	81	3331	-	-	15	-	347
c.	nieżywnościowego wykorzystania surowców rolniczych, w tym OZE	12	202	-	-	-	-	-	-	-	-	-	193	-	-	2	-	3
d.	zarządzania ryzykiem produkcyjnym i rynkowym w gospodarstwie	-	-	1	50	-	-	1	30	-	-	13	271	-	-	-	-	-

Tab. C. - Kierunki priorytetowe rozwoju rolnictwa w ramach Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego w 2019 r.

Numer priorytetu	Nazwa priorytetu	szkolenie		konferencja		szkolenie wyjazdowe		broszura		ulotka		material informacyjny/artykuł	porada/informacja	konkurs/olimpiada	pokaz/demonstracja	stoisko inf.promocyjne	targi/ wystawy	pozostale
		I.form	I.uczestników	I.form	I.uczestników	I.form	I.uczestników	liczba	nakład	liczba	nakład	liczba	liczba odbiorców	I.form	I.form	I.form	I.form	I.form
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>	<i>f</i>	<i>g</i>	<i>h</i>	<i>i</i>	<i>j</i>	<i>k</i>	<i>l</i>	<i>m</i>	<i>n</i>	<i>o</i>	<i>p</i>	<i>r</i>	<i>s</i>	<i>t</i>
1.	Współpraca ze związkami pszczelarskimi województwa kujawsko-pomorskiego w zakresie popularyzacji rozwoju pszczelarstwa oraz podejmowania działań propagujących profilaktykę ochrony pszczół i rodzin pszczelich	70	1411	14	1142	25	693	3	350	1	5000	76	1172	-	-	1	2	33
	Podjęmowanie działań mających na celu upowszechnianie i popularyzację wśród rolników wyników badań z zakresu porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego poprzez organizowanie szkoleń, wizyt doradców rolnych KPODR w gospodarstwach oraz wizyt studyjnych rolników w gospodarstwach rolnych, celem wymiany doświadczeń	91	1792	8	765	27	783	5	2300	-	-	46	8398	2	15	12	2	367
3.	Podjęmowanie działań z zakresu propagowania wśród producentów rolnych biologizacji rolnictwa jako alternatywy dla jego chemizacji, a także w przetwórstwie rolno-spożywczym oraz w gospodarstwach domowych poprzez organizowanie	176	4088	12	1103	28	809	6	3300	-	-	101	11914	3	15	19	2	457

	szkoleń, pokazów czy wizyt studyjnych u podmiotów, które w swojej działalności stosują już biologizację.																	
4.	Podejmowanie działań mających na celu propagowanie i rozwój wśród rolników sprzedaży bezpośredniej żywności wytworzonej i ich gospodarstwach rolnych, mając na względzie możliwości i korzyści wynikające z nowych regulacji prawnych w tym zakresie.	22	439	-	-	-	-	-	-	1	400	12	366	-	-	-	-	17
5.	Inicjowanie działań mających na celu ściślejsze powiązanie producentów surowca z przetwórstwem rolno-spożywczym, zapewniające większą stabilność rynku w obrocie płodami rolnymi, a tym samym opłacalność produkcji rolnej.	107	2122	-	-	-	-	1	1500	-	-	43	15176	-	-	-	-	6

1. Powiązanie zrealizowanych zadań z priorytetami na 2019 rok

I. Priorytety działalności doradczej określone przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi:

1. Upowszechnianie wiedzy i informacji na temat zapobiegania i zwalczania ASF i ptasiej grypy, z uwzględnieniem bioasekuracji.

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.
Z.1.B.6. Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym. Szkolenia stacjonarne. Tematyka opisana na stronie 27.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.
Z.2.B.6. Informacje, artykuły - opisane szczegółowo na stronie 43.

2. Wsparcie wdrażania Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2014-2020, w tym upowszechnianie wiedzy na temat wypełniania wniosku o płatności obszarowe w formie elektronicznej.

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.
Z.1.G.1. Płatności bezpośrednie - szkolenia stacjonarne - opisane szczegółowo na stronie 30.
Z.1.G.2. PROW - szkolenia stacjonarne - opisane szczegółowo na stronie 30.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.
Z.2.G.1., Z.2.G.2. - materiały informacyjne, artykuły, informacje, pozostałe formy - opisane szczegółowo na stronie 47.

Zadanie 4. Udzielanie pomocy rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych.

Z.4.I. Płatności bezpośrednie - porady indywidualne - opisane szczegółowo na stronie 63.
Z.4.II. Sporządzanie wniosków o płatności bezpośrednie i ONW - opisane szczegółowo na stronie 63.

3. Wzmocnienie działań na rzecz transferu wiedzy pomiędzy nauką a praktyką rolniczą i promowanie innowacyjnych rozwiązań.

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.
Z.1.A.1. Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej - szkolenia stacjonarne, konferencje, szkolenia wyjazdowe - opisane szczegółowo na stronie 21.
Z.1.A.2. Nowe rozwiązania w produkcji zwierzęcej - szkolenia stacjonarne i konferencje - opisane szczegółowo na stronie 23.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.
Z.2.A.1. - broszury, materiały informacyjne, artykuły, informacje, stoiska pozostałe formy - opisane szczegółowo na stronie 41.
Z.2.A.2. - materiały informacyjne, artykuły, pozostałe formy - opisane szczegółowo na stronie 41.

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska. Z.7.A.1. - porady, konkursy, pokaz, demonstracje, udział w targach - opisane szczegółowo na stronie 67.

Z.7.B.1. - porady, pokazy, demonstracje, pozostałe formy - opisane szczegółowo na stronie 68.

Z.7.B.2. - porady, udział w targach - opisane szczegółowo na stronie 68.

4.Upowszechnianie i promocja produkcji zdrowej żywności, w tym w zakresie:

a) rolnictwa ekologicznego ze szczególnym uwzględnieniem przetwórstwa,

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich. Z.1.D.1. Produkcja metodami ekologicznymi - szkolenia stacjonarne i konferencja - opisane szczegółowo na stronie 28.

Z.1.D.3. Rolnictwo ekologiczne w ramach PROW 2007-2013, 2014-2020 - szkolenie stacjonarne - opisane szczegółowo na stronie 28.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej. Z.2.D.1. - informacje, materiały informacyjne, artykuły, stoiska, pozostałe formy - opisane szczegółowo na stronie 44.

Z.2.D.3. - informacje, pozostałe formy - opisane szczegółowo na stronie 45.

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska. Z.7.D. - porady oraz konkurs - opisane szczegółowo na stronie 69.

b) zwiększania udziału roślin wysokobiałkowych w strukturze zasiewów w tym soi non GMO oraz zwiększenie ich wykorzystania w przemyśle paszowym,

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich. Z.1.A.1. Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej – szkolenia stacjonarne, konferencje, szkolenia wyjazdowe - opisane szczegółowo na stronie 21.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej. Zaplanowano udzielanie informacji, wydanie ulotki, zamieszczanie informacji na stronie Z.2.A.1. - broszury, materiały informacyjne, artykuły, stoiska, pozostałe formy - opisane szczegółowo na stronie 41.

c) produkcji żywności na niewielką skalę i wprowadzania jej na rynek w krótkich łańcuchach dystrybucji, w tym na temat działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej, rolniczego handlu detalicznego i sprzedaży bezpośredniej,

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich. Z.1.H.2. Tworzenie sieci współpracy w ramach łańcucha żywnościowego – szkolenia stacjonarne - opisane szczegółowo na stronie 31.

Z.1.H.4. Systemy bezpieczeństwa żywności, dobre praktyki higieniczne, produkcyjne przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCP - szkolenia stacjonarne - opisane szczegółowo na stronie 31.

Z.1.J. Promocja produktów lokalnych i regionalnych - szkolenia stacjonarne i wyjazdowe - opisane szczegółowo na stronie 31.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej. Z.2.A.3. - informacje, artykuły, pozostałe formy - opisane szczegółowo na stronie 42.

Z.2.H.2. - ulotka, informacje, materiały informacyjne, artykuły, stoiska, pozostałe formy - opisane szczegółowo na stronie 48.

Z.2.H.4. - informacje - opisane szczegółowo na stronie 49.

Z.2.J. - informacje, materiały informacyjne, artykuły, stoiska promocyjne, pozostałe formy - opisane szczegółowo na stronie 49.

d) przeciwdziałania antybiotykooporności u ludzi i zwierząt

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Z.1.B.3. Normy i wymagania wzajemnej zgodności (w tym dobrostan zwierząt) - szkolenia stacjonarne - opisane szczegółowo na stronie 26.

Z.1.B.6. Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym - szkolenia stacjonarne - opisane szczegółowo na stronie 27.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Z.2.B.3. - artykuł, informacje, pozostałe działania - opisane szczegółowo na stronie 43.

Z.2.B.6. - artykuły, informacje, pozostałe działania - opisane szczegółowo na stronie 43.

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska. Z.7.L.8. - porady, konkursy, pozostałe działania - opisane szczegółowo na stronie 69.

5. Upowszechnianie działań na rzecz biogospodarki, ochrony gleby, wód i powietrza oraz dostosowań do zmian klimatycznych, w tym w zakresie:

a) programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu oraz zbioru zasad dobrej praktyki rolniczej,

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Z.1.A.1. Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej - szkolenia stacjonarne, konferencje, szkolenia wyjazdowe - opisane szczegółowo na stronie 21.

Z.1.B.1. Technologia produkcji roślinnej - szkolenia stacjonarne i wyjazdowe - opisane szczegółowo na stronie 24.

Z.1.L.6. Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami – szkolenia stacjonarne i konferencja - opisane szczegółowo na stronie 33.

Z.1.L.8. Inne działania na rzecz ochrony środowiska na poziomie gospodarstwa – szkolenia stacjonarne - opisane szczegółowo na stronie 33.

Z.1.O.1. Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych związkami azotu pochodzenia rolniczego, dyrektywa azotanowa i wodna - szkolenia stacjonarne, konferencje, szkolenie wyjazdowe - opisane szczegółowo na stronie 35.

Z.1.O.2. Program rolnośrodowiskowy i Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne - szkolenia stacjonarne - opisane szczegółowo na stronie 36.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Z.2.A.1. - broszury, materiały informacyjne, artykuły, informacje, stoiska, pozostałe formy - opisane szczegółowo na stronie 41.

Z.2.B.1. - broszura, materiały informacyjne, artykuły, informacje, stoiska, pozostałe formy - opisane szczegółowo na stronie 42.

Z.2.L.6. - broszura, materiały informacyjne, artykuły, informacje, pozostałe formy - opisane szczegółowo na stronie 51.

Z.2.L.8. - materiały informacyjne, artykuły, informacje, pozostałe formy - opisane szczegółowo na stronie 51.

Z.2.O.1- broszura materiał informacyjny, artykuł, informacje, pozostałe formy - opisane szczegółowo na stronie 54.

Z.2.O.2. - informacje - opisane szczegółowo na stronie 54.

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska. Z.7.A.1. - porady, konkursy, pokaz, demonstracje, udział w targach - opisane szczegółowo na stronie 67.

Z.7.B.1. - porady, pokazy, demonstracje, pozostałe formy - opisane szczegółowo na stronie 68.

b) działań na rzecz ograniczenia skutków suszy, w tym zwiększenia retencji wodnej, poprawy żyzności gleb (m.in. badanie gleb, wapnowanie),

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich. -

Z.1.A.1. Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej - szkolenia stacjonarne, konferencje, szkolenia wyjazdowe, - opisane szczegółowo na stronie 21.

Z.1.B.1. Technologia produkcji roślinnej - szkolenia stacjonarne i wyjazdowe - opisane szczegółowo na stronie 24.

Z.1.O.1. Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych związkami azotu pochodzenia rolniczego, dyrektywa azotanowa i wodna - szkolenia stacjonarne, konferencje i szkolenie wyjazdowe - opisane szczegółowo na stronie 35.

Z.1.O.2. Program rolnośrodowiskowy i Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne - szkolenia stacjonarne - opisane szczegółowo na stronie 36.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Z.2.A.1. - broszury, materiały informacyjne, artykuły, informacje, stoiska, pozostałe formy - opisane szczegółowo na stronie 41.

Z.2.B.1. - broszury, materiały informacyjne, artykuły, informacje, stoiska, pozostałe formy - opisane szczegółowo na stronie 42.

Z.2.O.1. - broszura, materiały informacyjne, artykuły, informacje, stoiska, pozostałe - opisane szczegółowo na stronie 54.

Z.2.O.2. - informacje - opisane szczegółowo na stronie 54.

c) niezwyńnościowego wykorzystania surowców rolniczych, w tym OZE

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich

Z.1.L.8. Inne działania na rzecz ochrony środowiska na poziomie gospodarstwa materiały informacyjne, artykuły, informacje, pozostałe formy - opisane szczegółowo na stronie 33.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Z.2.L.4. Energetyka prosumencka - informacje, stoisko - opisane szczegółowo na stronie 51.

Z.2.L.5. Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym - informacje, stoisko, pozostałe formy - opisane szczegółowo na stronie 51.

d) zarządzania ryzykiem produkcyjnym i rynkowym w gospodarstwie

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.
Z.1.C.3. Ubezpieczenia społeczne oraz majątkowe – konferencja - opisana szczegółowo na stronie 27.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.
Z.2.C.3. - broszura, informacje, materiały informacyjne artykuły - opisane szczegółowo na stronie 27.

Zadanie 11. Prowadzenie analiz przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej.

Z.11.C.3. - porady - opisane szczegółowo na stronie 84.

II. Kierunki priorytetowe rozwoju rolnictwa w ramach Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego:

1. Współpraca ze związkami pszczelarskimi województwa kujawsko-pomorskiego w zakresie popularyzacji rozwoju pszczelarstwa oraz podejmowania działań propagujących profilaktykę ochrony pszczół i rodzin pszczelich.

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.
Z.1.A.1. Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej - szkolenia stacjonarne, konferencje, szkolenia wyjazdowe - opisane szczegółowo na stronie 21.

Z.1.B.2. Technologia produkcji zwierzęcej - szkolenia stacjonarne i konferencje - opisane szczegółowo na stronie 25.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.
Z.2.A.2. - materiały informacyjne, artykuły, informacje, pozostałe formy - opisane szczegółowo na stronie 41.

Z.2.B.2. - broszury, ulotka, materiały informacyjne, artykuły, informacje, stoisko, pozostałe formy - opisane szczegółowo na stronie 42.

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska.

Z.7.B.2. - porady, udział w targach - opisane szczegółowo na stronie 68.

2. Podejmowanie działań mających na celu upowszechnianie i popularyzację wśród rolników wyników badań z zakresu porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego poprzez organizowanie szkoleń, wizyt doradców rolnych KPODR w gospodarstwach oraz wizyt studyjnych rolników w gospodarstwach rolnych, celem wymiany doświadczeń.

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.
Z.1.A.1. Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej - szkolenia stacjonarne, konferencje, szkolenia wyjazdowe - opisane szczegółowo na stronie 21.

Z.1.B.1. Technologia produkcji roślinnej – szkolenia stacjonarne i wyjazdowe - opisane szczegółowo na stronie 24.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.
Z.2.A.1. - broszury, materiały informacyjne, artykuły, informacje, stoiska, pozostałe formy - opisane szczegółowo na stronie 41.

Z.2.B.1. - broszury, materiały informacyjne, artykuły, informacje, stoiska, pozostałe formy - opisane szczegółowo na stronie 42.

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska.

Z.7.A.1. - porady, konkursy, pokaz, demonstracje, udział w targach - opisane szczegółowo na stronie 67.

Z.7.B.1. - porady, pokazy, demonstracje, pozostałe formy - opisane szczegółowo na stronie 68.

3. Podejmowanie działań z zakresu propagowania wśród producentów rolnych biologizacji rolnictwa jako alternatywy dla jego chemizacji, a także w przetwórstwie rolno-spożywczym oraz w gospodarstwach domowych poprzez organizowanie szkoleń, pokazów czy wizyt studyjnych u podmiotów, które w swojej działalności stosują już biologizację.

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Z.1.A.1. Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej - szkolenia stacjonarne, konferencje, szkolenia wyjazdowe - opisane szczegółowo na stronie 21.

Z.1.B.1. Technologia produkcji roślinnej – szkolenia stacjonarne i wyjazdowe - opisane szczegółowo na stronie 24.

Z.1.D.1. Produkcja metodami ekologicznymi – szkolenia stacjonarne i konferencja - opisane szczegółowo na stronie 28.

Z.1.O.1. Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych związkami azotu pochodzenia rolniczego, dyrektywa azotanowa i wodna – szkolenia stacjonarne, konferencje i szkolenie wyjazdowe - opisane szczegółowo na stronie 35.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Z.2.A.1. - broszury, materiały informacyjne, artykuły, informacje, stoiska, pozostałe formy - opisane szczegółowo na stronie 41.

Z.2.B.1. - broszury, materiały informacyjne, artykuły, informacje, stoiska, pozostałe formy - opisane szczegółowo na stronie 42.

Z.2.D.1. - materiały informacyjne, artykuły, informacje, stoiska, pozostałe formy - broszury, materiały informacyjne, artykuły, informacje, stoiska, pozostałe formy - opisane szczegółowo na stronie 44.

Z.2.O.1. - broszura, materiały informacyjne, artykuły, informacje, stoiska, pozostałe - opisane szczegółowo na stronie 54.

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska.

Z.7.A.1. - porady, konkursy, pokaz, demonstracje, udział w targach - opisane szczegółowo na stronie 67.

Z.7.B.1. - porady, pokazy, demonstracje, pozostałe formy - opisane szczegółowo na stronie 68.

Z.7.D.1. - porady, konkurs - opisane szczegółowo na stronie 69.

4. Podejmowanie działań mających na celu propagowanie i rozwój wśród rolników sprzedaży bezpośredniej żywności wytworzonej i ich gospodarstwach rolnych, mając na względzie możliwości i korzyści wynikające z nowych regulacji prawnych w tym zakresie.

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Z.1.H.2. Tworzenie sieci współpracy w ramach łańcucha żywnościowego Tworzenie sieci

współpracy w ramach łańcucha żywnościowego - szkolenia stacjonarne - opisane szczegółowo na stronie 31.

Z.1.H.4. Systemy bezpieczeństwa żywności, dobre praktyki higieniczne, produkcyjne przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCP - szkolenia stacjonarne - opisane szczegółowo na stronie 31.

Z.1.J.3. Rolniczy handel detaliczny – szkolenia stacjonarne - opisane szczegółowo na stronie 32.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Z.2.H.2. - ulotka, informacje, materiały informacyjne, artykuły, stoiska, pozostałe formy - opisane szczegółowo na stronie 48.

Z.2.H.4. - informacje - opisane szczegółowo na stronie 49.

Z.2.J.3. - artykuł, informacje - opisane szczegółowo na stronie 50.

5. Inicjowanie działań mających na celu ściślejsze powiązanie producentów surowca z przetwórstwem rolno-spożywczym, zapewniające większą stabilność rynku w obrocie płodami rolnymi, a tym samym opłacalność produkcji rolnej.

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Z.1.C.1. Rachunkowość rolna – szkolenia stacjonarne- opisane szczegółowo na stronie 27.

Z.1.G.1. Płatności bezpośrednie – szkolenia stacjonarne- opisane szczegółowo na stronie 30.

Z.1.I.1. Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym - szkolenia stacjonarne - opisane szczegółowo na stronie 31.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Z.2.C.1. - materiały informacyjne, artykuły, informacje - opisane szczegółowo na stronie 44.

Z.2.G.1. - materiał informacyjny, artykuł, pozostałe formy - opisane szczegółowo na stronie 47.

Z.2.I.1. - materiał informacyjny, artykuł, pozostałe formy - opisane szczegółowo na stronie 49.

Zadanie 5. Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji

Z.5.I.1. Monitoring – cen nawozów mineralnych, cen płodów rolnych - opisane szczegółowo na stronie 60.

Zadanie 11. Prowadzenie analiz przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej.

Z.11.C. Rachunkowość w gospodarstwach rolnych - porady - opisane szczegółowo na stronie 84.

Z.11.I. Zarządzanie gospodarstwem rolnym - porady - opisane szczegółowo na stronie 84.

2. Opis procesu przygotowania sprawozdania z działalności

Etapy przygotowania sprawozdania z rocznego programu działalności Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w 2019 roku

Krok 1

Spotkanie kierowników Powiatowych Zespołów Doradztwa Rolniczego oraz kierowników działów merytorycznych – omówienie zadań i obszarów pracy w 2019 roku oraz zasad sprawozdawczości.

Krok 2

Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego przygotowują sprawozdanie z realizacji zadań za 2019 rok i przesyłają je do Działu Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw.

Krok 3

Działy merytoryczne otrzymują informacje na temat zadań zrealizowanych przez Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego. Na tej podstawie opracowują sprawozdanie z realizacji zadań, uwzględniając sprawozdane zadania PZDR i realizowane przez specjalistów merytorycznych.

Krok 4

Dział Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw dokonuje połączenia poszczególnych elementów Sprawozdania z realizacji rocznego programu działalności KPODR w 2019 roku. Sprawozdanie zostaje uzupełnione o informacje o zmianach w organizacji ośrodka doradztwa rolniczego w 2019 r. oraz zakres i metodykę procesu sprawozdawczego.

Krok 5

Dyrektor przyjmuje projekt Sprawozdania z realizacji rocznego programu działalności w 2019 roku i decyduje o jego przedłożeniu do zaopiniowania Radzie Społecznej Doradztwa Rolniczego i zatwierdzenia przez Ministra.

C. Działalność merytoryczna

Wstęp

Kolejny rok zdominowany działaniami związanymi z szacowaniem szkód spowodowanych ekstremalnymi zjawiskami atmosferycznymi. W zdecydowanej większości gospodarstw dotkniętych klęską suszy pojawili się doradcy KPODR, szacując szkody, a następnie pomagając w wypełnianiu wniosków o pomoc rządową.

Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego jako regionalne ogniwo ogólnopolskiej Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich zrealizował szereg zadań w ramach wsparcia innowacyjności i innowacji, w tym aktywne wsparcie grup operacyjnych na rzecz innowacji. W 2019 roku założono konsorcja i przygotowywano dokumentację aplikacyjną do działania „Współpraca” dla 10 takich inicjatyw. Po rozpatrzeniu wniosków przez ARiMR pod koniec roku podpisano 3 umowy na realizację zadań. Są to następujące operacje: „*Bezpieczna Ferma - innowacja produktowa, procesowa i marketingowa związana z chowem kurcząt brojlerów*”, „*Budowa systemu powiązań w obszarze innowacyjnych technologii odchowu cieląt oraz opasu końcowego*” oraz „*Innowacyjny model współpracy producentów rolnych w ramach krótkich łańcuchów dostaw*”, w której KPODR pełni rolę lidera.

Wobec znacznego przyspieszenia ogłoszeń naborów do działań PROW 2014-2020 zwiększyło się zainteresowanie doradztwem w tym zakresie. Jest to widoczne w liczbie udzielonych przez KPODR informacji, porad, czy pomocy w opracowaniu dokumentacji aplikacyjnej i sprawozdawczej w ramach różnego typu operacji. Dużym zainteresowaniem cieszyły się takie działania i poddziałania PROW jak: Premie dla młodych rolników, Restrukturyzacja małych gospodarstw, Inwestycje mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniami azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych, Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej, czy Inwestycje zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji

rolnej. Początek roku zdominowało doradztwo w zakresie spełnienia wymagań Dyrektywy azotanowej, a szczególnie opracowywanie planów nawozowych.

Ośrodek kontynuował doradztwo z zakresu wspomaganie podejmowania decyzji przez rolnika. Zakupiono program RIMpro, który pozwala sadownikom zrationalizować zabiegi ochrony roślin na parcu jabłoni. To samo dotyczy programu NegFry, który został zainstalowany w kilku lokalizacjach w województwie kujawsko-pomorskim, gdzie zautomatyzowane stacje pomiarowe były zlokalizowane na plantacjach ziemniaków lub w ich pobliżu. Stacje meteorologiczne znajdują się również w systemie pomiarów suszy prowadzonym przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa PIB w Puławach. Pozyskiwane informacje ze stacji są wykorzystywane przez doradców w pracy z rolnikami. Również rolnicy coraz częściej podejmują decyzje dotyczące gospodarstwa w oparciu o pozyskiwane dane ze stacji meteorologicznych oraz w oparciu o zainstalowane modele chorobowe. Rolnicy oraz samorządy lokalne byli zainteresowani śledzeniem warunków meteorologicznych o czym świadczyła liczba wejść na stronę internetową „Agrometeo”. Było to związane z kłopotami w wykonaniu zabiegów agrotechnicznych: ochrony, zbioru, uprawy, zasiewów jesiennych.

Działania na rzecz rozwoju rolnictwa ekologicznego Ośrodek łączy z działaniami promującymi produkty ekologiczne i wspiera współpracę rolników z przetwórcami.

Poprzez realizacje projektów pn. „Człowiek i środowisko” oraz „Bioświadomi, bioodpowiedzialni” KPODR kształtował postawy prośrodowiskowe, szczególnie w zakresie ochrony przyrody i środowiska na poziomie całego gospodarstwa.

Ważnym wydarzeniem upowszechnieniowym są targi i wystawy, których w KPODR zorganizowano 15. Zorganizowano Jubileuszowe XL Dni Otwartych Drzwi - Targi Ogólnorolne w Zarzeczewie, których motywem przewodnim było pogłębianie wiedzy z zakresu innowacji technicznych i technologicznych, jak również wskazywanie możliwości korzystania z programów wspierających rolnictwo i obszary wiejskie. Podczas jubileuszowych XX Targów „Lato na Wsi - Święto Smaku i Tradycji”, zaprezentowano mieszkańcom wsi i miast walory przyrodnicze, kulturowe i kulinarne regionów Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Również Regionalna Kujawsko-Pomorska Wystawa Zwierząt Hodowlanych zorganizowana przy współpracy z Polskim Związkiem Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego oraz Polskim Zrzeszeniem Producentów Bydła Mięsnego była jubileuszowa. Barwy Lata, Dary Jesieni w Przysieku zorganizowano po raz dwudziesty piąty, a Miodowe Lato w Zarzeczewie, promujące gospodarkę pasieczną oraz znaczenie pszczół i owadów zapylających w przyrodzie i dla człowieka, po raz dziesiąty. Międzynarodowe Targi Rolno-Przemysłowe AGRO-TECH w Minikowie otrzymały nagrodę Targowego Lidera w konkursie organizowanym przez wydawnictwo „Zagroda”.

Jak ważnym tematem jest produkcja rzepaku i roślin białkowych w kontekście rynku krajowego i globalnego, ale również istotnym w aspekcie produkcji biopaliw, rolnicy i doradcy mogli się przekonać uczestnicząc w trzeciej edycji międzynarodowej konferencji EURORZEPAK.

KPODR jako instytucja otoczenia biznesu (IOB) służył doradztwem istniejącym i potencjalnym przedsiębiorcom w zakresie zakładania działalności gospodarczej, nabywania lub podnoszenia kwalifikacji pracowników, tworzenia nowych miejsc pracy, racjonalizacji kosztów itp.

Ośrodek współpracował z Lokalnymi Grupami Działania w zakresie podejmowania działań na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, czy tworzeniu nowych miejsc pracy.

Dodatkowo KPODR świadczył doradztwo w zakresie reorientacji zawodowej rolników i domowników dla gospodarstw szukających dodatkowych źródeł dochodu. Szczególnie w tych gospodarstwach, które nie były w stanie utrzymać się z produkcji rolniczej oraz gdzie siła robocza oraz inne zasoby nie są już wykorzystywane w rolnictwie. Przykładem reorientacji

rolników i jednocześnie innowacji społecznych na obszarach wiejskich był realizowany projekt „Zielona opieka - rozwój gospodarstw opiekuńczych”, który zakończył się w 2018 roku. Jednocześnie rozpoczęto kolejny projekt „Opieka w zagrodzie - gospodarstwa opiekuńcze w województwie kujawsko-pomorskim”, który umożliwi pilotażowe działania tego typu w kolejnych powiatach województwa. Zorganizowano „VII Kujawsko-Pomorskie Forum Turystyki Wiejskiej - Wieś dla Wsi”, aby przedstawić dobre przykłady działalności turystycznej oraz edukacyjnej w gospodarstwach rolnych promujących wieś.

Działalność KPODR wpisała się w realizację priorytetów określonych przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, jak również kierunków priorytetowych rozwoju rolnictwa w ramach Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego i priorytetów działalności doradczej Ośrodka.

C.1. Działania nieodpłatne

Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w 2019 roku udzielał wszechstronnej pomocy rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich w celu zwiększenia dochodów z gospodarstwa i działalności pozarolniczej, jak również w celu poprawy warunków życia rodzin wiejskich.

Praca doradcza skoncentrowana była na upowszechnianiu informacji technologicznych w produkcji rolniczej i osiągnięć nauk rolniczych.

Działalność doradcza, informacyjna i upowszechnieniowa zaplanowana w poszczególnych zadaniach realizowana była poprzez organizowanie i prowadzenie konferencji, szkoleń, pokazów, demonstracji, poprzez udzielanie informacji, porad, pomocy w opracowaniu dokumentacji zgodnie z zapotrzebowaniem ze strony rolników i mieszkańców wsi, jak również upowszechnianie treści doradczych poprzez wydawnictwa (ulotki, broszury, prasa) czy audycje RTV oraz podczas imprez wystawienniczo-targowych i okolicznościowych organizowanych zarówno przez Ośrodek, jak i inne instytucje. Wszystkie powyższe działania odnoszą się do zapotrzebowania ze strony rolników, mieszkańców wsi, władz samorządowych wojewódzkich i gminnych, związków rolników, szkół i uczelni rolniczych oraz innych instytucji działających na rzecz rolnictwa i rozwoju wsi.

Biorąc pod uwagę powyższe uwarunkowania Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego realizował zadania uwzględniając priorytety działalności doradczej określone przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, jak również określone w ramach Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz wypracowane przez Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego.

Zadanie 1.

Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich

Zadanie zrealizowano w formie konferencji, szkoleń stacjonarnych i wyjazdowych, w których wzięło udział 19860 odbiorców. Ogólna liczba form 875, w tym 766 szkoleń stacjonarnych, 77 szkoleń wyjazdowych i 32 konferencje.

Z.1.A. Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze

W tym obszarze tematycznym zorganizowano i przeprowadzono 13 konferencji dla 1047 uczestników, 74 szkolenia dla 1383 uczestników i 25 szkoleń wyjazdowych dla 693 uczestników. Liczba form 112, łączna liczba uczestników 3123.

Z.1.A.1. Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej

Działalność szkoleniowa w tym zakresie obejmowała zarówno organizację szkoleń stacjonarnych i wyjazdowych oraz konferencji. Ich tematyka dotyczyła wprowadzania innowacyjnych rozwiązań w uprawie roślin rolniczych, sadowniczych i ogrodniczych.

Zorganizowano konferencję pt.: „Zjazd sadowników Województwa Kujawsko-Pomorskiego”. Na konferencji przedstawiono wymagania związane z wprowadzeniem ustawy Prawo Wodne. Zaprezentowano nowe zagrożenia i możliwości ochrony drzew owocowych przed szkodnikami, a także trudny sezon przechowalniczy. Podkreślono wysokie wymagania marketów i konsumentów w stosunku do owoców. Poruszono temat dotyczący wpływu ochrony roślin sadowniczych na pozostałości środków ochrony w owocach oraz zaakcentowano konieczność stosowania tylko zarejestrowanych w konkretnych uprawach środków ochrony roślin. Prelegentami na konferencji byli przedstawiciele Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach, Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

„Rzepak - nowe rozwiązania w uprawie” to konferencja, podczas której omówione zostały zagadnienia agrotechniczne zmierzające do lepszej i wydajniejszej uprawy rzepaku ozimego. Poszczególne tematy zaprezentowane podczas konferencji to m.in.: Wirus żółtaczk rzepy TuYV- duże zagrożenie w uprawie rzepaku ozimego, Polskie odmiany rzepaku - przykład przewagi odmian lokalnych, Nowe podejście do ochrony rzepaku, Ocena morfologiczna i anatomiczna rzepaku w zimie, Optymalizacja wykorzystania azotu w uprawie rzepaku, a nowa dyrektywa azotanowa, Mieszanki międzyplonowe TerraLife - zalety bioróżnorodności gatunkowej. Prelegentami na konferencji byli przedstawiciele Hodowli Roślin w Strzelcach, Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu oraz firm Limagrain, Rapool, Invigo, Syngenta, Saaten-Union Polska.

„Forum nasienne - nowości odmianowe” to konferencja podczas której omówiono najnowsze wyniki badań porejestrowych zbóż jarych i ozimych oraz roślin bobowatych.

W związku z obowiązującymi przepisami Programu Azotanowego omówiono również zapisy rozporządzenia dotyczącego Programu. Tematem wiodącym były adiuwanty i efektywność ich stosowania. Ponadto, przedstawiono problem pozostałości stosowanych przez rolników środków ochrony roślin w produktach roślinnych oraz omówiono wiosenną ochronę roślin uprawnych. Prelegentami na konferencji byli: pracownicy Stacji Doświadczalnej Oceny Odmian COBORU z Chrzastowa, Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Bydgoszczy oraz przedstawiciel firmy chemicznej BASF.

Podczas konferencji „Aspekty technologiczne upraw sadowniczych” przedstawiono obowiązki związane z wprowadzeniem ustawy Prawo Wodne. Przedstawione zostały wymagania dotyczące prowadzenia dokumentacji w gospodarstwach. Poruszone zostały zagadnienia dotyczące wymagań wodnych roślin sadowniczych w produkcji plonu, jak również możliwości zabezpieczania potrzeb nawadniania oraz możliwości obliczeń wymagań wodnych przy pomocy aplikacji zamieszczonych na stronach internetowych Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach, a także trudny sezon produkcyjny. Przedstawiono sytuacje na poszczególnych rynkach produktowych, nowoczesne rozwiązania w nawożeniu roślin sadowniczych, temat owocówki jabłkówekczki, jej szkodliwość i zwalczanie. Zaprezentowano najnowszą strategię ochrony sadów (pronutiva) oraz istotę nawożenia mikroelementami w uprawach sadowniczych. Prelegentami na konferencji byli: przedstawiciel firmy InterMag Sp. z o.o., FMC Agro Polska Sp. o.o., ADOB Sp. z o.o. Sp. k., Arysta Lifescience, Synthos Agro, Zakładu Agrotechnologii Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach, Mondi Polska.

EURORZEPAK 2019 to trzecia edycja Międzynarodowego Dnia Rzepaku. Tematem przewodnim tegorocznej edycji Dni Rzepaku były „Biopaliwa jako stabilny element produkcji rzepaku”. Jednym z elementów EURORZEPAKU była konferencja pn. „Innowacje w uprawie rzepaku” połączona z debatą na temat biopaliw. Podczas konferencji przedstawiono wykład

dotyczący nawożenia rzepaku ozimego. Zwrócono uwagę na momenty krytyczne w jakich może znajdować się rzepak, w wyniku wystąpienia m.in. niekorzystnych zjawisk atmosferycznych oraz jakie jest jego zapotrzebowanie na azot. Podkreślono ważną rolę pszczoł w ekosystemie, zwrócono uwagę na konieczność budowania dobrych relacji pomiędzy plantatorami rzepaku a pszczelarzami oraz zaakcentowano wykorzystanie śruty rzepakowej jako cennego krajowego źródła białka pochodzenia roślinnego. W trakcie debaty uczestnicy mogli porozmawiać ze specjalistami z różnych dziedzin, zajmujących się hodowlą nasion, uprawą, ochroną oraz nawożeniem rzepaku. W debacie udział wzięli: Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Wojewoda Kujawsko-Pomorski, Dyrektor Generalny Krajowej Izby Biopaliw, przedstawiciel Krajowego Zrzeszenia Producentów Rzepaku i Roślin Białkowych, Stacji Doświadczalnej Oceny Odmian w Chrząstowie, Polskiego Stowarzyszenia Producentów Oleju, Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, Uniwersytetu w Pradze, UFOP Union zur Forderung von Oel und Proteinpflanzen, Fédération Française des Producteurs d'Oléagineux et de Protéagineux.

„Innowacyjne rozwiązania w zakresie uprawy i przechowania ziemniaków” to konferencja połączona z warsztatami polowymi i przeprowadzona w gospodarstwie rolnika specjalizującego się w produkcji ziemniaka. Zaprezentowano nowe rozwiązania w zakresie uprawy i przechowania ziemniaka, porównano odporność odmian na choroby w warunkach nawadniania. Prelegentami byli specjaliści Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin Oddział Bonin i Oddział Jadwisin oraz specjaliści 5 hodowli nasiennych ziemniaka.

Konferencję „Nowe rozwiązania w uprawie i integrowanej ochronie zbóż” przeprowadzono w Kowrozie, na terenie gospodarstwa rolnego specjalizującego się w technologiach konserwujących. Omówiono i zaprezentowano praktyczne aspekty technologii bezorkowych w tym strip-till, siewy rzutowe compil i siew bezpośredni, zalety i wady technologii bezorkowych i zaprezentowano efekty siewu pasowego na przykładzie siewu rzepaku. W konferencji zorganizowanej przy współpracy z Polskim Związkiem Producentów Roślin Zbożowych udział wzięli także specjaliści Centrum Doradztwa Rolniczego O/Radom.

Zorganizowano także ponadplanowo konferencję pn. „Moja Soja”, podsumowującą dwuletni okres realizacji w ramach PROW 2014-2020 operacji pt. „Soja w województwie kujawsko-pomorskim i wielkopolskim – innowacyjne rozwiązania w uprawie i skarmianiu dla gospodarstw rolnych”. Wykładowcami byli przedstawiciele konsorcjantów realizujących projekt, w tym: UTP w Bydgoszczy, KPODR Minikowo oraz Firmy Lechpol.

Nie zrealizowano konferencji pt. „Nawożenie strategicznym czynnikiem wspomagającym uprawę”. Temat nawożenia oraz planów nawozowych zaprezentowany został w cyklu ponadplanowych konferencji realizowanych w ramach tematyki Z.1.O.1 w związku z dużym zainteresowaniem rolników.

Zrealizowano również liczne szkolenia stacjonarne, które obejmowały tematy: „Innowacyjne rozwiązania w nawożeniu zbóż na różnych glebach w zależności od warunków wilgotnościowych”, „Nowe odmiany zbóż ozimych i jarych - porównanie odporności na patogeny”, „Nowe odmiany zbóż zalecane dla województwa kujawsko-pomorskiego oraz zasady przyznawania dopłat do materiału siewnego”, „Porównanie najnowszych odmian ziemniaka jadalnego w warunkach ochrony przed zarazą w oparciu o program NegFry”, „Postęp biologiczny w zakresie zbóż - nowości odmianowe pszenic, pszenżyta, żyta i jęczmienia”, „Strip till i compil w bezorkowej uprawie gleby”.

Ponadto, zorganizowano cykl szkoleń „Nowoczesne technologie produkcji zbóż” – w ramach projektu o tej samej nazwie. Każde szkolenie składało się z pięciu bloków tematycznych, tj. podstawowe zasady uprawy zbóż, dobór odmian i stosowanie kwalifikowanego materiału siewnego, kształtowanie parametrów jakościowych ziarna zbóż poprzez odpowiednie elementy technologii, zasady uprawy konserwującej oraz zasady integrowanej ochrony zbóż. Szkolenia prowadzone były przez specjalistów ds. produkcji

roślinnej pracujących w Ośrodku. Projekt współfinansowany był ze środków Unii Europejskiej w ramach poddziałania „Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności” w ramach działania „Transfer wiedzy i działalność informacyjna” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Natomiast tematy szkoleń wyjazdowych to: „Dzień Pola - przegląd reakcji odmian na różne warunki siedliskowe i czynniki agrotechniczne”, „Postęp biologiczny w zakresie rzepaku - Porównanie odmian rzepaku w warunkach gospodarstwa rolnego”, „Postęp biologiczny w zakresie zbóż - Porównanie odmian pszenic w warunkach gospodarstwa rolnego”, „Technologia produkcji buraka cukrowego”, „Zapoznanie się z nowymi trendami w produkcji ogrodniczej i sadowniczej”.

Z.1.A.2. Nowe rozwiązania w produkcji zwierzęcej

W ramach tematyki organizowano konferencje, jak i szkolenia stacjonarne. Ich tematyka dotyczyła wprowadzania innowacyjnych rozwiązań w gospodarstwach specjalizujących się w różnych kierunkach produkcji zwierzęcej.

Zorganizowano konferencję pt. „Wykorzystanie krajowych źródeł białka paszowego dla produkcji wysokiej jakości produktów pochodzenia zwierzęcego”. Przedstawiono na niej wpływ następczy roślin strączkowych na plonowanie zbóż i rzepaku, a także omówiono rynek tych roślin w Polsce i Unii Europejskiej. Zaprezentowano doświadczenia KPODR w tworzeniu łańcucha od pola do stołu na bazie wieprzowiny żywionej bez wykorzystania genetycznie modyfikowanej soi, omówiono produkcję ras zachowawczych trzody chlewnej żywionej białkiem pochodzenia krajowego na podstawie doświadczeń hodowcy. Zaprezentowano również doświadczenia z realizacji projektu „Moja Soja”.

Tematy poruszane podczas konferencji pt. „Nowoczesne rozwiązania w produkcji drobiu grzebiącego” dotyczyły opłacalności produkcji brojlerów kurzych, problemów zdrowotnych w produkcji drobiu, zarządzania środkami przeciwdrobnoustrojowymi w produkcji drobiarskiej, nowych programów i rozwiązań technologicznych w produkcji.

Podczas konferencji pt. „Dorobek hodowlany zwierząt gospodarskich na przestrzeni dwóch dekad - innowacyjność w hodowli zwierząt” przedstawiono prezentację nt. „Rozwoju hodowli bydła w Polsce na przestrzeni ostatnich dwóch dekad” oraz omówiono „XX lat polskiego drobiarstwa”. Opowiedziano o wystawach hodowlanych zwierząt gospodarskich na przykładzie województwa kujawsko-pomorskiego. Podczas wykładów zwrócono uwagę na innowacje wprowadzane w hodowli zwierząt związane m.in. z postępowaniem hodowlanym oraz nowoczesnymi rozwiązaniami technicznymi możliwymi do wykorzystania w chowie i hodowli zwierząt.

W ramach konferencji pt. „Nowoczesne technologie w produkcji bydła mięsnego” współorganizowanej z Federacją Grup i Producentów WOŁOWINA POLSKA omówiono niezależną klasyfikację tusz, zwalczanie chorób zakaźnych u bydła mięsnego, metody żywienia bydła opasowego, zapotrzebowanie na wołowinę na rynku libańskim, produkty finansowe wspierające producentów bydła mięsnego. Wykładowcami podczas konferencji byli przedstawiciele Instytutu Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego oraz Instytutu Weterynarii w Puławach, jak również firm paszowych, eksporterów bydła oraz banków.

Na konferencji pt. „Opłacalność produkcji bydła” zorganizowanej przy współpracy z Polskim Związkiem Producentów Roślin Zbożowych omówiono temat opłacalności produkcji bydła mlecznego oraz zagadnienia związane z wycofywaniem środków ochrony roślin m.in. w uprawach kukurydzy. Poruszono również temat współpracy producentów bydła oraz aspekty nawadniania upraw. Wykładowcami byli przedstawiciele Stadniny Koni Nowe Jankowice Sp. z o.o., Instytutu Ochrony Roślin z Poznania oraz specjaliści KPODR.

Ponadto, zrealizowano liczne szkolenia stacjonarne m.in. na temat: całorocznej gospodarki pasiecznej, nowych kierunków w chowie bydła mięsnego oraz hodowli bydła mlecznego,

nowoczesnych technologii w chowie oraz hodowli bydła mlecznego i mięsnego, nowoczesnych rozwiązań w hodowli drobiu grzebiącego.

Zrealizowano również cykl szkoleń „Nowoczesny chów bydła mięsnego z uwzględnieniem zasad higieny, dobrostanu, profilaktyki i bioasekuracji” oraz „Nowoczesny chów świń z uwzględnieniem zasad higieny, dobrostanu, profilaktyki i bioasekuracji” w ramach projektu pt.: „Nowoczesny chów świń i bydła mięsnego z uwzględnieniem zasad higieny, polepszenia dobrostanu, profilaktyki i bioasekuracji jako alternatywy dla stosowania antybiotyków u zwierząt”. Projekt współfinansowany był ze środków Unii Europejskiej w ramach poddziałania „Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności” w ramach działania „Transfer wiedzy i działalność informacyjna” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Z.1.A.3 Prowadzenie przetwórstwa w ramach działalności marginalnej, lokalnej, ograniczonej (MLO)

Ze względu na małe zainteresowanie zakładaniem działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MLO), nie odbyły się szkolenia dotyczące wymagań prawnych i higieniczno-sanitarnych w działalności MLO. W województwie kujawsko-pomorskim funkcjonuje tylko kilka gospodarstw działających w ramach MLO, wynika to prawdopodobnie z nowych możliwości jakie daje rolniczy handel detaliczny (RHD), którego założenie jest dużo prostsze i korzystniejsze pod wieloma względami.

Z.1.B. Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych

W tym obszarze tematycznym zorganizowano i przeprowadzono 8 konferencji dla 624 uczestników, 183 szkolenia dla 3662 uczestników i 26 szkoleń wyjazdowych dla 653 uczestników. Liczba form 217, łączna liczba uczestników 4939.

Z.1.B.1. Technologia produkcji roślinnej

W tej tematyce zorganizowano szkolenia stacjonarne i wyjazdowe. Celem szkoleń stacjonarnych w zakresie technologii produkcji roślinnej było rozwiązywanie bieżących problemów technologicznych poprzez wykorzystanie osiągnięć nauki w zakresie postępu biologicznego oraz najlepszych agrotechnicznych rozwiązań w zakresie nawożenia i uprawy oraz ochrony roślin.

Założeniem zorganizowanego szkolenia „Co w polu piszczy” było pokazanie rolnikom realnych zagrożeń ze strony agrofagów na roślinach uprawnych. Jak corocznie spotkanie odbyło się na polach uprawnych i poletkach odmianowych Stacji Doświadczalnej Oceny Odmian COBORU w Chrzastowie. Doktorzy nauk rolniczych z Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy omówili problemy występowania chorób grzybowych i szkodników owadzych na zbożach i roślinach bobowatych. W związku ze zmieniającymi się warunkami klimatycznymi zasygnalizowano również zagrożenie ze strony nowych szkodników i patogenów, które do tej pory nie występowały na terenie naszego kraju lub których występowanie nie miało większego znaczenia gospodarczego.

Ponadto, zrealizowano liczne szkolenia stacjonarne, które obejmowały tematy: „Cebula perfekcyjnie chroniona”, „Choroby ograniczające plony w produkcji zbóż i rzepaku”, „Kalafiora i brokuła da się chronić”, „Miejsce roślin bobowatych w uprawie głównej, w poplonach i międzyplonach”, „Ochrona zbóż przed chorobami grzybowymi”, „System wspomagania podejmowania decyzji NegFry w ochronie ziemniaka przed zarazą w praktyce”, „Szkodniki zagrożeniem dla uprawy rzepaku ozimego”, „Technologia produkcji roślin zbożowych”, „Uprawa kukurydzy na kiszonkę i ziarno”, „Uprawa roślin bobowatych”, „Zalety roślin bobowatych drobnonasiennych i ich uprawa”, „Odmiany, nawożenie

i ochrona pomidorów dla przetwórstwa”, „Ochrona cebuli przed chwastami, chorobami i szkodnikami”, „Ochrona brokuła przed chorobami i szkodnikami”, „Nawożenie zbóż na różnych glebach w zależności od warunków wilgotnościowych”, „Technologia produkcji roślin wysokobiałkowych”, „Ochrona sadów przed przymrozkami”, „Jesienna ochrona zbóż”, „Poprawa jakości gleb poprzez zmianę jej pH”, „Podwyższanie żyzności gleby poprzez stosowanie mieszanek polonowych”, „Porównanie metod uprawy zbóż ozimych i jarych - zalety i wady (tradycyjne, uproszczone, siew bezpośredni)”

Tematyka szkoleń wyjazdowych obejmowała „Uprawę kukurydzy na kiszonkę i ziarno”. Podstawową platformą szkoleniową była kolekcja odmian roślin uprawnych realizowana w ramach Dni Pola w Grubnie.

Z.1.B.2. Technologia produkcji zwierzęcej

W ramach tematyki organizowano konferencje i szkolenia stacjonarne. Ich tematyka dotyczyła technologii produkcji zwierzęcej.

Na konferencji „Gospodarstwo Probioekonomiczne drogą do zrównoważonego rolnictwa”, przedstawiono tematy dotyczące zastosowania pożytecznych mikroorganizmów w rolnictwie oraz w gospodarstwie domowym. Omówiono wykorzystanie pożytecznych mikroorganizmów w produkcji zwierzęcej oraz w celu poprawy jakości plonów i żyzności gleby, jak i ich przydatności w prowadzeniu domu i budowaniu własnego zdrowia. Prelegentami na konferencji byli przedstawiciele: Zarządu ProBiotics Polska sp. z o.o., Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach, Wydziału Biologii i Ochrony Środowisko, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Wrocławskiego Centrum Diagnostyki Terapii i Rehabilitacji – Kwantomed, Stowarzyszenia EkoSystem-Dziedzictwo Natury.

Wykłady podczas konferencji „Kujawsko-Pomorskie Seminarium dla hodowców szynszyli” dotyczyły m.in. wpływu makro i mikroelementów na rozwój szynszyli, zachowań stereotypowych i kompulsywnych szynszyli czy chorób, o które najczęściej pytają hodowcy, wymagań weterynaryjnych w hodowli i transporcie szynszyli. Prelegentami na konferencji byli przedstawiciele: Zespołu Szkół Agro-Ekonomicznych w Karolewie, Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt, Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy, przychodni GRUWET oraz Inspektor Weterynaryjny ds. ochrony zwierząt i zwalczania chorób zakaźnych zwierząt z Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Inowrocławiu.

Odbyły się również konferencje dotyczące tematyki „Od pola do stołu kujawsko-pomorska wieprzowina, tucz bez GMO”, były one realizowane dzięki Funduszowi Promocji Mięsa Wieprzowego. Promowane zostały rodzime rasy trzody chlewnej, małe zakłady mięsne oraz żywienie trzody chlewnej bez GMO tzn. polską soją, śrutą rzepakową i łubinami, została wykonana ankieta wśród konsumentów oraz badania naukowe na Wydziale Hodowli i Biologii Zwierząt, UTP w Bydgoszczy.

Kolejną konferencję nt. „Aktualna sytuacja w chowie owiec i kóz” zorganizowano przy współpracy z Instytutem Zootechniki Państwowym Instytutem Badawczym w Balicach koło Krakowa i Regionalnym Związkiem Hodowców Owiec i Kóz. Wydarzenie miało zasięg ponad wojewódzki. Podczas konferencji przedstawione zostały wyniki badań naukowych z programu BIOSTRATEG, które dotyczyły korzystania oraz ochrony zasobów genetycznych owiec w warunkach zrównoważonego rozwoju, a także zalecenia żywieniowe oraz profilaktyka zdrowotna małych przeżuwaczy.

Konferencja „Aktualne tendencje w hodowli i chowie drobiu wodnego” została zorganizowana wraz z Instytutem Zootechniki, Państwowym Instytutem Badawczym, Zakładem Doświadczalnym w Kołudzie Wielkiej, Stacją Zasobów Genetycznych Drobiu Wodnego Instytutu Zootechniki PIB w Dworzyskach i Fundacją Hodowców Polskiej Białej Gęsi. Podczas konferencji przedstawione zostały zasady bioasekuracji, wylęgowość piskląt, zalecenia technologiczne produkcji drobiu wodnego.

Zorganizowano również cykl szkoleń nt. „Identyfikacja i rejestracja zwierząt”. Tematy poruszane podczas szkoleń dotyczyły uboju z konieczności, pozyskania mięsa na użytek własny oraz zasad znakowania świń. Szkolenie cieszyło się dużym zainteresowaniem wśród rolników.

Ponadto zrealizowano szkolenia stacjonarne dotyczące zakiszania pasz, odchowu cieląt i jałówek ras mlecznych, technologii chowu bydła mlecznego, zwiększenia wydajności miodowej, dobrostanu oraz żywienia poszczególnych grup technologicznych trzody chlewnej, wpływu żywienia na płodność i plenność loch oraz kondycję prosiąt, przyzagrodowego chowu gęsi.

Z.1.B.3. Normy i wymagania wzajemnej zgodności (w tym dobrostan zwierząt)

W tej tematyce realizowano szkolenia stacjonarne dotyczące norm i wymagań wzajemnej zgodności w gospodarstwach rolnych. W ramach szkoleń poza omówieniem zakresu wymogów wzajemnej zgodności w poszczególnych obszarach przekazywana była wiedza jak dostosować gospodarstwo w tym zakresie. Dodatkowo Ośrodek w konsorcjum z Kujawsko-Pomorską Izbą Rolniczą z/s w Przysieku realizował szkolenia w ramach projektu pt. „Szkolenia w zakresie cross-compliance w woj. kujawsko-pomorskim”. Projekt współfinansowany był ze środków Unii Europejskiej w ramach działania „Transfer wiedzy i działalność informacyjna” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Szkolenia realizowane były w ramach następujących tematów: „Normy i wymagania wzajemnej zgodności w gospodarstwie rolnym”, „Wymogi dobrostanu bydła”, „Spełnienie wymagań zasady wzajemnej zgodności w gospodarstwach rolnych”.

Z.1.B.4. Poprawa stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w gospodarstwach rolnych

W ramach tematyki organizowano konferencje, szkolenia stacjonarne i wyjazdowe. Na Forum Gazety Pomorskiej w Bydgoszczy odbyła się konferencja pt. „Konkurs AgroLiga 2019 – etap wojewódzki II edycja”. Na konferencji przedstawione zostały gospodarstwa finalistów Konkursu z województwa kujawsko-pomorskiego oraz mistrzów z województw: podlaskiego, mazowieckiego oraz warmińsko-mazurskiego. Dużym zainteresowaniem cieszył się wykład przedstawiciela Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy nt. „Zarządzanie finansami w sektorze rolnym – szanse i zagrożenia PROW 2014-2020”.

Zorganizowano również V Forum Hodowców Trzody Chlewnej Kujaw i Pomorza. Tematem przewodnim było „W jaki sposób efektywnie zarządzać stadem świń”. Prelegenci w swoich wystąpieniach zwracali uwagę na wiele czynników mających wpływ na opłacalność produkcji świń. Wojewódzki Lekarz Weterynarii oraz przedstawiciel firmy POLSUS wskazali jak zabezpieczyć stada w obliczu zagrożenia wirusem ASF. O najważniejszych czynnikach wpływających na opłacalność tuczu trzody chlewnej mówił przedstawiciel firmy Sano. Wykładowca skupił się na przedstawieniu zasad odpowiedniego bilansowania i doboru dawki pokarmowej dla poszczególnych grup świń. Omówił szczegółowo żywienie tuczników w oparciu o krajowe wykorzystanie białka soi i innych roślin strączkowych. Przedstawione zostały również zagadnienia dotyczące odpowiedniego prowadzenia bioasekuracji, profilaktyki w stadach świń i nowoczesnych rozwiązań w budynkach dla trzody chlewnej.

Na szkoleniach stacjonarnych omawiano tematy: „Polowa pojemność wodna gleb i możliwość jej poprawy w warunkach gospodarstwa” oraz „Przegląd posezonowy i konserwacja sprzętu rolniczego”.

Zrealizowano także dla rolników szkolenia wyjazdowe mających na celu zapoznanie ich z trendami w produkcji roślinnej, zwierzęcej i mechanizacji rolnictwa. Szkolenia wyjazdowe obejmowały m.in. udział w Dniach Otwartych Drzwi w Zarzeczewie oraz AGRO-TECH

połączony z XX Regionalną Kujawsko-Pomorską Wystawą Zwierząt Hodowlanych w Minikowie.

Z.1.B.5. BHP

Zagadnienia przedstawiane na szkoleniach nt.: „Bezpieczeństwo i higiena pracy w gospodarstwie rolnym” obejmowały podstawowe wymogi prawa w zakresie prowadzenia gospodarstwa. Podkreślano wpływ identyfikacji, analiz czynników szkodliwych, uciążliwych i niebezpiecznych w ocenie zagrożeń dla zdrowia. Przeanalizowano wypadki przy pracy w rolnictwie, występowanie chorób zawodowych oraz związaną z nimi profilaktykę.

Z.1.B.6. Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym

Temat bioasekuracji w gospodarstwie rolnym jest szczególnie istotny dla producentów trzody chlewnej w dobie walki z ASF oraz dla producentów drobiu w związku zagrożeniem wystąpienia wirusa wysoko zjadliwej grypy ptaków. W związku z powyższym zrealizowano liczne szkolenia w ramach tematów: „Jak zabezpieczyć swoją chlewnię w obliczu zagrożenia ASF w Polsce”, „Zagrożenie chorobą ASF w Polsce”, „Zasady bioasekuracji gospodarstw przed wirusem ptasiej grypy”, „Zasady bioasekuracji, kwarantanny i ochrony stad trzody chlewnej”.

Z.1.C. Rachunkowość w gospodarstwie rolnym

W obszarze tematycznym rachunkowość w gospodarstwie rolnym zrealizowano 82 szkolenia dla 1528 uczestników oraz 2 konferencje dla 124 uczestników. Liczba form 84, liczba uczestników 1652.

Z.1.C.1. Rachunkowość rolna

W ramach rachunkowości rolnej przeprowadzono szkolenia dotyczące prowadzenia rachunkowości w gospodarstwie rolnym, bilansu majątkowego, rachunku wyników, utrzymania płynności finansowej, obowiązków beneficjentów działania „Premie dla młodych rolników” i „Modernizacja gospodarstw rolnych”, ewidencji przychodów i rozchodów, analizę aktywów i pasywów gospodarstwa oraz ich wpływ na wyniki produkcyjne i ekonomiczne.

Z.1.C.2. Rachunkowości podatkowa

Zorganizowano konferencję pt. „Kontrola skarbową – prawa i obowiązki podatnika”. Na szkoleniach przedstawiono: nowe zasady rejestracji podatku VAT i rozliczeń kwartalnych, wykreślenie z rejestru podatników VAT, rozszerzenie zakresu stosowania odwrotnego obciążenia na kolejne towary oraz usługi budowlane, dodatkowe sankcje w podatku VAT, nieprawidłowości w rozliczaniu VAT, status rolnika ryczałtowego, aktualne zagadnienia podatku VAT – odwrotne obciążenie, dostawa towarów używanych, nieściągalne wierzytelności, kasa fiskalna, zasady odliczania podatku z samochodu.

Z.1.C.3. Ubezpieczenia społeczne oraz majątkowe

W zakresie ubezpieczeń społecznych zorganizowano konferencję pt. „Jak legalnie zatrudnić pracownika w rolnictwie” na której przedstawiono następujące zagadnienia: legalizacja pobytu cudzoziemców w Polsce, zatrudnianie i powierzania pracy cudzoziemcom, podatki dochodów uzyskiwanych przez cudzoziemców w Polsce.

Z.1.D. Rolnictwo ekologiczne

W obszarze tematycznym rolnictwa ekologicznego zorganizowano i przeprowadzono 10 szkoleń dla 190 uczestników, konferencję dla 31 uczestników, liczba form 11, liczba uczestników 221.

Z.1.D.1 Produkcja metodami ekologicznymi

W ramach tematyki zrealizowano szkolenia, które dotyczyły zasad prowadzenia dokumentacji w gospodarstwie rolnym, pozyskiwania ekologicznego materiału siewnego i odstępstw możliwych w rolnictwie ekologicznym, prowadzenia gospodarstwa metodami ekologicznymi, upowszechniając jednocześnie dane badań prowadzonych na rzecz rolnictwa ekologicznego.

Wśród szkoleń zorganizowano jednodniowe kursy rolnictwa ekologicznego dotyczące ogólnych zasad prowadzenia gospodarstwa metodami ekologicznymi począwszy od przepisów prawnych, przez nawożenie, płodozmian, uprawę roli, technologię wybranych upraw aż po walkę z chwastami.

Zorganizowano konferencję, która obejmowała zagadnienia: dostępne środki ochrony roślin dopuszczone w rolnictwie ekologicznym, alternatywne metody wykorzystania roślin dziko rosnących i surowców gospodarstwa domowego.

Z.1.D.2. Sprzedaż produktów ekologicznych.

Z uwagi na zapotrzebowanie ponadplanowo zorganizowano szkolenie dot. zasad sprzedaży, identyfikacji i znakowania produktów ekologicznych.

Z.1.D.3. Rolnictwo ekologiczne w ramach PROW 2007-2013, 2014-2020

W ramach powyższej tematyki zorganizowano szkolenie pn. „Zasady realizacji działania „Rolnictwo ekologiczne” w ramach PROW 2014-2020”, które dotyczyło zasad realizacji i możliwości ubiegania się o płatności w ramach działania Rolnictwo ekologiczne.

Z.1.E. Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich

W tym obszarze tematycznym zrealizowano 16 szkoleń, w których uczestniczyły 282 osoby.

Z.1.E.1. Prowadzenie działalności pozarolniczej

Zaplanowano szkolenia „Zakładanie i prowadzenie działalności gospodarczej” podczas których miały zostać omówione zagadnienia związane z rejestracją i prowadzeniem firmy, w tym związane z analizą i wyborem formy opodatkowania. Tematyka szkoleń opierała się na ogólnych zasadach prowadzenia działalności pozarolniczej. Jednak zainteresowanie rolników skupiało się głównie na indywidualnych kwestiach dotyczących ich działalności, przez co na powyższe szkolenia nie było chętnych osób. W związku z tym zrealizowano mniej szkoleń niż planowano.

Z.1.E.2. Tworzenie i funkcjonowanie organizacji i podmiotów ekonomii społecznej

W związku z pojawieniem się pytań i zainteresowania rolników tematyką prowadzenia działalności w sferze ekonomii społecznej przeprowadzono szkolenie „Tworzenie i funkcjonowanie organizacji i podmiotów ekonomii społecznej” oraz szkolenie „Przykłady dobrych praktyk funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej”. Zakres tematyczny szkoleń dotyczył aktywizacji kół gospodyń wiejskich (KGW), lokalnych grup działania (LGD) oraz instytucji kultury i samorządu.

Zaplanowane szkolenie „Biznesplan narzędziem podejmowania decyzji w działalności gospodarczej” nie odbyło się. Planując to szkolenie sugerowano się naborem LGD na rozwój działalności pozarolniczej. Beneficjenci składający wnioski o dofinansowanie zlecali przygotowanie biznes planu podmiotom zewnętrznym, w związku z tym na szkolenie nie było chętnych osób.

Z.1.E.3. Współpraca z lokalnymi organizacjami społecznymi

W ramach tematyki zorganizowano szkolenia „Rejestracji i funkcjonowania kół gospodyń wiejskich w oparciu o ustawę z dnia 09.11.2018 roku”. Dotyczyły one możliwości pozyskania dotacji na działalność kół gospodyń wiejskich.

Z.1.E.4. Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich

W 2019 r. zrealizowano szkolenia „Wspólne działanie szansą aktywizacji i integracji lokalnego społeczeństwa” oraz „Aktywizacja mieszkańców wsi w zakresie podejmowania działalności gospodarczej”. Ze względu na wprowadzenie nowej ustawy dotyczącej kół gospodyń wiejskich wzrosło zainteresowanie tematem, pojawiła się potrzeba organizacji powyższych szkoleń. Dotyczyły one rejestracji KGW w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR), pozyskania dodatkowego źródła funduszy na realizację projektów integrujących lokalne społeczeństwo, pozyskiwania i rozliczania dotacji na działalność statutową kół gospodyń wiejskich.

Z.1.E.5. Program LEADER

Zrealizowano szkolenia o tematyce „Rozwój lokalny kierowany przez społeczność w ramach LGD”, „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”. Tematyka szkoleń dotyczyła programu LEADER, a w szczególności: naborów na podejmowanie i rozwój działalności pozarolniczej, sposobu pozyskiwania funduszy unijnych oraz zasad rozliczania projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.

Z.1.F. Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego

W tym obszarze tematycznym zrealizowano 18 szkoleń, w których uczestniczyło 246 osób.

Z.1.F.1. Profilaktyka prozdrowotna i racjonalne żywienie

W ramach tematyki zrealizowano szkolenia „Zmieniające się tendencje żywieniowe i ich wpływ na zdrowie człowieka”, „Znaczenie i wykorzystanie warzyw i ziół w żywieniu człowieka”, „Nie tylko pszenica – kuchnia bezglutenowa” oraz szkolenie „Zioła w ogrodzie przydomowym”. Szkolenia miały formę wykładowo-warsztatową. Tematyka szkoleń obejmowała szerokie spektrum funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego począwszy od znaczenia i wykorzystania ziół i warzyw w żywieniu człowieka, diety bezglutenowej, zmieniających się tendencji żywieniowych i ich wpływie na zdrowie człowieka, poprzez uprawę ziół w ogrodach przydomowych, a na prowadzeniu ogrodów przydomowych w sposób zapewniający estetykę całej zagrody kończąc. Wszystkie szkolenia były organizowane zgodnie z zainteresowaniami słuchaczy.

Z.1.F.2. Estetyzacja wiejskiej zagrody

W zakresie niniejszej tematyki zrealizowano szkolenia „Jak właściwie poprowadzić ogród przydomowy – ABC prac pielęgnacyjnych” oraz „Ogród przydomowy jako element estetyki zagrody”. Tematyka powyższych szkoleń dotyczyła planowania i zakładania ogrodu, przeprowadzania w nim prac pielęgnacyjnych, ochrony roślin przed szkodnikami i chorobami oraz właściwego nawożenia. Omówiono dobór roślin do ogrodu uwzględniając jego lokalizację, stopień nasłonecznienia, rodzaj i wilgotność gleby oraz dostęp do wody i potrzeby domowników. Równie ważny jest charakter zabudowań, specyfika okolicy i regionu. Przedstawiono rolę stref buforowych, zastosowanie elementów dekoracyjnych oraz wykorzystanie w ogródkach elementów małej architektury.

Z.1.G. Ubieganie się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych, lub zagranicznych

W tym obszarze tematycznym zrealizowano 104 szkolenia, w których uczestniczyło 1919 osób.

Z.1.G.1. Płatności bezpośrednie

W tej tematyce zorganizowano i przeprowadzono liczne szkolenia nt.: „Zasady wypełniania wniosku o przyznanie płatności bezpośrednich na rok 2019 oraz realizacja wymogu zazielenienia”, „Zasady wypełniania wniosku o przyznanie płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego na rok 2019. Aplikacja e-WniosekPlus”. W ramach szkoleń prezentowano zasady wypełniania i działania aplikacji e-WniosekPlus, zasady przyznawania płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego oraz zmiany w tym zakresie.

Z.1.G.2. PROW

Największym zainteresowaniem rolników cieszyły się szkolenia „Zasady wsparcia w ramach PROW 2014-2020 dla gospodarstw rolnych”, gdzie przedstawiano warunki uzyskiwania pomocy w kilku typach operacji. Przeprowadzono też szkolenia o bardziej uszczegółowionej tematyce, takie jak: „Modernizacja gospodarstw rolnych - zasady udzielania pomocy”, „Premie dla młodych rolników - zasady udzielania pomocy” oraz „Restrukturyzacja małych gospodarstw - zasady udzielania pomocy”. Omawiano na nich warunki i tryb przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej na operacje, procedury obsługi wniosków i zobowiązania beneficjenta. Szkolenia te w dalszym ciągu cieszą się dużą popularnością wśród rolników, którzy wciąż poszukują źródeł dofinansowania dla swoich gospodarstw rolnych mimo rosnącego wsparcia krajowego kierowanego w różnych formach do gospodarstw, zaś rok 2019 obfitował w wiele zmian dotyczących trybu przyznawania pomocy finansowej z różnych działań.

Z.1.G.5. Inne programy

W odniesieniu do innych programów, z których można uzyskać pomoc finansową przeprowadzono szkolenie dotyczące możliwości pozyskania z różnych źródeł wsparcia na rozpoczynanie i rozwijanie działalności pozarolniczej. Wiadomości na temat innych możliwości pozyskania funduszy na obszarach wiejskich zawierały się również w szkoleniach dotyczących aktywizacji obszarów wiejskich.

Z.1.H. Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku

W tym obszarze tematycznym zrealizowano konferencję dla 46 uczestników i 11 szkoleń dla 153 uczestników. Liczba form 12, łączna liczba uczestników 199.

Z.1.H.1. Zasady tworzenia i funkcjonowanie grup producentów rolnych, grup i organizacji producentów owoców i warzyw, zrzeszeń i innych form organizacji

W ramach tematyki realizowano konferencję oraz szkolenia nt. „Zasady organizowania i funkcjonowania grup producentów rolnych”. Tematyka szkoleń dotyczyła zasad i możliwości organizowania grup producentów rolnych, zasad funkcjonowania tych grup, możliwości pozyskania i wykorzystania środków pomocowych przeznaczonych dla grup producentów w ramach PROW 2014-2020 oraz wdrażanie nowego prawodawstwa dla Grup Producentów Rolnych.

Z.1.H.2. Tworzenie sieci współpracy w ramach łańcucha żywnościowego

Dla producentów żywności najistotniejszą kwestią jest możliwość sprzedaży i dystrybucji żywności. Jednym ze sposobów zaistnienia na rynku konsumenckim są działania zbiorowe i współpraca. W związku z powyższym zrealizowano szkolenia nt. „Tworzenie i funkcjonowanie sieci współpracy w ramach łańcucha żywnościowego”. Szkolenia zostały przeprowadzone na potrzeby utworzonej Grupy Operacyjnej Wiejska e-skrzynka. W rezultacie dotychczasowych działań w grudniu 2019 roku została podpisana umowa na realizację projektu „Innowacyjny model współpracy rolników w ramach krótkich łańcuchów dostaw”.

Z.1.H.4. Systemy bezpieczeństwa żywności – dobre praktyki higieniczne, produkcyjne przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCP

Lokalni wytwórcy żywności, produkujący żywność w ramach dostaw bezpośrednich oraz sprzedaży bezpośredniej oraz zajmujący się przetwórstwem w ramach rolniczego handlu detalicznego byli zainteresowani wiedzą na temat wymogów higienicznych i sanitarnych, jakie należy spełnić przy produkcji żywności. Temat został zrealizowany na szkoleniach „Warunki sanitarne i higieniczne w przetwórstwie na poziomie gospodarstwa” oraz był częścią szkoleń na temat rolniczego handlu detalicznego.

Z.1.I. Zarządzanie gospodarstwem rolnym

W tym obszarze tematycznym zrealizowano 10 szkoleń dla 176 uczestników.

Z.1.I.1. Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym

W zakresie zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym zorganizowano szkolenie pt. „Wykorzystanie raportów Polskiego FADN w zarządzaniu gospodarstwem rolnym”.

Z.1.I.2. Wyliczenie dochodów, kosztów i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej

W ramach powyższej tematyki zorganizowano szkolenia. Tematyka szkoleń to „Sytuacja ekonomiczna gospodarstw rolnych w województwie kujawsko-pomorskim”. Na szkoleniach omawiano następujące zagadnienia: analiza cen środków do produkcji, zasady sporządzania oraz omówienie wybranych kalkulacji rolniczych, wyniki ekonomiczne gospodarstw rolnych w wybranych latach w oparciu o Polski FADN. Nie zrealizowano zaplanowanej konferencji, ponieważ temat został omówiony podczas szkoleń o tym samym tytule.

Z.1.J. Promocja produktów lokalnych i regionalnych

W tym obszarze tematycznym zrealizowano 27 szkoleń stacjonarnych i 16 szkoleń wyjazdowych. Liczba form 43, łączna liczba uczestników 958.

Z.1.J.1. Promocja i sprzedaż produktów lokalnych i regionalnych

Z tej tematyki zrealizowane szkolenia miały na celu przedstawienie dobrych praktyk w promowaniu dziedzictwa kulturowego i kulinarnego województwa kujawsko-pomorskiego oraz promocję i sprzedaż produktów lokalnych i regionalnych. Zagadnienia związane z farmerską produkcją sera w kontekście sprzedaży i promocji żywności lokalnej nadal cieszą się dużym powodzeniem i były tematem szkoleń stacjonarnych „Farmerska produkcja sera w gospodarstwie rolnym”. Tematem przewodnim szkoleń wyjazdowych była „Promocja dziedzictwa kulturowego i kulinarnego województwa kujawsko-pomorskiego”. Zrealizowano je podczas imprez wystawienniczo-targowych „Jarmark Wielkanocny”, „LATO na WSI - Święto Smaku i Tradycji”, „Święto Gęsi na Krajnie”, „Karp nie tylko na święta” oraz konkursu „Nasze Kulinarne Dziedzictwo-Smaki Regionów”.

Z.1.J.2. Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna i ograniczona

Zrealizowano szkolenia pt. „Sprzedaż bezpośrednia w gospodarstwie rolnym” oraz „Zasady legalnej sprzedaży produktów pierwotnych i przetworzonych”. Tematyka ww. szkoleń dotyczyła sprzedaży produktów rolnych w stanie surowym, wytworzonych w gospodarstwie rolnym, bezpośrednio konsumentowi końcowemu bez udziału pośredników. Omawiano zasady sprzedaży bezpośredniej z uwzględnieniem warunków i możliwości danego gospodarstwa.

Z.1.J.3. Rolniczy handel detaliczny

Szkolenia z tego zakresu tematycznego cieszyły się dużym zainteresowaniem, z uwagi na zmiany w przepisach, które weszły w życie z dniem 1 stycznia 2019 r. oraz w listopadzie ubiegłego roku. Zmiany wprowadzone w styczniu umożliwiły sprzedaż do sklepów i restauracji, ale nie uregulowały kwestii dotyczących dokumentowania sprzedaży przez rolników ryczałtowych. Zmiany w ustawie od towaru i usług, zmieniające definicję „produktu rolnego”, uregulowały tę kwestię, niemniej tematy te były przedmiotem wielu dyskusji i dociekań. Podczas szkoleń omówiono uwarunkowania prawne dotyczące handlu żywnością, ze wskazaniem na zmiany. Ze względu na duże zainteresowanie serowarstwem, część tematów była poświęcona produkcji serów w rolniczym handlu detalicznym, zrealizowano je podczas szkolenia pn. „Farmerska produkcja sera w RHD”. Wskazano na trudności z dostosowaniem produkcji i sprzedaży żywności do wymogów sanitarno-epidemiologicznych. Na szkoleniu pt. „Rolniczy handel detaliczny - nowa ścieżka rozwoju dla wytwórcy” przekazywano kompleksową wiedzę na temat rolniczego handlu detalicznego. Odbiorcami tych szkoleń byli głównie rolnicy, ale także pracownicy ARiMR przygotowujący się do oceny wniosków o przyznanie pomocy w ramach działania 4.2.

Z.1.K. Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o których mowa w art. 103 ust.1 ustawy Prawo wodne

W tym obszarze tematycznym zorganizowano i przeprowadzono 33 szkolenia dla 735 słuchaczy. Tematyka szkoleń dotyczyła prowadzenia produkcji rolnej w świetle ustawy Prawo wodne oraz Dyrektywy Azotanowej. Omawiane były obowiązki i wymogi prowadzenia produkcji rolnej. Tematy organizowanych szkoleń to: „Dyrektywa Azotanowa w świetle Ustawy Prawo Wodne”, „Obszary Szczególnie Narażone w świetle nowych przepisów prawnych” oraz „Zalecenia dobrej praktyki rolniczej w świetle ustawy Prawo wodne”.

Z.1.L. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska

W obszarze tematycznym zrealizowano 2 konferencje dla 195 uczestników, 47 szkoleń dla 794 uczestników. Liczba form 49, liczba uczestników 989.

Z.1.L.1. Zasady integrowanej produkcji

W ramach tematyki zorganizowano szkolenia pt.: „Integrowana produkcja - rośliny rolnicze”. Tematyka szkoleń obejmowała zagadnienia związane z uczestnictwem w systemie Integrowana Produkcja pozwalającym na uzyskanie, a następnie wprowadzenie do obrotu wysokiej jakości produktów rolnych, uzyskanych przez wykorzystanie w sposób zrównoważony postępu technicznego i biologicznego w uprawie, ochronie i nawożeniu roślin.

Z.1.L.2. Zasady integrowanej ochrony roślin

W ramach ww. tematyki realizowano szkolenia nt.: „Integrowana ochrona roślin”, „Integrowana ochrona roślin rolniczych z uwzględnieniem zbóż, rzepaku ozimego” oraz „Integrowana ochrona - rośliny rolnicze”. Zagadnienia przedstawiane obejmowały wymogi

prawa w zakresie stosowania środków ochrony roślin. Podkreślano wpływ stosowanych zabiegów niechemicznych na zdrowotność plonów, różnorodność biologiczną w obrębie upraw jak również stan środowiska naturalnego.

Z.1.L.5. Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym

W tej tematyce, jak co roku zorganizowano Forum Energetyki Odnawialnej. Tegoroczna edycja była XV już spotkaniem sympatyków energii odnawialnej i została zorganizowana wspólnie ze Związkiem Pracodawców-Dzierżawców i Właścicieli Rolnych. Tematem przewodnim Forum było „OZE w sektorze AGRO – nowe perspektywy”. Wykładowcami podczas Forum byli przedstawiciele Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu oraz firmy Rawicom.

W ramach tematyki zorganizowano szkolenia nt. „Kolektory słoneczne, fotowoltaika jako samowystarczalne źródło energii w gospodarstwie”. Zakres szkolenia obejmował zagadnienia związane z wykorzystaniem energii słonecznej w celu obniżenia kosztów prowadzenia działalności rolniczej.

Z.1.L.6. Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami

W ramach tematyki zorganizowano i przeprowadzono szkolenia oraz konferencję. Wśród szkoleń dominowała tematyka: „Właściwe postępowanie z odpadami w obrębie gospodarstwa” oraz „Sporządzanie kompostu, jego rola i znaczenie”. W ramach szkoleń poruszano problematykę odpadów niebezpiecznych, promowano potrzebę sporządzania kompostu.

Zorganizowano konferencję Forum Ochrony Środowiska nt. „Zarządzanie gospodarką odpadami”. W ramach spotkania omówiono zmiany w prawie gospodarki odpadami komunalnymi na przełomie 2018 i 2019 roku oraz zasady selektywnej zbiórki odpadów biodegradowalnych.

Z.1.L.7. Ustawa o ochronie zwierząt

W zakresie upowszechniania przepisów ustawy o ochronie zwierząt zorganizowano szereg szkoleń nt. „Ochrona zwierząt w gospodarstwie rolnym, prawa i obowiązki rolników” oraz „Ochrona zwierząt gospodarskich i domowych”.

Z.1.L.8. Inne działania na rzecz ochrony środowiska na poziomie gospodarstwa

W ramach tematyki zorganizowano szkolenie stacjonarne nt. „Ochrona środowiska w gospodarstwie rolnym”. Szkolenie obejmowało kwestie dotyczące zasad rejestracji w systemie Bazy danych o produktach i opakowaniach (BDO) oraz jej funkcje, wymogi programu Azotanowego oraz ich sposób weryfikacji przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (WIOŚ) w gospodarstwach rolnych.

W ramach zagadnienia zorganizowano również szkolenia nt. „Ekologiczne zagospodarowanie zagrody wiejskiej”. Celem szkoleń było wdrażanie zasad dobrej kultury rolnej na poziomie gospodarstwa rolnego.

Z.1.M. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzenia gospodarstwa rolnego

W tym obszarze zrealizowano 37 szkoleń stacjonarnych dla 776 uczestników, 5 szkoleń wyjazdowych dla 197 uczestników. Łączna liczba form 42, liczba uczestników 973.

Z.1.M.1. Dziedzictwo kultury materialnej wsi

Potencjał dziedzictwa kulturowego stanowiący dorobek pokoleń można wykorzystać do promocji i rozwoju regionu - przykłady działań omówiono na szkoleniu „Co warto ocalić od

zapomnienia?”. Zaś uczestnicy szkolenia „Magiczno-praktyczne właściwości ziół” poznali rolę i znaczenie ziół w ludowych wierzeniach i obrzędach oraz zastosowanie roślin zielarskich w ludowym leczeniu i diecie, a także wykorzystanie ich współcześnie. O regionalnym zdobieniu wnętrz chat i obejść na polskiej wsi, zwłaszcza w okresach świątecznych, mówiono podczas szkoleń dotyczących wykonywania stroików okolicznościowych, prowadzonych w formie warsztatów. Podczas szkoleń „Czym chata bogata – nakrywanie do stołu i obsługa gości” omawiano zasady serwowania dań, wznoszenia toastów, zastosowania naczyń i sztuczków oraz dekoracji stołu.

Zainteresowanie uczestników szkoleniami wyjazdowymi w zakresie tematu „Dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze różnych rejonów kraju” spowodowało zorganizowanie ich więcej niż planowano.

Z.1.M.2. Zachowanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego wsi

W ramach niniejszej tematyki zorganizowano szkolenia nt. „Barwa i zapach przydomowych ogrodów” i omówiono na nich wpływ przydomowych ogrodów na zachowanie bioróżnorodności oraz wiejskiego charakteru krajobrazu polskiej wsi. Zaproponowano tradycyjne rośliny jednoroczne, byliny i krzewy do wzbogacenia flory przydomowych ogrodów. Zwrócono uwagę na dostosowanie nasadzeń do lokalnej szaty roślinnej. Podczas szkolenia nt. „Kształtowanie krajobrazu na obszarach wiejskich” przedstawiono związek naturalnych i kulturowych elementów krajobrazu. Omówiono procesy kształtujące współczesny wiejski krajobraz kulturowy, takie jak urbanizacja, industrializacja, zarzucanie gospodarki rolnej oraz współczesne przemiany krajobrazu wiejskiego. Poruszono zagadnienia ochrony wiejskiego krajobrazu.

Z.1.M.4. Tradycyjne zawody i rękodzieło

W zakresie ww. tematyki zrealizowano szkolenia nt. „Odkrywanie umiejętności rękodzielniczych” oraz „Jak dawniej świętowano – ozdoby i dekoracje”. Szkolenia połączono z warsztatami, podczas których zaprezentowano różne techniki wykonywania elementów dekoracyjnych i wykorzystano różnorodne materiały: krepinę, wstążki, suszone kwiaty, mech, korę, gałęzie. Materiały naturalne pozyskano zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa; zbierano np. szyszki, z których wysiane zostały nasiona, a korę z wyciętych drzew.

Z.1.M.5. Tradycje kulinarne

W zakresie tej tematyki zorganizowano szkolenia nt. „Polskie tradycje kulinarne”, „Dekorowanie potraw” oraz „Przy biesiadnym stole - jak ugościć gości w zależności od okoliczności”. Szkolenia miały na celu zachęcenie mieszkańców wsi do kultywowania tradycji kulinarnych regionu. Omówiono między innymi tradycyjne dania, rodzaje potraw w zależności od sezonowości występowania produktów, sposoby ich przygotowywania oraz obrzędy związane z okresami świąt i poprzedzającymi święta.

Z.1.N. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku

W obszarze tematycznym zrealizowano 11 szkoleń stacjonarnych dla 141 uczestników, 4 szkolenia wyjazdowe dla 158 uczestników oraz konferencję dla 97 uczestników. Łączna liczba form 16, liczba uczestników 396.

Z.1.N.1. Rozwój agroturystyki i turystyki wiejskiej, tworzenie sieci współpracy

Zrealizowano szkolenia „Zagroda wiejska jako miejsce realizacji działalności turystycznej” oraz „Specjalizacja oferty kluczem do sukcesu”. Przedstawiano w jaki sposób można stworzyć

ofertę turystyczną opartą na zasobach gospodarstwa rolnego oraz najbardziej popularne specjalizacje, czyli edukacyjną, opiekuńczą, weekendową i gastronomiczną.

Dobre praktyki inspirowały uczestników szkoleń wyjazdowych: „Zagroda wiejska jako miejsce realizacji działalności turystycznej” oraz „Turystyka uzdrowska jako gałąź turystyki województwa kujawsko-pomorskiego”, która rozwija się w Ciechocinku, Inowrocławiu, Wieńcu Zdroju oraz Grudziądzu.

Zorganizowano i przeprowadzono „VII Kujawsko-Pomorskie Forum Turystyki Wiejskiej – Wieś dla Wsi”, dofinansowane z Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich. Tematyka konferencji była skupiona na zagadnieniach związanych z prowadzeniem działalności edukacyjnej w gospodarstwie rolnym, ale obejmowała też m.in. przepisy prawne i finansowanie ekonomii społecznej, pomoc osobom niesamodzielnym, dobre praktyki z zakresu rolnictwa społecznego.

Z.1.N.2. Zagrody edukacyjne

W tej tematyce zorganizowano i przeprowadzono szkolenia stacjonarne i wyjazdowe nt. „Idei i funkcjonowania zagród edukacyjnych”. Tematykę zrealizowano w formie stacjonarnej i przy okazji pobytu w takiej zagrodzie, podjęto dodatkowe działanie w celu zwiększenia wiedzy i zainteresowania tematyką zagród edukacyjnych. Nie zrealizowano wszystkich zaplanowanych szkoleń, jakkolwiek założenia dot. funkcjonowania zagród edukacyjnych przekazano podczas VII Forum Turystyki Wiejskiej, gdzie duży nacisk położono na powyższą tematykę.

Z.1.N.3. Gospodarstwa opiekuńcze

Z tego zakresu tematycznego przeprowadzono szkolenia nt. „Gospodarstwa opiekuńcze – idea i możliwości funkcjonowania” oraz „Funkcjonowanie osób starszych w rodzinie – aspekty psychologiczne”. Na szkoleniach przedstawiono przepisy prawne i podstawowe zasady organizacji. Prezentowano również doświadczenia z realizacji opieki i przykłady dobrych praktyk, głównie z województwa kujawsko-pomorskiego.

Z.1.N.4. Promocja wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku

W ramach tematyki zrealizowano szkolenia nt. „Wioski tematyczne przykładem produktu turystycznego”, na których uczestnicy mogli zapoznać się z problematyką tworzenia i funkcjonowania wsi tematycznych.

Z.1.O. Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych

W obszarze tematycznym zrealizowano 4 konferencje dla 363 uczestników, 103 szkolenia stacjonarne dla 2663 uczestników, szkolenie wyjazdowe dla 26 uczestników. Liczba form 108, liczba uczestników 3052.

Z.1.O.1. Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych związkami azotu pochodzenia rolniczego, dyrektywa azotanowa i wodna

Z uwagi na duże zainteresowanie rolników tematem Dyrektywy azotanowej Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie zorganizował konferencje pt. „Program azotanowy w Polsce - nowe obowiązki dla rolników z województwa kujawsko-pomorskiego”. Konferencje miały za zadanie przekazać uczestnikom informacje o najnowszych rozwiązaniach dotyczących ochrony wód oraz oddziaływaniu produkcji zwierzęcej na środowisko, a także zachęcić do propagowania i wdrażania zasad zrównoważonego rolnictwa.

Podczas realizowanych szkoleń stacjonarnych omawiano wymogi, które mają być przestrzegane w gospodarstwach rolnych na terenie całego kraju. W szczególności

prezentowano zasady rolniczego wykorzystania nawozów na glebach zamrzniętych, zalanych wodą, nasyconych wodą lub przykrytych śniegiem, warunków rolniczego wykorzystania nawozów na terenach o dużym nachyleniu, okresów nawożenia, dawek i sposobów nawożenia azotem, warunków przechowywania nawozów naturalnych oraz postępowanie z odciekami, dokumentowania realizacji programu azotanowego.

Zorganizowano także szkolenie wyjazdowe: „Program azotanowy, nowe wyzwania dla rolników z województwa kujawsko-pomorskiego dotyczące ochrony wód – wyjazd studyjny do Holandii”. Głównym celem operacji było podnoszenie świadomości i kształtowanie właściwych postaw w zakresie ograniczenia zanieczyszczenia wód azotem pochodzenia rolniczego, poprzez wsparcie we wdrażaniu „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu”.

Z.1.O.2. Program rolno-środowiskowy i Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne

Działalność kształceniowa dotycząca realizacji zadań wynikających z programów rolno-środowiskowych realizowana była poprzez zorganizowanie i przeprowadzenie szkoleń stacjonarnych nt.: „Realizacja działań rolno-środowiskowo-klimatycznych”, „Program rolno-środowiskowo-klimatyczny 2014-2020 - wymagania i obowiązki - zmiany na rok 2019”.

Z.1.O.3. Ochrona bioróżnorodności, w tym Natura 2000

W ramach tematyki zorganizowano konferencję nt. „Bioróżnorodność – problemy i zagrożenia”, która obejmowała tematykę dotyczącą aspektów ochrony różnorodności biologicznej jako gwarancji bezpiecznej żywności, niechemicznych metod ochrony upraw oraz ziołowych bogactw pól i łąk.

W ww. tematyce zorganizowano szkolenia w tematach: „Ochrona zasobów przyrodniczych na obszarach wiejskich”, „Bioróżnorodność w domu i zagrodzie”, „Wartości odżywcze owoców z sadów tradycyjnych”. Założeniem wszystkich wyżej wymienionych szkoleń była promocja zasobów przyrodniczych oraz potrzeba ochrony bioróżnorodności na obszarach wiejskich.

Ponadplanowo zorganizowano szkolenia nt. „Bioróżnorodność w domu i zagrodzie” zrealizowane zostały ponadplanowo w ramach projektu pn. „Bioświadomi, bioodpowiedzialni” - kampania informacyjno-edukacyjna dla mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego.

Zorganizowano spotkanie plenerowo-edukacyjne pn. „Święto Łąk” oraz animacje przyrodnicze pn. „Tropem przyrody”. Zagadnienia poruszane w ramach powyższego wydarzenia promowały walory przyrodnicze województwa kujawsko-pomorskiego.

Tab. 1. Działalność szkoleniowa wg form

L.p.	Forma	Plan		Wykonanie	
		Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>	<i>f</i>
1	Szkolenia	759	18 304	766	15 176
2	Szkolenia wyjazdowe	67		77	2 157
3	Konferencja	25		32	2 527
4	Razem	851	18 304	875	19 860

Tab. 2. Działalność szkoleniowa wg form i tematów – plan (P) i wykonanie (W)

Symbol	Tematyka*)	Szkolenie		Szkolenie wyjazdowe		Konferencja		Ogólna liczba form (c+d+e)		Łączna liczba uczestników	
		c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
a	b	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W
Z.1.A.	Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze	108	74	23	25	12	13	143	112	3679	3123
Z.1.A.1.	Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej	69	43	23	25	8	8	100	76	2649	2209
Z.1.A.2.	Nowe rozwiązania w produkcji zwierzęcej	37	31	-	-	4	5	41	36	990	914
Z.1.A.3.	Prowadzenie przetwórstwa w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MLO)	2	-	-	-	-	-	2	-	40	-
Z.1.B.	Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych	185	183	27	26	4	8	216	217	4535	4939
Z.1.B.1.	Technologia produkcji roślinnej	49	48	3	2	-	-	52	50	1080	1131
Z.1.B.2.	Technologia produkcji zwierzęcej	26	27	1	-	3	6	30	33	705	1037
Z.1.B.3.	Normy i wymagania wzajemnej zgodności (w tym dobrostan zwierząt)	28	20	-	-	-	-	28	20	560	402
Z.1.B.4.	Poprawa stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w gospodarstwach rolnych	4	4	23	24	1	2	28	30	630	920
Z.1.B.5.	BHP	3	8	-	-	-	-	3	8	50	190
Z.1.B.6.	Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym	75	76	-	-	-	-	75	76	1510	1259
Z.1.C.	Rachunkowość w gospodarstwach rolnych	77	82	-	-	2	2	79	84	1875	1652
Z.1.C.1.	Rachunkowość rolna	46	42	-	-	-	-	46	42	980	832
Z.1.C.2.	Rachunkowość podatkowa	31	40	-	-	1	1	32	41	845	770
Z.1.C.3.	Ubezpieczenia społeczne oraz majątkowe			-	-	1	1	1	1	50	50
Z.1.D.	Rolnictwo ekologiczne	12	10	-	-	1	1	13	11	245	221
Z.1.D.1.	Produkcja metodami ekologicznymi	10	8	-	-	1	1	11	9	215	187

Z.1.D.2.	Sprzedaż produktów ekologicznych	-	1	-	-	-	-	-	1	-	17
Z.1.D.3.	Rolnictwo ekologiczne w ramach PROW 2007-2013, 2014-2020	2	1	-	-	-	-	2	1	30	17
Z.1.E.	Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	20	16	-	-	-	-	20	16	425	282
Z.1.E.1.	Prowadzenie działalności pozarolniczej	7	3	-	-	-	-	7	3	145	35
Z.1.E.2.	Tworzenie i funkcjonowanie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej	4	2	-	-	-	-	4	2	95	59
Z.1.E.3.	Współpraca z lokalnymi organizacjami społecznymi		2	-	-	-	-	-	2	-	29
Z.1.E.4.	Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich	6	6	-	-	-	-	6	6	125	104
Z.1.E.5.	Program LEADER	3	3	-	-	-	-	3	3	60	55
Z.1.F.	Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego	20	18	-	-	-	-	20	18	370	246
Z.1.F.1.	Profilaktyka prozdrowotna i racjonalne żywienie	15	12	-	-	-	-	15	12	280	157
Z.1.F.2.	Estetyzacja wiejskiej zagrody	5	6	-	-	-	-	5	6	90	89
Z.1.G.	Ubieganie się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych, lub zagranicznych	105	104	-	-	-	-	105	104	2175	1919
Z.1.G.1.	Płatności bezpośrednie	68	64	-	-	-	-	68	64	1450	1278
Z.1.G.2.	PROW	36	39	-	-	-	-	36	39	710	621
Z.1.G.5.	Inne programy	1	1	-	-	-	-	1	1	15	20
Z.1.H.	Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku	19	11	-	-	1	1	20	12	270	199
Z.1.H.1.	Zasady tworzenia i funkcjonowanie grup producentów rolnych, grup i organizacji producentów owoców i warzyw, zrzeszeń i innych form organizacji	12	7	-	-	1	1	13	8	160	119

Z.1.H.2.	Tworzenie sieci współpracy w ramach łańcucha żywnościowego	1	2	-	-	-	-	1	2	15	56
Z.1.H.4.	Systemy bezpieczeństwa żywności, dobre praktyki higieniczne, produkcyjne przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCP	6	2	-	-	-	-	6	2	95	24
Z.1.I.	Zarządzanie gospodarstwem rolnym	17	10	-	-	1	-	18	10	375	176
Z.1.I.1.	Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym	3	1	-	-	--		3	1	65	12
Z.1.I.2.	Wyliczanie dochodów, kosztów i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej	14	9	-	-	1	-	15	9	310	164
Z.1.J.	Promocja produktów lokalnych i regionalnych	27	27	11	16	-	-	38	43	745	958
Z.1.J.1.	Promocja i sprzedaż produktów lokalnych i regionalnych	2	2	11	16	-	-	13	18	295	491
Z.1.J.2.	Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna i ograniczona	11	7	-	-	-	-	11	7	190	108
Z.1.L.	Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska /7/	23	47	-	-	2	2	25	49	530	989
Z.1.L.1.	Zasady integrowanej produkcji	1	2	-	-	-	-	1	2	20	35
Z.1.L.2.	Zasady integrowanej ochrony roślin	4	12	-	-	-	-	4	12	70	239
Z.1.L.5.	Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym	1	2	-	-	1	1	2	3	65	102
Z.1.L.6.	Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami	2	2	-	-	1	1	3	3	90	159
Z.1.L.7.	Ustawa o ochronie zwierząt	14	17	-	-	-	-	14	17	270	252
Z.1.L.8.	Inne działania na rzecz ochrony środowiska na poziomie gospodarstwa	1	12	-	-	-	-	1	12	15	202
Z.1.M.	Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urzędnia gospodarstwa rolnego /7/	38	37	2	5	-	-	40	42	765	973

Z.1.M.1.	Dziedzictwo kultury materialnej wsi	14	11	2	5	-	-	16	16	365	394
Z.1.M.2.	Zachowanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego wsi	3	3	-	-	-	-	3	3	55	51
Z.1.M.4.	Tradycyjne zawody i rękodzieło	14	16	-	-	-	-	14	16	215	223
Z.1.M.5.	Tradycje kulinarne	7	7	-	-	-	-	7	7	130	305
Z.1.N.	Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku /9/	15	11	4	4	1	1	20	16	430	396
Z.1.N.1.	Rozwój agroturystyki i turystyki wiejskiej, tworzenie sieci współpracy	6	3	2	2	1	1	9	6	240	228
Z.1.N.2.	Zagrody edukacyjne	3	2	1	1	-	-	4	3	55	30
Z.1.N.3.	Gospodarstwa opiekuńcze	5	5	-	-	-	-	5	5	100	70
Z.1.N.4.	Promocje wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku	1	1	1	1	-	-	2	2	35	68
Z.1.O.	Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych /10/	57	103	-	1	1	4	58	108	1155	3052
Z.1.O.1.	Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych związkami azotu pochodzenia rolniczego, dyrektywa azotanowa i wodna	39	77	-	1	--	3	39	81	765	2473
Z.1.O.2.	Program rolno-środowiskowy i Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne	15	16	-	-	-	-	15	16	285	296
Z.1.O.3.	Ochrona bioróżnorodności, w tym NATURA 2000	3	10	-	-	1	1	4	11	105	283
RAZEM		759	766	67	77	25	32	851	875	18304	19860

Zadanie 2.

Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej

Zadanie zrealizowano poprzez: udzielanie informacji, zamieszczenie informacji na stronie internetowej Ośrodka, napisanie artykułów do miesięcznika KPODR „Wieś Kujawsko-Pomorska” i innych wydawnictw, wydanie broszur, ulotek, organizację stoisk informacyjno-promocyjnych oraz pozostałe działania m.in. uczestnictwo w imprezach okolicznościowych, targach, komisjach konkursowych, spotkaniach czy udzielanie audycji radiowych, telewizyjnych i wywiadów.

Z.2.A Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno spożywcze

W ramach obszaru tematycznego udzielono 1065 informacji, wydano 4 broszury, na stronie internetowej zamieszczono 18 informacji, napisano 36 artykułów, przygotowano 3 stoiska informacyjno-promocyjne, inne wydawnictwa 2, pozostałe działania 63 (udział w komisjach konkursowych, kłękowych, targach, imprezach okolicznościowych, posiedzeniach, spotkaniach, audycje radiowe i telewizyjne).

Z.2.A.1. Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej

Działania informacyjne prowadzone w ramach ww. tematyki dotyczyły wdrażania i upowszechniania nowych rozwiązań przydatnych i możliwych do zastosowania w gospodarstwach regionu kujawsko-pomorskiego. Działalność informacyjna obejmowała upowszechnianie nowych odmian, nowych nawozów i środków ochrony roślin, nowych rozwiązań technicznych i technologicznych w uprawie, nawożeniu i integrowanej ochronie podstawowych roślin uprawnych głównie zbóż, rzepaku, kukurydzy, ziemniaków, jak również roślin sadowniczych, ogrodniczych i warzywnych.

Zamieszczano materiały informacyjne na stronie www oraz w wydawnictwie internetowym „Aktualności” oraz do wydawnictwa KPODR. Opracowano także broszury: „X Zjazd sadowników Województwa Kujawsko-Pomorskiego”, „Informator - Kujawsko-Pomorskie Dni Pola Grubno 2019” oraz „Informator nasienny”, „Eurorzepak 2019”. W ramach innych wydawnictw wydano plakaty na targi „Dni Pola” oraz na sesje/spotkanie EUFRAS w Salzburgu.

Informacje przekazywane były także poprzez prasę lokalną, drogą radiową i poprzez TV, wydawnictwa własne i obce. Uczestniczono w nagraniach dla Radia PiK oraz TVB. Tymi drogami przekazywane były także informacje o konferencjach i szkoleniach dotyczących nowych rozwiązań w produkcji roślinnej. Organizowano także stoiska informacyjno-promocyjne dotyczące postępu biologicznego odmian roślin uprawnych podczas Dni Pola w Grubnie, wzięto udział w komisji konkursowej, imprezach okolicznościowych, targach.

Z.2.A.2. Nowe rozwiązania w produkcji zwierzęcej

W ramach tematyki udzielane informacje dotyczyły głównie promowania postępu i innowacji oraz wdrażania i upowszechniania nowych rozwiązań w produkcji zwierzęcej. Informacje obejmowały upowszechnianie nowych rozwiązań technicznych i technologicznych w produkcji bydła mlecznego, mięsnego, trzody chlewnej, drobiu, zwierząt futerkowych, owiec, kóz oraz pszczoł. Tematyka informacji i artykułów obejmowała nowoczesne rozwiązania w budynkach inwentarskich, poprawę warunków środowiskowych i dobrostanu zwierząt, nowe metody żywienia, nowe metody konserwacji pasz, prawidłowe zagospodarowanie odchodów. Informacje przekazywane pszczelarzom najczęściej dotyczyły prowadzenia gospodarki pasiecznej. Zamieszczano także informacje na stronie www Ośrodka, opracowano artykuły do miesięcznika „Wieś Kujawsko-Pomorska” i „Aktualności” oraz

do innych wydawnictw rolniczych o zasięgu regionalnym i krajowym. Realizowano nagrania dla radia i telewizji.

Z.2.A.3. Prowadzenie przetwórstwa w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MLO)

Udzielone informacje dotyczyły przede wszystkim zasad prowadzenia przetwórstwa produktów pochodzenia zwierzęcego w gospodarstwie rolnym, wymogów higienicznych i sanitarnych przy produkcji serów. Z powyższej tematyki napisano artykuły do miesięcznika KPODR. Na terenie województwa kujawsko-pomorskiego wzrasta ilość rolników, którzy ze względu na wielkość produkcji zastanawiają się nad podjęciem działalności MLO.

Z.2.B. Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych

W tym obszarze udzielono 5929 informacji, wydano 5 broszur oraz ulotkę, na stronie internetowej zamieszczono 31 informacji, napisano 103 artykuły, przygotowano 18 stoisk informacyjno-promocyjnych, inne wydawnictwa 4, pozostałe działania 412 (udział w komisjach konkursowych, kłaskowych, targach, imprezach okolicznościowych, spotkaniach, audycje radiowe, artykuły w innych wydawnictwach, w tym wywiady prasowe).

Z.2.B.1. Technologia produkcji roślinnej

Informacje dotyczyły rozwiązywania problemów technologicznych wynikających z aktualnej sytuacji gospodarstw regionu kujawsko-pomorskiego oraz warunków pogodowo-klimatycznych w jakich te gospodarstwa funkcjonowały, stosowania odpowiednich środków produkcji, doboru odmian dostępnych na rynku, stosowania nawozów i środków ochrony roślin oraz dawek i terminów, odpowiednich dla gospodarstw rozwiązań technicznych i technologicznych w uprawie, nawożeniu i integrowanej ochronie podstawowych roślin uprawnych, głównie zbóż, rzepaku, kukurydzy, ziemniaków. Opracowano broszurę „Jęczmień jary w województwie kujawsko-pomorskim”. Zamieszczono materiały informacyjne na stronie www oraz opracowywano artykuły do wydawnictwa internetowego „Aktualności” oraz „Więś Kujawsko-Pomorska”. Informacje o bieżącej sytuacji na polach przekazywane były również poprzez prasę lokalną, drogą radiową i poprzez TV. Z zakresu ww. tematyki organizowano stoiska informacyjno-promocyjne, wzięto udział w komisjach konkursowych i kłaskowych, targach, imprezach okolicznościowych, zebraniach i spotkaniach dotyczących Krajowych Dni Pola.

Z.2.B.2. Technologia produkcji zwierzęcej

Informacje dotyczyły hodowli różnych gatunków zwierząt, problemów zdrowotnych, możliwości zakupu zwierząt hodowlanych, przepisów weterynaryjnych czy identyfikacji zwierząt, żywienia i pielęgnacji cieląt, jałowic, żywienia bydła mięsnego, optymalnych warunków mikroklimatu w budynkach inwentarskich, technologii sporządzania kiszonek, technologii produkcji drobiu, trzody chlewnej i zwierząt futerkowych roślinożernych, pszczół i produktów pszczelich. Wydano broszury pt. „Kujawsko-Pomorskie Seminarium dla hodowców szynszyli”, „Aktualne tendencje w chowie drobiu wodnego” oraz broszurę i ulotkę „Od pola do stołu kujawsko-pomorska wieprzowina, tucz bez GMO”. Artykuły dotyczyły technologii produkcji zwierzęcej, relacji z imprez, sytuacji w produkcji zwierzęcej, ras zachowawczych. Materiały informacyjne na stronę www dotyczyły dostępnych na rynku możliwości technologicznych w produkcji zwierzęcej, relacji z konferencji oraz szkoleń, alternatywnych możliwości chowu zwierząt. Informacje o bieżących wydarzeniach przekazywane były poprzez wydawnictwa, drogą radiową, poprzez TV i stronę www. Zrealizowane zostały nagrania dla Radia PiK. Przekazywane były także informacje

o konferencjach i szkoleniach dotyczących technologii produkcji zwierzęcej oraz wystaw zwierząt. Z zakresu ww. tematyki organizowano stoiska informacyjno-promocyjne, wzięto udział w targach, spotkaniach konsultacyjnych w sprawach żywienia zwierząt.

Z.2.B.3. Normy i wymagania wzajemnej zgodności (w tym dobrostan zwierząt)

W tej tematyce informacje dotyczyły między innymi warunków utrzymywania zwierząt wynikających z zasady wzajemnej zgodności, zasad dobrostanu u bydła, dobrostanu dla trzody chlewnej, przechowywania środków ochrony roślin, zasad przechowywania oleju napędowego w gospodarstwie rolnym. Uczestniczono także w spotkaniach konsultacyjnych dotyczących dobrostanu zwierząt.

Z.2.B.4. Poprawa stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w gospodarstwach rolnych

Informacje dotyczyły poprawy stanu technicznego w gospodarstwach rolnych, nowości dotyczących maszyn rolniczych agregatów uprawowych, siewnych oraz opryskiwaczy i rozwiązań organizacyjnych, organizowanych pokazów i konkursów. Przygotowano katalog, folder, plakat na targi „AGRO-TECH” oraz plakat na Olimpiadę Wiedzy Rolniczej. Artykuły w miesięczniku KPODR dotyczyły m.in. czynności, jakie należy wykonać podczas przygotowania kombajnu zbożowego do żniw. Informacje przekazywano również drogą radiową. Uczestniczono w pracach komisji konkursowych, targach, spotkaniach konsultacyjnych. W związku z organizowanymi targami przygotowano stoiska informacyjno-promocyjne.

Z.2.B.5. BHP

Informacje dotyczyły zagadnień BHP w gospodarstwie rolnym m.in. przy obsłudze zwierząt gospodarskich, stosowania odzieży ochronnej i sprzętu ochrony osobistej. Wydano broszurę pt. „Bezpieczna praca ze środkami ochrony roślin”. Artykuły dotyczyły działania czadu na organizm człowieka, miejsca i okoliczności powstawania tego gazu oraz działań mających na celu jego eliminację i wykrywanie, zasad profilaktyki mającej na celu zmniejszenie liczby wypadków i chorób zawodowych w rolnictwie indywidualnym, zagrożeń na jakie narażony jest operator kombajnu, zasad bezpiecznej i higienicznej pracy z kombajnem zbożowym podczas naprawy i użytkowania. Z zakresu ww. tematyki zamieszczono również informacje www na stronie internetowej Ośrodka. Uczestniczono w komisjach konkursowych oraz spotkaniach organizowanych m.in. przez KRUS.

Z.2.B.6. Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym

Udzielono informacji dotyczących zagrożeń związanych z ASF (afrykańskim pomorem świń) i grypą ptaków oraz zasad bioasekuracji w gospodarstwach rolnych i na fermach. Na spotkaniach z hodowcami świń przedstawiano i omawiano jak prawidłowo zabezpieczyć budynki (chlewnie, paszarnie, płyty obornikowe, zbiorniki na odchody płynne itp.), informowano o prowadzeniu ewidencji pojazdów i osób wchodzących na teren gospodarstwa, a także o stosowaniu odzieży ochronnej, mat dezynfekcyjnych i kwarantanny przy zakupie nowych zwierząt wprowadzanych do stada. Artykuły w wydawnictwie KPODR oraz informacja na stronie internetowej dotyczyły również zagadnień bioasekuracji.

Z.2.C. Rachunkowość w gospodarstwie rolnym

W ramach obszaru tematycznego udzielono 4814 informacji, wydano 2 broszury oraz ulotkę, na stronie internetowej zamieszczono 28 informacji, napisano 31 artykułów.

Z.2.C.1. Rachunkowość rolna

Udzielone informacje dotyczyły zasad prowadzenia rachunkowości rolnej w gospodarstwie rolnym, zasad korzystania z produktów Polskiego FADN, zasad przystąpienia do Systemu Polski FADN, możliwości otrzymania Raportu Porównawczego, wyników standardowych gospodarstw rolnych prowadzących Polski FADN. Zamieszczono również informacje na stronie internetowej Ośrodka, napisano artykuły do miesięcznika „Wieś Kujawsko-Pomorska”.

Z.2.C.2. Rachunkowość podatkowa

Udzielone informacje dotyczyły zmian w zasadach rozliczania podatku VAT od 01.01.2019 r., zasad składania zeznania podatkowego PIT – 36, zasad prawidłowego wystawiania faktury VAT. Wznowiono broszurę ora ulotkę pt. „Podatek VAT w rolnictwie”, zamieszczono informacje na stronie internetowej Ośrodka i napisano artykuły do miesięcznika „Wieś Kujawsko-Pomorska”.

Z.2.C.3. Ubezpieczenia społeczne i majątkowe

Informacje dotyczyły obowiązkowych ubezpieczeń w rolnictwie, możliwości otrzymania dotacji do ubezpieczeń upraw rolniczych oraz zasad ubezpieczenia w KRUS. Udzielono mniejszą liczbę informacji niż planowano w wyniku mniejszego zainteresowania rolników wyżej wymienioną tematyką. Wznowiono broszurę pt. „Formy opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych pozarolniczej działalności gospodarczej”, zamieszczono informacje na stronie internetowej Ośrodka oraz napisano artykuły do miesięcznika „Wieś Kujawsko-Pomorska”.

Z.2.D. Rolnictwo ekologiczne

W tym obszarze udzielono 400 informacji, zamieszczono 9 informacji www, napisano 11 artykułów do miesięcznika KPODR, wydano 1 inne wydawnictwo, zrealizowano 21 pozostałych działań, w tym audycje tv, artykuły w wydawnictwach obcych, udział w spotkaniach, komisjach konkursowych, targach, zorganizowano stoiska informacyjno-promocyjne.

Z.2.D.1. Produkcja metodami ekologicznymi

W ramach powyższej tematyki udzielano informacji, które wynikały z zapytań ze strony rolników, konsumentów i instytucji działających na rzecz rolnictwa ekologicznego. Tematyka informacji dotyczyła przede wszystkim zasad przedstawiania gospodarstwa na ekologiczny system produkcji, dostępności środków ochrony roślin, walki z chwastami itp.

Przygotowano informacje na stronę www a ich tematyka dotyczyła planowanych przedsięwzięć jak: szkolenia, konferencje, konkursy organizowane w ramach rolnictwa ekologicznego oraz relacji z ich realizacji.

Napisano artykuły do miesięcznika „Wieś Kujawsko-Pomorska”. Ich tematyka obejmowała zagadnienia dotyczące: agrotechniki, znakowania produktów ekologicznych, certyfikacji.

Zorganizowano stoiska informacyjno-promocyjne pn. „Poznaję produkt ekologiczny” oraz stoisko promujące rolnictwo ekologiczne i eko- produkty. Wydrukowano rollbaner „Rolnictwo ekologiczne”.

Za pośrednictwem Telewizji Polskiej Oddział Regionalny w Bydgoszczy, propagowano rolnictwo ekologiczne. Uczestniczono w komisjach konkursowych w ramach konkursu „Poznaję produkt ekologiczny”. Doradcy zaangażowani byli w promocję rolnictwa ekologicznego podczas Międzynarodowych Targów Żywności Ekologicznej BIO FACH w Norymberdze.

Z.2.D.2. Sprzedaż produktów ekologicznych

W ramach tematyki udzielano wywiadu do programu „EKOOPCJE” dla Telewizji Polskiej Oddział Regionalny w Bydgoszczy. Zasadniczym tematem udzielanych informacji były kanały dystrybucji produktów ekologicznych. Z powyższej tematyki napisano również artykuł do miesięcznika KPODR.

Z.2.D.3. Rolnictwo ekologiczne w ramach PROW 2007-2013 i 2014-2020

W ww. tematyce informacje wynikały z potrzeb rolników, zainteresowanych wdrażaniem działania Rolnictwo ekologiczne w gospodarstwie.

Z.2.E. Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich

W ramach obszaru udzielono 642 informacji, na stronie internetowej umieszczono 13 informacji, napisano 14 artykułów, zorganizowano 6 stoisk informacyjno-promocyjnych oraz wzięto udział w 305 pozostałych działaniach (udział w posiedzeniach, spotkaniach, komisjach konkursowych i klęskowych, imprezach okolicznościowych, targach, napisano artykuły do innych wydawnictw).

Z.2.E.1. Prowadzenie działalności pozarolniczej

Zaplanowana ilość informacji opierała się na planowanych do przeprowadzenia naborach na rozwój i podejmowanie działalności gospodarczej. Jednak zainteresowanie doradztwem ukierunkowane było na indywidualne przypadki, co przełożyło się na mniejszą ilość udzielanych informacji.

Informacje zamieszczone na stronie www dotyczyły premii na rozpoczęcie działalności pozarolniczej, dofinansowania do kursu zawodowego i zatrudnienia osób do 30 roku życia.

Przygotowano artykuły do miesięcznika KPODR dotyczące zakładania i rozwijania działalności gospodarczej m.in. „Od pomysłu do celu – czyli jak zacząć własny biznes i utrzymać się na rynku”. Ponadto, uczestniczono w spotkaniach na szczeblu lokalnym dotyczących rozwoju działalności pozarolniczej, między innymi w Urzędzie Wojewódzkim, poświęconym przetwarzaniu żywności.

Z.2.E.2. Tworzenie i funkcjonowanie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej

Udzielane informacje dotyczyły głównie funkcjonowania przedsiębiorstw społecznych, różnic wynikających z prowadzenia różnych typów Podmiotów Ekonomii Społecznej (PES). Przedstawiano też możliwości wsparcia PES, ich zróżnicowania pod kątem prawnym. Uczestniczono w posiedzeniach, spotkaniach związanych z funkcjonowaniem organizacji pozarządowych, podmiotów ekonomii społecznej, podczas których rozmawiano na temat możliwości tworzenia podmiotów ekonomii społecznej świadczących usługi m.in. w formie gospodarstw opiekuńczych oraz usługi związane z opieką. Pokazywano dobre praktyki krajowe i zagraniczne rolnictwa społecznego.

Tematyka organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej była poruszana również podczas VII Forum Turystyki Wiejskiej zatem zrezygnowano z napisania artykułu i informacji www z powyższego zakresu.

Z.2.E.3. Współpraca z lokalnymi organizacjami społecznymi

Udzielano informacji, które głównie dotyczyły współpracy z organizacjami społecznymi, lokalnymi grupami działania (LGD) oraz indywidualnymi rolnikami prowadzącymi dodatkową działalność gospodarczą. Dużym zainteresowaniem cieszyły się zagadnienia związane z rejestrowaniem kół gospodyń wiejskich w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, pozyskiwaniem dotacji na działalność statutową oraz możliwościami uzyskiwania

dodatkowego źródła dochodu poprzez prowadzenie gospodarstw edukacyjnych i opiekuńczych. Opracowano materiały na stronę www i napisano artykuły, które m.in. dotyczyły współpracy z kołami gospodyń wiejskich, lokalnymi organizacjami społecznymi. W ramach powyższych zagadnień uczestniczono w posiedzeniach i spotkaniach z lokalnymi organizacjami, komisjach konkursowych, imprezach okolicznościowych, targach. W ramach omawianej tematyki zorganizowano również stoiska.

Z.2.E.4. Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich

Informacje dotyczyły głównie możliwości pozyskiwania środków finansowych na aktywizację zawodową, podnoszenia kwalifikacji członkiń lokalnych kół gospodyń wiejskich, zakładania i rejestracji organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej, możliwości uczestniczenia w różnego typu szkoleniach, imprezach lokalnych i komisji konkursowej (m.in. rękodzielniczych, podejmowania działalności gospodarczej, sprzedaży bezpośredniej i RHD). Artykuły i informacje www dotyczyły możliwości zawodowego i osobistego mieszkańców obszarów wiejskich. Uczestniczono w spotkaniach, posiedzeniach i zebraniach wspierających lokalne inicjatywy oraz w pracach komisji konkursowej.

Z.2.E.5. Program LEADER

W ramach powyższej tematyki rolnicy i mieszkańcy obszarów wiejskich byli zainteresowani możliwością uzyskania dofinansowania od LGD z programu LEADER na rozwój i podjęcie działalności pozarolniczej. W zakresie tej tematyki udzielano informacji oraz zamieszczono informacje na stronie www. Z powodu braku naborów wniosków zainteresowanie tą tematyką było jednak niewielkie, co przełożyło się na mniejszą ilość udzielanych informacji.

Wzięto udział w spotkaniach dotyczących rozwoju przedsiębiorczości w powiecie nakielskim, np. III Forum Przedsiębiorców i Pracodawców Powiatu Nakielskiego. Aktywnie współpracowano też ze Stowarzyszeniem LGD „Partnerstwo dla Krajny i Pałuk”.

Z.2.F. Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego

W tym obszarze udzielono 408 informacji, napisano 17 artykułów, zrealizowano 22 działania pozostałe (artykuł w wydawnictwie obcym, udział w komisjach konkursowych, posiedzeniach, zebraniach, spotkaniach).

Z.2.F.1. Profilaktyka prozdrowotna i racjonalne żywienie

Udzielono informacje dotyczące: właściwości ziół, sposobów pozyskiwania surowca zielarskiego, zastosowania ziół oraz ich dobroczynnego wpływu na zdrowie, wykorzystania w codziennej diecie, zasad przygotowywania potraw i produktów bezglutenowych, nowej piramidy żywienia oraz wpływie aktywności ruchowej na zdrowie i zachowanie kondycji fizycznej i psychicznej.

W miesięczniku „Wieś Kujawsko-Pomorska” opublikowano artykuły, w których omówiono choroby zawodowe rolników, zasady bezpiecznej pracy w gospodarstwie rolnym, rolę ziół i kasz w diecie, formy aktywności ruchowej w profilaktyce wielu schorzeń. Wzięto udział w pracach komisji konkursowej.

Z.2.F.2. Estetyzacja wiejskiej zagrody

Udzielono informacji, które dotyczyły doboru roślin jednorocznych i wieloletnich oraz gatunków ziół do przydomowego ogrodu, a także adresów szkótek drzew i krzewów. Informowano o roli stref buforowych w ogrodzie, usytuowaniu oczka wodnego i elementów

małej architektury ogrodowej. Część informacji była związana z uprawą ziół w ogrodzie przydomowym.

W miesięczniku „Wieś Kujawsko-Pomorska” opublikowano artykuły dotyczące doboru nasadzeń do przydomowego ogródka i zwalczania szkodników, zakładania trawnika. Uczestniczo w pracach komisji konkursowej.

Z.2.F.3. Świadomość konsumentka

Udzielono informacji, które dotyczyły znakowania produktów żywnościowych, sposobów i warunków wytwarzania produktów żywnościowych. Udzielano również informacji potencjalnym konsumentom żywności ekologicznej, którzy poszukiwali asortymentu żywności ekologicznej począwszy od świeżego surowca po przetworzone eko-produkty. W miesięczniku „Wieś Kujawsko-Pomorska” zamieszczono artykuł dotyczący certyfikowanych produktów ekologicznych.

Z.2.G. Ubieganie się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych, lub zagranicznych

W tym obszarze udzielono 6785 informacji, na stronie internetowej zamieszczono 18 informacji, napisano 11 artykułów, zorganizowano 2 stoiska informacyjno-promocyjne, 48 pozostałych działań (udział w targach, imprezach okolicznościowych, spotkaniach, udzielono wywiadu).

Z.2.G.1. Płatności bezpośrednie

Informacje dotyczyły zmian w systemie płatności bezpośrednich na rok 2019, zazieleniania, płatności do roślin strączkowych i do powierzchni upraw roślin pastewnych. Zdominowały tematykę składania wniosku w formie elektronicznej, a w szczególności niezbędnych danych do rejestracji i logowania. Informacje dotyczyły także terminu składania wniosków obszarowych w 2019 roku, stawek płatności i terminów wypłaty świadczenia, wymogu zazielenienia i sposobu realizacji tego zobowiązania, możliwości ubiegania się o dopłatę do krów, bydła owiec i kóz, płatności do buraków cukrowych. W ramach niniejszej tematyki na stronie internetowej Ośrodka zamieszczono informację, napisano artykuł do wydawnictwa KPODR, uczestniczo w spotkaniach konsultacyjnych oraz udzielono wywiadu TV.

Z.2.G.2. PROW

Udzielane informacje dotyczyły naborów na poszczególne działania PROW, kryteriów, zobowiązań, rozliczania inwestycji itp. Istotna część działań informacyjnych dotyczyła zmian prawnych, zwłaszcza regulacji ułatwiających dostęp gospodarstw do rynku i poprawiania pozycji rolnika w łańcuchu dostaw żywności, w tym przepisów pozwalających na innowacje w zakresie organizacji produkcji, przetwórstwa i sprzedaży. Z uwagi na powtarzalne zjawisko suszy w okresie wegetacyjnym roślin uprawnych duże zainteresowanie rolników wzbudziło nowe działanie - Modernizacja gospodarstw rolnych – obszar E dotyczący nawadniania gruntów rolnych.

Zgodnie z harmonogramem naboru wniosków na poszczególne działania, w miesięczniku i na stronie www publikowano artykuły przybliżające zmiany w warunkach uzyskiwania pomocy. Ukazało się ich więcej niż planowano, co stanowiło odpowiedź na rosnące zainteresowanie rolników wszelkiego rodzaju wsparciem unijnym. Tradycyjnie, działania informacyjne prowadzone były również w formie przygotowanych stoisk podczas własnych imprez wystawienniczo-targowych oraz podczas innych wydarzeń organizowanych na obszarach wiejskich np. uroczystości dożynkowych. Uczestniczo w licznych spotkaniach dotyczących programu „Współpraca”, w ramach którego można uzyskać wsparcie finansowe

dotyczące tworzenia i funkcjonowania grup operacyjnych Partnerstwa na Rzecz Innowacji (EPI).

Z.2.G.3. Programy regionalne

Zainteresowanie powyższą tematyką zgodnie z przewidywaniem było marginalne. Udzielone informacje dotyczyły wsparcia udzielonego przez Urząd Marszałkowski.

Z.2.G.4. Kredyty preferencyjne, komercyjne, leasing

Udzielono informacji o dostępności i zasadach udzielania kredytów preferencyjnych oraz o aktualnych liniach kredytowych, napisano artykuł i zamieszczono informację na stronie internetowej Ośrodka.

Z.2.G.5. Inne programy

Udzielane informacje dotyczyły wsparcia finansowego przy rozwoju pasieki, zasad przyznawania pomocy i dopłat do materiału siewnego, faktur za zakup materiału siewnego, wykazu minimalnych dawek wysiewu oraz w zakresie wapnowania gleb.

Z.2.H. Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku

W tym obszarze udzielono 136 informacji, wydano ulotkę, na stronie internetowej zamieszczono 6 informacji, napisano 9 artykułów, przygotowano 7 stoisk informacyjno-promocyjnych, zrealizowano 32 pozostałych działań (audycje RTV i TV, udział w targach, spotkaniach).

Z.2.H.1. Zasady tworzenia i funkcjonowanie grup producentów rolnych, grup i organizacji producentów owoców i warzyw, zrzeszeń i innych form organizacji

Informacje z zakresu ww. tematyki dotyczyły zasad organizowania i funkcjonowania grup producentów rolnych w ramach PROW 2014-2020, a także organizowanych szkoleń z tej tematyki. Uczestniczono w spotkaniach organizowanych przez tworzące się grupy producenckie. Z powyższego zakresu tematycznego zamieszczono informację na stronie www oraz napisano artykuły do miesięcznika KPODR.

Z.2.H.2. Tworzenie sieci współpracy w ramach łańcucha żywnościowego

Udzielono informacji związanych z problematyką współpracy w ramach utworzonej grupy operacyjnej w ramach działania „Współpraca”. Na stronie www zamieszczono informacje oraz zorganizowano stoiska informacyjne na temat działalności utworzonej Grupy Operacyjnej Wiejska e-skrzynka. W związku z dużym zainteresowaniem projektem „Innowacyjny model współpracy w ramach krótkich łańcuchów dostaw” uczestniczono w wielu spotkaniach dotyczących tego projektu oraz udzielano wywiadu do Radia Toruń oraz wywiadów telewizyjnych do TVP Bydgoszcz. Przygotowano także ulotkę informującą o Jarmarku Bożonarodzeniowym, na którym producenci z Wiejskiej e-skrzynki mieli okazję zaprezentować się jako grupa, oferując przy okazji żywność przez siebie produkowaną. Napisano także artykuły m.in. dotyczące współpracy w ramach łańcucha żywnościowego.

Z.2.H.3. Systemy żywności

Udzielono informacji związanych z możliwością uzyskania przez produkty spożywcze oznaczeń gwarantujących wysoką jakość produktu. Informacje dotyczyły krajowych systemów jakości żywności, zasad przystąpienia i korzyści wynikających z faktu przystąpienia do nich, a także natępujących list jakości żywności: Jakość i Tradycja, Poznaj Dobrą Żywność, Produkt Polski, System Gwarantowanej Jakości Żywności (QAFP).

Z.2.H.4. Systemy bezpieczeństwa żywności, dobre praktyki higieniczne, produkcyjne przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCP

Udzielone informacje dotyczyły wymagań higienicznych i sanitarnych przy produkcji żywności w warunkach domowych, wdrażania dobrych praktyk higienicznych GHP (ang. Good Hygienic Practice) i produkcyjnych GMP (z ang. Good Manufacturing Practice). W ramach prowadzonej działalności doradczej przekazane były informacje dotyczące uboju zwierząt w gospodarstwie w celu produkcji mięsa na użytek własny, a także uboju z konieczności oraz wymagania weterynaryjne obowiązujące przy prowadzeniu takich ubojów.

Z.2.I. Zarządzanie gospodarstwem rolnym

W tym obszarze tematycznym udzielono 781 informacji, wydano 2 broszury, na stronie internetowej Ośrodka zamieszczono 35 informacji, napisano 25 artykułów.

Z.2.I.1. Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym

Udzielone informacje dotyczyły zasad składania wniosków o zwrot akcyzy paliwowej, zasad obrotu ziemią rolniczą, możliwości uzyskania opinii do założeń do prowadzenia działalności rolniczej, systemu monitorowania drogowego przewozu towarów, zasad zakupu paliwa w gospodarstwie rolnym. Wznowiono broszurę „Analiza ekonomiczna w indywidualnym gospodarstwie rolnym”, zamieszczono informacje na stronie internetowej Ośrodka i napisano artykuły do miesięcznika „Wieś Kujawsko-Pomorska”.

Z.2.I.2. Wyczenie dochodów, kosztów i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej

Udzielone informacje oraz napisane artykuły do miesięcznika „Wieś Kujawsko-Pomorska” dotyczyły kalkulacji rolniczych, opłacalności produkcji wybranych działalności rolniczych. Udzielono mniej informacji w wyniku mniejszego zainteresowania rolników wyżej wymienioną tematyką. Wydano broszurę pt. „Kalkulacje rolnicze”, zamieszczono informacje na stronie internetowej Ośrodka.

Z.2.I.4. Informacja rynkowa

Udzielano informacji dotyczących aktualnych cen płodów rolnych, cen środków do produkcji, średnich cen ziemi wg GUS. Zamieszczono również informacje na stronie internetowej Ośrodka.

Z.2.J. Promocja produktów lokalnych i regionalnych

W obszarze tematycznym udzielono 491 informacji, zamieszczono 2 informacji na stronie www, napisano 2 artykuły do wydawnictwa KPODR, zorganizowano 2 stoiska informacyjne, 25 pozostałych działań (udział w komisji konkursowej, imprezach okolicznościowych, targach, spotkania, audycje TV, stoiska informacyjno-promocyjne).

Z.2.J.1. Promocja i sprzedaż produktów lokalnych i regionalnych

Udzielono informacji dotyczących głównie organizacji, możliwości udziału i sprzedaży produktów regionalnych i tradycyjnych na targach i festynach: Lato na Wsi, Festiwal Smaku – Dzień Faworka we Wielgim oraz udziału w XIX wojewódzkich eliminacjach konkursu Nasze Kulinarne Dziedzictwo. Wiele informacji dotyczyło sprzedaży okazjonalnej na ww. imprezach, zasad etykietowania oraz pakowania produktów spożywczych. W ramach tematyki napisano artykuł do miesięcznika KPODR. Zamieszczono informacje na stronie www, dotyczące konkursu Nasze Kulinarne Dziedzictwo oraz zorganizowano stoiska związane z promocją żywności regionalnej. Uczestniczono w pracach komisji konkursowych. Udzielono wywiadu dotyczącego konkursu kulinarnego „Kurczak w domu i szkole nie tylko w rosole”

w programie „Agroregion” oraz uczestniczono w programie „Dobrze wiedzieć” na temat żywności regionalnej.

Z.2.J.2. Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia

Udzielano informacji nt. możliwości i form sprzedaży w zależności od specyficznych uwarunkowań i możliwości gospodarstw rolnych, jakie produkty wytwarzane w gospodarstwie można sprzedawać w ramach sprzedaży bezpośredniej, limitów produkcyjnych, możliwości udziału w warsztatach serowarskich. Uczestniczono również w spotkaniach dotyczących możliwości sprzedaży żywności pochodzącej od rolników.

Z.2.J.3. Rolniczy handel detaliczny

Informacje dotyczyły głównie zmian, jakie nastąpiły z dniem 1 stycznia 2019 r oraz w listopadzie 2019 r. Rolnicy mają nadal wiele wątpliwości dotyczących zagadnień podatkowych i dokumentowania sprzedaży do sklepów. Rolnicy produkujący olej z naszego regionu uzyskali wsparcie w działaniach dotyczących zwiększenia limitów produkcyjnych. W związku z możliwością dofinansowania działalności RHD udzielano informacji rolnikom, którzy chcą rozpocząć taką działalność. Z powyższego zakresu tematycznego napisano również artykuł.

Z.2.K. Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o których mowa w art. 103 ust.1 ustawy Prawo wodne

Udzielono informacji dotyczących zaleceń zawartych w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust. 1 ustawy Prawo wodne, okresów kiedy rolnicze wykorzystanie nawozów jest niewłaściwe, warunków rolniczego wykorzystania nawozów w pobliżu cieków naturalnych, zbiorników wodnych, kanałów i rowów, pojemności konstrukcji miejsc do przechowywania odchodów zwierzęcych oraz procedur rolniczego wykorzystania dawek i równomierności rozprowadzania nawozów.

Z.2.L. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska

W tym obszarze udzielono 1315 informacji, wydano broszurę, na stronie internetowej zamieszczono 11 informacji, napisano 14 artykułów, przygotowano 2 stoiska informacyjno-promocyjne, 16 pozostałych działań (m.in. udział w spotkaniach, audycjach radiowych i tv, wywiadach).

Z.2.L.1. Zasady integrowanej produkcji

W ramach tematyki przekazywane informacje dotyczyły procedur wdrażania systemu w gospodarstwach oraz wyboru jednostki certyfikującej, obowiązku odbycia szkolenia w tym zakresie i prowadzenia dokumentacji systemowej. Opracowano także artykuł do „Wsi Kujawsko-Pomorskiej”.

Z.2.L.2. Zasady integrowanej ochrony roślin

Udzielane informacje dotyczyły przestrzegania zasad integrowanej ochrony roślin w gospodarstwach, podejmowania decyzji o wykonaniu zabiegów ochrony roślin, lustracji plantacji, oceny nasilenia wystąpienia agrofagów oraz porównywania z istniejącymi progami szkodliwości. Informowano o obowiązku podania przyczyny stosowania środków ochrony roślin w rejestrze wykonywanych zabiegów. Z zakresu niniejszej tematyki zamieszczono również informacje www oraz opracowano artykuł w miesięczniku KPODR.

Z.2.L.3. Zasady przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu na poziomie gospodarstwa

Udzielone w tym zakresie informacje dotyczyły zmian klimatu i ich wpływu na gospodarstwo rolne, jak również zagadnień związanych z przeciwdziałaniem i adaptacją do możliwości wystąpienia tego zjawiska. Z zakresu powyższej tematyki napisano również artykuł do miesięcznika KPODR.

Z.2.L.4. Energetyka prosumencka

Udzielane informacje dotyczyły m.in. dywersyfikacji źródeł pozyskiwania energii elektrycznej i obniżenia jej kosztu w obrębie gospodarstwa rolnego, jak również zagadnień produkcji energii.

Z.2.L.5. Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym

Informacje z zakresu powyższej tematyki dotyczyły różnego typu źródeł odnawialnych wykorzystywanych na cele energetyczne, głównie energii słonecznej oraz instalacji fotoogniw i paneli słonecznych.

Z.2.L.6 Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami

Tematyka informacji dotyczyła zasad postępowania z odpadami w gospodarstwie rolnym oraz sprawozdawczości wynikającej z pozwoleń zintegrowanych. Przygotowano informację na stronie www KPODR, która dotyczyła organizowanego Forum Ochrony Środowiska, napisano artykuły do miesięcznika „Wieś Kujawsko-Pomorska”. Artykuły poruszały ważne zagadnienia w zakresie gospodarki wodno-ściekowej i gospodarki odpadami. Wydano broszurę pn. „Zarządzanie gospodarką odpadami”. Z zakresu powyższej tematyki udzielano wywiadów radiowych i telewizyjnych do Polskiego Radia PIK i programu TVP „Ekoopcje”, które dotyczyły problematyki gospodarki odpadami oraz założeń Forum Ochrony Środowiska. W ramach wdrażania w gospodarstwach kompleksowej ochrony środowiska ze szczególnym uwzględnieniem selektywnej zbiórki odpadów. W ramach zagadnienia podejmowano współpracę z Urzędem Marszałkowskim Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Z.2.L.7. Ustawa o ochronie zwierząt

Udzielano informacji dotyczących warunków utrzymania wszystkich gatunków zwierząt w gospodarstwie rolnym. Zwracano uwagę na prawidłowe warunki bytowe i środowiskowe zwierząt. Z zakresu niniejszej tematyki zamieszczono również informacje www oraz opracowano artykuł w miesięczniku KPODR.

Z.2.L.8. Inne działania na rzecz ochrony środowiska na poziomie gospodarstwa

Udzielano informacji, które wynikały z zapytań ze strony rolników i instytucji działających na rzecz ochrony środowiska. Tematyka informacji dotyczyła przede wszystkim ekologicznego zagospodarowania zagrody wiejskiej. W tym temacie zamieszczono również informacje na stronie www. Przygotowano artykuły do miesięcznika „Wieś Kujawsko-Pomorska” m.in. „Trujące dymy”, którego celem była edukacja i podniesienie świadomości społeczeństwa, w zakresie problemu niewłaściwego spalania odpadów w okresie grzewczym w gospodarstwach domowych.

Z.2.M. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urzędnictwa gospodarstwa rolnego

W obszarze tym udzielono 514 informacji, zamieszczono 6 informacji na stronie www Ośrodka, napisano 24 artykuły, przygotowano stoisko informacyjno-promocyjne, inne wydawnictwa 4, pozostałe działania informacyjne 91 (udział w spotkaniach i posiedzeniach, komisjach konkursowych, imprezach okolicznościowych, targach, wywiadach tv).

Z.2.M.1. Dziedzictwo kultury materialnej wsi

Udzielano informacji, które dotyczyły zdobnictwa i rękodzieła ludowego, użytkowej sztuki ludowej, sposobów wykonywania tradycyjnych ozdób i dekoracji. Informowano również o zasadach udziału w organizowanych przez KPODR szkoleniach.

W miesięczniku „Wieś Kujawsko-Pomorska” opublikowano artykuły dotyczące regionalnych haftów oraz artykuł będący relacją z tradycyjnego kieszienia kapusty. Na stronie internetowej Ośrodka zamieszczono artykuł nt. konkursu szopek bożonarodzeniowych. Ponadto współpracowano z lokalnymi organizacjami w zakresie wspólnej organizacji imprez okolicznościowych i konkursów.

Z.2.M.2. Zachowanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego wsi

Udzielono informacji dotyczących tradycyjnych nasadzeń w przydomowych ogródkach, znaczenia śródpolnych miedz i zadrzewień. Informowano również o zasadach udziału w organizowanych przez KPODR wydarzeniach. W ramach innych wydawnictw wydano plakaty promujące targi „Barwy Lata - Dary Jesieni” oraz „Jarmark Adwentowy”.

Z.2.M.3. Twórczość ludowa

Informacje dotyczyły całokształtu działalności artystycznej ludności wiejskiej: muzyki, tańców, legend oraz artystycznej strony zwyczajów i obrzędów ludowych. W miesięczniku KPODR opublikowano artykuł nt. frywolitek wykonywanych przez stowarzyszenie „Supełek” z Torunia. Ponadto doradcy byli członkami jury w konkursach organizowanych przez lokalne organizacje.

Z.2.M.4. Tradycyjne zawody i rękodzieło

Udzielano informacji, które dotyczyły rękodzieła ludowego, tradycyjnych zawodów, jak np. kowal, zdun, rymarz. Informowano również o zasadach udziału w organizowanych przez KPODR szkoleniach. Napisano artykuły do „Wsi Kujawsko-Pomorskiej”, w których omówiono zwyczaj chodzenia z kozą, tradycje w dekorowaniu choinki, ludowe, wielkanocne symbole oraz przekazano relację z jubileuszu Orkiestry Dętej Parafialnej Ks. Jana Matusiaka.

Z.2.M.5. Tradycje kulinarne

Informacje dotyczyły tradycyjnych potraw spożywanych w różnych regionach, produktów wchodzących w ich skład oraz sposobów przygotowywania. Informowano o zasadach wpisu produktów na ministerialną listę produktów tradycyjnych oraz zasadach udziału w konkursie „Nasze Kulinarne Dziedzictwo” oraz udziału w organizowanych przez KPODR szkoleniach.

Napisano artykuły do miesięcznika „Wieś Kujawsko-Pomorska”, w których podano przepisy na sezonowe dania inspirowane tradycjami kulinarnymi regionu. Na stronie internetowej zamieszczono artykuły, w których zawarto relację z wydarzeń: Święto Gęsi na Krajnie, Święto Dyni we Wtelnie oraz z konkursu Nasze Kulinarne Dziedzictwo Smaki Regionów. Wydano też plakaty związane z promocją imprez poświęconych tradycjom kulinarnym. W związku z organizacją imprez przygotowano stoisko informacyjno-promocyjne.

Pracowano w komisjach konkursowych, które oceniały regionalne, tradycyjne produkty żywnościowe, między innymi w ogólnopolskim konkursie „Nasze Kulinarne Dziedzictwo” oraz konkursach powiatowych, jak np. Festiwal Smaku w Wierzbicku, „Kaczka po naszymu”, „Najlepsza gęsiną na Świętego Marcina” w powiecie radziejowskim.

Z.2.N. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku

W tym obszarze udzielono 531 informacji, wydano 2 broszury, na stronie internetowej zamieszczono 11 informacji, napisano 7 artykułów, 2 inne wydawnictwa, przygotowano 2

stoiska informacyjno-promocyjne, 36 pozostałych działań (udział w spotkaniach, imprezach okolicznościowych, audycje radiowe i tv, artykuł w innym wydawnictwie).

Z.2.N.1. Rozwój agroturystyki i turystyki wiejskiej, tworzenie sieci współpracy

Działalność informacyjna dotyczyła głównie funkcjonowania gospodarstw rolnych jako gospodarstw agroturystycznych, jak również możliwości prowadzenia działalności pozarolniczej, a w szczególności warunków, jakie należy spełnić przy zakładaniu działalności gospodarczej. Informacji udzielono więcej niż zaplanowano ze względu na duże zainteresowanie tematem.

Na stronie internetowej opublikowano informacje dotyczące konkursu AGRO-wczasy – zasady przystąpienia, warunki uczestnictwa oraz formularze zgłoszeniowe, a po rozstrzygnięciu listę laureatów. Zamieszczono na niej także informacje o możliwości uczestnictwa w „VII Kujawsko-Pomorskim Forum Turystyki Wiejskiej – Wieś dla Wsi” oraz relację z tego wydarzenia, fotografie i materiały do pobrania. Dla uczestników konferencji wydano broszurę prezentującą przegląd poruszanych zagadnień. Opublikowano artykuł podsumowujący Forum. Doradcy uczestniczyli w lokalnych imprezach i targach dotyczących rozwoju turystyki, zorganizowano również stoisko promocyjne.

Z.2.N.2. Zagrody edukacyjne

Informacje obejmowały ideę funkcjonowania zagród edukacyjnych. Dużym zainteresowaniem cieszył się temat wstąpienia do Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych. Osoby zainteresowane zostały również poinformowane jaki jest cel działania oraz jakie korzyści mogą osiągnąć zakładając Zagrodę Edukacyjną. Tematyka zagród edukacyjnych była poruszana podczas VII Forum Turystyki Wiejskiej. Wydano publikację „Edukacja w Zagrodzie”, którą rozesłano do przedszkoli, szkół podstawowych i średnich w województwie.

Z.2.N.3. Gospodarstwa opiekuńcze

Realizowany projekt „Opieka w zagrodzie – gospodarstwa opiekuńcze w woj. kujawsko-pomorskim” wzbudził zainteresowanie mediów, zarówno regionalnych, jak i ogólnopolskich (radio, telewizja, prasa rolnicza). Gospodarstwa były odwiedzane zarówno przez dziennikarzy, którzy publikowali swoje relacje i spostrzeżenia. Odbyło się również kilka wizyt studyjnych, m.in. przedstawicieli Rady Seniorów z woj. mazowieckiego. W miesięczniku „Wieś Kujawsko-Pomorska” opublikowano artykuł o nowych gospodarstwach. Na stronie internetowej im dedykowanej zamieszczano informacje o aktualnych wydarzeniach.

Rozwój usług opiekuńczych w takiej formie jest uzależniony od rozwiązań prawnych i możliwości finansowania, które na chwilę obecną są dość ograniczone. Przypuszczalnie właśnie te bariery oraz dostępność informacji w mediach i internecie przyczyniły się do znacznie mniejszego niż planowano zainteresowania uzyskiwaniem informacji bezpośrednio od doradców i specjalistów. Osoby kontaktujące się pytały m.in. o kwestie formalne, koszty, zakres oferowanych usług.

Ponadto, przedstawiciele Ośrodka uczestniczyli również w imprezie okolicznościowej „Senioriada” integrującej osoby starsze z powiatów sępoleńskiego i tucholskiego. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi zaprosiło KPODR do partnerstwa w związku z realizacją projektu „Samodzielnie (nie samemu) – wspieranie osób z niepełnosprawnością w powiecie tucholskim”, co skutkowało uczestnictwem w spotkaniach zespołu zarządzającego.

Z.2.N.4. Promocja wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku

Działalność informacyjna obejmowała przede wszystkim doradztwo z zakresu promocji i marketingu oferty turystycznej gospodarstw agroturystycznych i obiektów turystyki wiejskiej.

KPODR prowadzi internetowy serwis agroturystyczny, który przedstawia oferty ponad 350 gospodarstw agroturystycznych. Udzielane informacje miały na celu zachęcenie gospodarzy do uatrakcyjnienia oferty oraz wizerunku swoich obiektów w powyższym serwisie.

Upowszechnianie wiedzy następowało również poprzez publikację materiałów na stronie internetowej KPODR oraz w miesięczniku „Wieś Kujawsko-Pomorska”, co pozwoliło na dotarcie do szerszego grona odbiorców. Uczestnicząco również w pracach komisji konkursowych oraz targach. Przygotowano plakat i katalog promujący imprezę „Lato na Wsi – „Święto Smaku i Tradycji” oraz stoisko promocyjne.

Z.2.O. Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych

W tym obszarze udzielono 3918 informacji, wydano broszurę, na stronie internetowej zamieszczono 10 informacji, napisano 7 artykułów do miesięcznika „Wieś Kujawsko-Pomorska”, 2 inne wydawnictwa, 17 pozostałych działań (udział w spotkaniach, komisjach konkursowych, audycje radiowe i tv, artykuły w innych wydawnictwach).

Z.2.O.1. Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych związkami azotu pochodzenia rolniczego, dyrektywa azotanowa i wodna

Informacje dotyczyły zasad ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywy azotanowej i ramowej dyrektywy wodnej, zasad i wymogów prowadzenia działalności rolniczej w myśl nowych przepisów, prowadzenia dokumentacji zabiegów agrotechnicznych oraz bilansu azotu, terminów wysiewu nawozów mineralnych i stosowania nawozów naturalnych (w tym nawozów azotowych), planów nawożenia, planów nawożenia azotem. W zakresie niniejszej tematyki brano udział w spotkaniach, opracowano artykuł do miesięcznika KPODR i informacje na stronę internetową, udzielano wywiadu do radia i telewizji. Wydano broszurę „Problem zanieczyszczenia wód azotem pochodzenia rolniczego – najnowsze rozwiązania dla rolnictwa”.

Z.2.O.2. Program rolno-środowiskowy i Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne

Udzielone informacje dotyczyły możliwości realizacji w gospodarstwach programu rolno-środowiskowo-klimatycznego, zasad realizacji pakietów, warunków przystąpienia do programów rolno-środowiskowo-klimatycznych, konieczności prowadzenia w gospodarstwie rejestru zabiegów agrotechnicznych, dokumentów niezbędnych do opracowania planu rolnośrodowiskowego.

Z.2.O.3. Ochrona bioróżnorodności, w tym Natura 2000

Udzielano informacji, których tematyka dotyczyła przede wszystkim ochrony zasobów przyrodniczych łąk położonych na obszarze objętym europejską siecią Natura 2000, prawidłowej agrotechniki łąk cennych przyrodniczych, Barszczu Sosnowskiego, wykorzystania ziół dzikorosnących, jak i działań związanych z ochroną owadów zapylających. Przygotowano informacje na stronę www. promujące przedsięwzięcia edukacyjne prowadzone przez Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w zakresie bioróżnorodności. Były to zarówno informacje o konferencji, szkoleniach oraz relacje z tych działań. W ramach tematu przygotowano artykuły do miesięcznika „Wieś Kujawsko-Pomorska”. Artykuły miały szeroki zakres tematyczny poczynając od aspektów przyrodniczych, wykorzystanie dobrodziejstw przyrody do celów zdrowotnych, jak również edukacyjne, prospołeczne podnoszące świadomość w zakresie znaczenia i potrzeby ochrony różnorodności biologicznej.

Wśród pozostałych działań na rzecz rolnictwa ekologicznego w roku 2019 za pośrednictwem Telewizji Polskiej Oddział Regionalny w Bydgoszczy, propagowano aspekty bioróżnorodności udzielając wywiadów, w tematyce poświęconej ochronie środowiska

przyrodniczego i różnorodności biologicznej. Uczestniczono również w komisjach konkursowych w ramach konkursu „Człowiek i środowisko” oraz targach.

Opracowano i wydrukowano rollbaner promujący bioróżnorodność, folder pn. „Różnorodność biologiczna a nasze małe codzienne działania”. W ramach tematyki udzielono wywiadu do programu „EKOOPCJE” dla Telewizji Polskiej Oddział Regionalny w Bydgoszczy.

Tab. 3. Działalność informacyjna wg form

L.p.	Forma*)	Plan		Wykonanie	
		Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców
a	b	c	d	e	f
1.	Informacja		27445		27815
2.	Wydawnictwa		Nakład	Liczba form	Nakład
2.1.	Broszura	11	5690	17	10260
2.2.	Ulotka	2	800	3	5700
2.3.	Materiały informacyjne na www.	98		200	
2.4.	Artykuł w miesięczniku odr	238		311	
2.5.	Inne	14		14	
3.	Pozostałe	Liczba form		Liczba form	
3.1.	Audycje radiowe (w tym wywiady radiowe)	17		17	
3.2.	Audycje tv (w tym wywiady tv)	4		27	
3.3.	Artykuły w innych wydawnictwach (w tym wywiady prasowe)	24		76	
3.4.	Stoisko informacyjne / promocyjne	20		47	
3.5.	Inne	441		958	

Tab. 4. Działalność informacyjna wg form i tematów - plan (P) i wykonanie (W)

Symbol tematu	Tematyka*)	Informacja		Wydawnictwa										Stoisko info.-promocyjne		Pozostale**)	
				Broshura		Ulotka		Info na www.		Art. w miesięczniku odr		Inne					
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>	<i>f</i>	<i>g</i>	<i>h</i>	<i>i</i>	<i>j</i>	<i>k</i>	<i>l</i>	<i>m</i>	<i>n</i>	<i>o</i>	<i>p</i>	<i>r</i>	<i>s</i>
		P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W
Z.2.A.	Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze	1320	1065	4	4	1	-	16	18	38	36	3	2	4	3	21	63
Z.2.A.1.	Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej	704	545	4	4	1	-	11	11	25	24	3	2	4	3	19	60
Z.2.A.2.	Nowe rozwiązania w produkcji zwierzęcej	475	418	-	-	-	-	5	7	12	10	-	-	-	-	2	2
Z.2.A.3.	Prowadzenie przetwórstwa w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MLO)	141	102	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	1
Z.2.B.	Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych	5448	5929	3	5	-	1	30	31	83	103	5	4	11	18	230	412
Z.2.B.1.	Technologia produkcji roślinnej	1323	1957	1	1	-	-	18	6	55	40	1	-	6	12	157	287
Z.2.B.2.	Technologia produkcji zwierzęcej	704	752	1	3	-	1	5	17	13	42	-	-	-	1	8	31
Z.2.B.3.	Normy i wymagania wzajemnej zgodności (w tym dobrostan zwierząt)	617	724	-	-	-	-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	4
Z.2.B.4.	Poprawa stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w gospodarstwach rolnych	286	292	-	-	-	-	5	3	8	9	4	4	5	5	54	81
Z.2.B.5.	BHP	345	351	1	1	-	-	2	5	2	9	-	-	-	-	5	2
Z.2.B.6.	Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym	2173	1853	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	6	7

Z.2.C.	Rachunkowość w gospodarstwach rolnych	4564	4814	1	2	1	1	-	28	19	31	-	-	-	-	-	-
Z.2.C.1.	Rachunkowość rolna	1971	2674	-	-	-	-	-	8	1	9	-	-	-	-	-	-
Z.2.C.2.	Rachunkowość podatkowa	2343	1966	1	1	1	1	-	14	14	15	-	-	-	-	-	-
Z.2.C.3.	Ubezpieczenia społeczne oraz majątkowe	250	174	-	1	-	-	-	6	4	7	-	-	-	-	-	-
Z.2.D.	Rolnictwo ekologiczne	403	400	-	-	-	-	6	9	7	10	-	1	3	4	7	21
Z.2.D.1.	Produkcja metodami ekologicznymi	194	220	-	-	-	-	4	9	5	9	-	1	3	4	6	18
Z.2.D.2.	Sprzedaż produktów ekologicznych	59	44	-	-	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	2
Z.2.D.3.	Rolnictwo ekologiczne w ramach PROW 2007-2013, 2014-2020	150	136	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	1	1
Z.2.E.	Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	976	642	-	-	-	-	7	15	10	14	-	-	2	6	112	305
Z.2.E.1.	Prowadzenie działalności pozarolniczej	296	200	-	-	-	-	4	3	2	4	-	-	-	-	-	25
Z.2.E.2.	Tworzenie i funkcjonowanie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej	119	51	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	11
Z.2.E.3.	Współpraca z lokalnymi organizacjami społecznymi	226	133	-	-	-	-	1	6	1	4	-	-	2	6	95	212
Z.2.E.4.	Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich	214	196	-	-	-	-	1	2	6	6	-	-	-	-	17	55
Z.2.E.5.	Program LEADER	121	62	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	2
Z.2.F.	Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego	556	408	-	-	-	-	-	0	20	18	-	-	-	-	22	22
Z.2.F.1.	Profilaktyka prozdrowotna i racjonalne żywienie	152	111	-	-	-	-	-	-	6	5	-	-	-	-	2	1
Z.2.F.2.	Estetyzacja wiejskiej zagrody	265	181	-	-	-	-	-	-	13	12	-	-	-	-	20	21
Z.2.F.3.	Świadomość konsumencka i ekologiczna	139	116	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-

Z.2.G.	Ubieganie się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych, lub zagranicznych	6554	6785	-	-	-	-	1	18	5	11	-	-	-	2	9	48
Z.2.G.1.	Płatności bezpośrednie	4300	3962	-	-	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-	7	6
Z.2.G.2.	PROW	1913	1945	-	-	-	-	-	16	4	9	-	-	-	2	2	42
Z.2.G.3.	Programy Regionalne		2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Z.2.G.4.	Kredyty preferencyjne, komercyjne, leasing	269	234	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-
Z.2.G.5.	Inne programy	72	642	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Z.2.H.	Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku	182	136	-	-	-	1	2	6	5	9	-	-	-	7	11	32
Z.2.H.1.	Zasady tworzenia i funkcjonowanie grup producentów rolnych, grup i organizacji producentów owoców i warzyw, zrzeszeń i innych form organizacji	15	17	-	-	-	-	2	2	4	2	-	-	-	-	9	15
Z.2.H.2.	Tworzenie sieci współpracy w ramach łańcucha żywnościowego	15	25	-	-	-	1	-	4	1	7	-	-	-	7	-	17
Z.2.H.3.	Systemy żywności	5	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Z.2.H.4.	Systemy bezpieczeństwa żywności, dobre praktyki higieniczne, produkcyjne przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCP	147	86	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Z.2.I.	Zarządzanie gospodarstwem rolnym	732	781	1	2	-	-	12	35	14	25	-	-	-	-	-	-
Z.2.I.1.	Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym	224	408	-	1	-	-	-	11	2	13	-	-	-	-	-	-

Z.2.I.2.	Wyliczenie dochodów, kosztów i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej	176	88	1	1	-	-	-	12	12	12	-	-	-	-	-	-
Z.2.I.4.	Informacja rynkowa	332	285	-	-	-	-	12	12	-	-	-	-	-	-	-	-
Z.2.J.	Promocja produktów lokalnych i regionalnych	531	491	-	-	-	-	3	2	3	2	-	-	-	2	5	15
Z.2.J.1.	Promocja i sprzedaż produktów lokalnych i regionalnych	93	80	-	-	-	-	3	2	2	1	-	-	-	2	5	10
Z.2.J.2.	Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna i ograniczona	202	156	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
Z.2.J.3.	Rolniczy handel detaliczny	236	255	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
Z.2.K.	Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o których mowa w art. 103 ust.1 ustawy Prawo wodne	212	86	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Z.2.L.1.	Zasady integrowanej produkcji	81	69	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Z.2.L.2.	Zasady integrowanej ochrony roślin	341	306	-	-	-	-	1	2	1	1	-	-	-	-	-	-
Z.2.L.3.	Zasady przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu na poziomie gospodarstwa	9	15	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Z.2.L.4.	Energetyka prosumencka	10	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Z.2.L.5.	Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym	179	171	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	1	3	3
Z.2.L.6.	Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami	304	318	1	1	-	-	2	5	3	8	-	-	-	-	1	5
Z.2.L.7.	Ustawa o ochronie zwierząt	304	232	-	-	-	-	-	1	2	1	-	-	-	-	-	1
Z.2.L.8.	Inne działania na rzecz ochrony środowiska na poziomie gospodarstwa	155	182	-	-	-	-	-	3	2	2	-	-	-	-	3	7

Z.2.M.	Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urzędzenia gospodarstwa rolnego /8/	581	514	-	-	-	-	4	6	14	24	3	4	-	1	44	91
Z.2.M.1.	Dziedzictwo kultury materialnej wsi	87	83	-	-	-	-	1	1	3	8	-	-	-	-	11	31
Z.2.M.2.	Zachowanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego wsi	77	57	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-
Z.2.M.3.	Twórczość ludowa	75	64	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	3	8
Z.2.M.4.	Tradycyjne zawody i rękodzieło	109	97	-	-	-	-	-	-	3	2	-	-	-	-	3	4
Z.2.M.5.	Tradycje kulinarne	233	213	-	-	-	-	3	5	8	13	2	2	-	1	27	48
Z.2.N.	Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku /9/	733	531	1	2	-	-	11	11	6	7	3	2	-	2	6	36
Z.2.N.1.	Rozwój agroturystyki i turystyki wiejskiej, tworzenie sieci współpracy	190	235	1	1	-	-	5	2	3	1	1	-	-	1	3	8
Z.2.N.2.	Zagrody edukacyjne	72	53	-	1	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Z.2.N.3.	Gospodarstwa opiekuńcze	319	143	-	-	-	-	1	4	-	1	-	-	-	-	-	18
Z.2.N.4.	Promocje wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku	152	100	-	-	-	-	3	5	2	5	2	2	-	1	3	10
Z.2.O.	Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych /10/	3270	3918	-	1	-	-	3	10	4	7	-	1	-	-	12	17
Z.2.O.1.	Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych związkami azotu pochodzenia rolniczego, dyrektywa azotanowa i wodna	2094	2907	-	1	-	-	2	1	1	1	-	-	-	-	10	12

Z.2.O.2.	Program rolno-środowiskowy i Działania rolno-środowiskowo-klimatyczne	966	829	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Z.2.O.3.	Ochrona bioróżnorodności, w tym NATURA 2000	210	182	-	-	-	-	-	9	3	6	-	1	-	-	1	5
RAZEM		27445	27815	11	17	2	3	98	200	238	311	14	14	20	47	486	1078

Zadanie 3.

Prowadzenie działalności w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich

W ramach zadania udzielono 1181 informacji i 27 porad indywidualnych, łączna liczba odbiorców 1208.

Przeważająca część udzielonych informacji dotyczyła szkoleń z zakresu stosowania środków ochrony roślin przy użyciu sprzętu naziemnego przeznaczonego do stosowania tych środków z wyłączeniem sprzętu montowanego w kolejnictwie, inne natomiast terminów i organizacji kursów kombajnisty, szkoleń nt.: Nowoczesnych technologii produkcji zbóż w woj. kujawsko-pomorskim, Cross-compliance w woj. kujawsko-pomorskim oraz szkoleń w ramach Restrukturyzacji małych gospodarstw.

Zgodnie z przewidywaniami zainteresowanie tematyką reorientacji zawodowej było niewielkie. Zainteresowanie tematyką reorientacji zawodowej kształtowało się na planowanym poziomie i było niewielkie. Osoby chcące pozyskać kwalifikacje w zawodach pozarolniczych najczęściej mają już sprecyzowane plany i oczekują raczej pomocy w znalezieniu bezpłatnych lub dofinansowanych kursów.

Porady dotyczyły podnoszenia kwalifikacji członkiń lokalnych kół gospodyń wiejskich, proponowano różnego rodzaju aktywności: udział w szkoleniach np. rękodzielniczym, podejmowania działalności gospodarczej, sprzedaży bezpośredniej, konkursach i imprezach lokalnych.

Tab. 5. Działalność w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i mieszkańców wsi według form

L.p.	Forma*)	Liczba odbiorców	
		Plan	Wykonanie
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>
1.	Informacja	997	1181
2.	Porada indywidualna	127	27

Tab. 6. Działalność w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i mieszkańców wsi wg form i tematów - plan (P) i wykonanie (W)

Symbol	Tematyka*)	Informacja		Porada indywidualna		Łączna liczba odbiorców	
		<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>	<i>f</i>	<i>i</i>	<i>j</i>
		P	W	P	W	P	W
Z.3.1.	Reorientacja zawodowa	26	21	2	3	28	24
Z.3.2.	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych	962	1158	120	21	1082	1179
Z.3.3.	Współpraca ze szkołami rolniczymi	9	2	5	3	14	5

Zadanie 4.

Udzielanie pomocy rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych

W 2019 roku udzielono 5050 porad indywidualnych głównie z obszaru płatności bezpośrednich, działań PROW 2014-2020, kredytów preferencyjnych. Nieodpłatnie sporządzono 930 dokumentacji niezbędnych do uzyskania pomocy.

Z.4.I. Działalność doradcza

Główną formą pomocy doradczej w obrębie omawianego zadania były porady tematyczne z zakresu płatności bezpośrednich, a w szczególności zmian w płatnościach obszarowych, wymogów spełnienia warunków przyznawania poszczególnych płatności, realizacji zobowiązań w zakresie zazieleniania, wypełniania i korzystania z aplikacji eWniosekPlus oraz wypełniania niezbędnych załączników. Udzielono w tym zakresie porad oraz pomocy w postaci opracowania wniosku o płatność. Porady dotyczyły także zazielenienia, dopłat do krów, bydła, buraków cukrowych.

Duże zainteresowanie doradztwem było związane z pozyskiwaniem środków finansowych pochodzących w części lub w całości z funduszy Unii Europejskiej albo z innych instytucji krajowych bądź zagranicznych. Wyraźnie uwydatniło się zapotrzebowanie na porady dotyczące działań PROW. Choć zaplanowano również porady na temat programów regionalnych i innych programów, to udzielono ich mniej. Tematycznie dotyczyły one wsparcia finansowego przy rozwoju pasieki, zasad przyznawania pomocy i dopłat do materiału siewnego, wsparcia w zakresie wapnowania gleb. Na temat PROW udzielono znacznie więcej porad niż zaplanowano. Wraz ze wzrostem liczby osób składających wnioski o różne formy pomocy i osób, którym pomoc została przyznana wzrosło zapotrzebowanie na porady związane z postępowaniem na kolejnych etapach przygotowania, przeprowadzania i rozliczania operacji podejmowanych przez beneficjentów. Duża część porad dotyczyła sposobu realizacji założeń ujętych wcześniej w biznesplanach, odpowiedzi na wezwania ARiMR do złożenia wyjaśnień, koniecznych zmian i adaptacji wynikających ze zmieniających się warunków zewnętrznych, sytuacji na rynkach rolnych, czy sytuacji w gospodarstwach.

Kolejnymi usługami w ramach ubiegania się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych były lustracje gospodarstw rolnych. Ponadplanowe wizyty w gospodarstwach wynikały często z potrzeby doradzenia na miejscu, gdzie można ocenić racjonalność zaplanowanych inwestycji.

Doradztwo dotyczyło też szczegółowego omówienia zasad udzielania kredytów preferencyjnych na zakup gruntów rolnych oraz oceny możliwości finansowych zaciągnięcia kredytów na zakup gruntów lub zakup maszyn.

Z.4.II. Dokumentacja niezbędna do uzyskania pomocy (nieodpłatna)

W ramach obszaru opracowywano ankiety monitorujące przebieg realizacji planów oraz sprawozdań dotyczących działań: Modernizacja gospodarstw rolnych, Restrukturyzacja małych gospodarstw, Premie dla młodych rolników. Wypełniono wnioski o wpis do ewidencji producentów oraz o zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej. Znaczna część opracowań dotyczyła wniosków o płatności bezpośrednie i ONW.

Tab. 7. Pomoc w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej wg form

Lp.	Forma*)	Plan		Wykonanie	
		Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>	<i>f</i>
1.	Porada indywidualna		3770		5050
3.	Dokumentacja niezbędna do uzyskania pomocy (nicodpłatna)		816		930

Tab. 8. Pomoc w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej wg form i tematów - plan (P) i wykonanie (W)

Symbol	Tematyka*)	Porada indywidualna		Doradztwo grupowe				Liczba odbiorców (c+e)	
				Liczba form		Liczba uczestników			
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>	<i>f</i>	<i>g</i>	<i>h</i>	<i>i</i>	<i>j</i>
		P	W	P	W	P	W	P	W
Z.4.I.	Działalność doradcza	3770	5050	-	-	-	-	3770	5050
Z.4.I.1.	Płatności bezpośrednie	2033	2519	-	-	-	-	2033	2519
Z.4.I.2.	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich	1420	2180	-	-	-	-	1420	2180
Z.4.I.3.	Programy regionalne	46	28	-	-	-	-	46	28
Z.4.I.4.	Kredyty preferencyjne, kredyty komercyjne, leasing	199	199	-	-	-	-	199	199
Z.4.I.5.	Pozostałe	72	124	-	-	-	-	72	124
Z.4.II.	Dokumentacja niezbędna do uzyskania pomocy (nieodpłatna)	Liczba odbiorców							
		P	W						
Z.4.II.1.	Sporządzanie wniosków o płatności bezpośrednie i ONW	732	884						
Z.4.II.2.	Wypełnianie dokumentacji do wniosków w zakresie PROW***)	56	38						
Z.4.II.5.	Inne	28	8						

Zadanie 5.

Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji oraz gromadzenie i upowszechnianie informacji rynkowej w tym zakresie

Z.5.I. Monitoring

W roku 2019 zrealizowano notowania cen nawozów mineralnych, które zbierane były co miesiąc w każdym powiecie dla potrzeb Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie. Zrealizowano również notowania cen płodów rolnych, które zbierane były w większości powiatów i wprowadzane do internetowej bazy danych „Notowania Cen Rolniczych” oraz udostępniane na stronie internetowej Ośrodka www.notowania.kpodr.pl. z której skorzystało 5600 użytkowników. Ponadto informacje o notowaniach targowiskowych produktów rolniczych (tj.: pszenica, jęczmień, żyto, pszenżyto, owies, cebula, ziemniaki, prosięta) przesyłane były co tydzień do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi za pomocą Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej.

Z.5.II. Analiza

Opracowano analizy kształtowania się cen nawozów mineralnych i analizy cen płodów rolnych, które pozwoliły na określenie tendencji na lokalnym rynku dla podstawowych produktów rolniczych. Określenie prawidłowości zachodzących zmian cen służyło rolnikom do podejmowania decyzji bieżących i długookresowych. Analizy cen płodów rolnych prezentowane były w biuletynie internetowym KPODR pt. „Aktualności”. Odbiorcami rolniczej informacji rynkowej poza instytucjami rządowymi są lokalne media, organizacje samorządowe i rolnicze, koła łowieckie oraz firmy ubezpieczeniowe.

Tab. 9. Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji wg form

L.p.	Forma*)	Liczba form	
		Plan	Wykonanie
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>
1.	Monitoring	724	1742
2.	Analiza	12	12

Tab. 10. Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji wg form i tematów - plan (P) i wykonanie (W)

Symbol	Formy i zakres tematyczny*)	Liczba form	
		P	W
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>
Z.5.I.	Monitoring	724	1742
Z.5.I.1.	Monitoring cen nawozów mineralnych	109	228
Z.5.I.3.	Monitoring cen płodów rolnych	615	1514
Z.5.II.	Analiza	12	12
Z.5.II.1.	Analiza cen nawozów mineralnych	8	8
Z.5.II.3.	Analiza cen płodów rolnych	4	4

Zadanie 6.

Możliwość prowadzenia doświadczalnictwa odmianowego w ramach porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego

Zadanie nie jest realizowane w jednostce.

Zadanie 7.

Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska

W ramach omawianego zadania udzielono 10923 porad, zorganizowano i przeprowadzono 7 pokazów (204 osoby), 11 konkursów (727 osób), olimpiadę wiedzy rolniczej (367 osoby), 6 imprez wystawienniczo-targowych (973 wystawców i 59,5 tys. zwiedzających), założono 10 demonstracji upowszechnieniowych (348 osób) oraz wykonano 88 pozostałych usług.

Z.7.A. Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze

W obszarze nowych rozwiązań w produkcji roślinnej doradztwo dotyczyło w szczególności: agrotechniki, ochrony i nawożenia roślin uprawnych, możliwości ograniczania uprawy gleby poprzez zastosowanie siewu bezpośredniego, zasad i techniki siewu pasowego – Strip-till. Porad udzielano również podczas spotkań indywidualnych w gospodarstwach, głównie pod kierunkiem wprowadzania do gospodarstw rolnych nowych rozwiązań technologicznych ułatwiających pracę w gospodarstwie, a przede wszystkim poprawiających warunki uprawy roślin na polu.

Doradztwo w zakresie nowych rozwiązań w produkcji zwierzęcej obejmowało zagadnienia związane z systemami utrzymania bydła mlecznego, prezentacją cech ras bydła, zaletami systemu TMR (ang. total mixed ration – całkowicie wymieszana dawka) przy użyciu wozu paszowego, żywienia cieląt bydła mięsnego, dokarmiania prosiąt, stosowania mocznika w żywieniu bydła mlecznego, przygotowywania pasz dla bydła, dodatków paszowych, stosowania białka pochodzenia krajowego i możliwości zastąpienia soi w żywieniu bydła mlecznego, robotów udojowych, wymogów systemu jakości QMP (ang. Quality Meat Program), procesu wdrażania i certyfikacji.

Porady dotyczyły przetwarzania produktów pierwotnych, pochodzenia zwierzęcego, rozbioru mięsa jako dodatkowego źródła dochodu. Doradzano w zależności od indywidualnej sytuacji rozwiązania biorąc pod uwagę, jakie zasady bezpieczeństwa żywności obowiązują przetwórców i jakie różnice podatkowe występują pomiędzy rolniczym handlem detalicznym, a działalnością marginalną, lokalną i ograniczoną.

Ponadto, w ramach omawianego obszaru tematycznego Ośrodek był organizatorem XXIII Kujawsko-Pomorskich Dni Pola - Targi Regionalne. Ideą targów było promowanie postępu biologicznego w produkcji roślinnej. Kolekcja odmian jest unikatowa w skali kraju, ponieważ obrazuje rzeczywistą reakcję roślin na agrotechnikę i warunki meteorologiczne w danym roku, a przy tym jest dostępna dla odwiedzających od zasiewów do zbiorów. Ośrodek współuczestniczył również w organizacji XVII Dnia Kukurydzy w Rypinie.

Działalność upowszechnieniową realizowano poprzez demonstracje. Tematyka demonstracji: „Porównanie odmian ziemniaka w technologii ochrony NegFry”, „Porównanie odmian rzepaku w warunkach gospodarstwa rolnego”, „Postęp biologiczny w zakresie rzepaku – Porównanie odmian w warunkach gospodarstwa rolnego”, „Kolekcja odmian Dni Pola Grubno 2019”, „Porównanie odmian pszenic w warunkach gospodarstwa rolnego”. Przeprowadzono również pokaz bezorkowej uprawy gleby.

Wzorem lat ubiegłych przeprowadzono konkursy promujące odmiany ziemniaka takie jak: „Najsmaczniejsza odmiana ziemniaka Przysiek 2019” oraz „Najładniejsza odmiana ziemniaka Przysiek 2019”.

Z.7.B. Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych

W obszarze technologii produkcji roślinnej doradzano odnośnie aktualnych problemów występujących w indywidualnych gospodarstwach rolnych oraz sposobów ich rozwiązywania. Porady dotyczyły technologii produkcji warzyw gruntowych i pod osłonami. Prowadzone działania doradcze obejmowały agrotechnikę ze szczególnym uwzględnieniem doboru odmian, nawożenia i ochrony zbóż, rzepaku, kukurydzy, ziemniaków, buraka cukrowego. Wiele porad odnosiło się do stosowania środków ochrony roślin zgodnie z etykietą.

W ramach technologii produkcji zwierzęcej porady najczęściej dotyczyły takich zagadnień jak: żywienie i pielęgnacja, problemy zdrowotne, profilaktyka, optymalne warunki mikroklimatu w budynkach gospodarskich, technologia sporządzania kiszonek. Porady związane były też z metodami prowadzenia pasieki, sposobów i terminów leczenia, ustawiania uli, ułożenia ramek w gniazdach, terminów poddawania węzy, sposobów łączenia rodzin i wymiany matek.

Doradzano w zakresie norm i wymagań wzajemnej zgodności w kontekście dobrostanu zwierząt, warunków środowiskowych w budynkach inwentarskich, zasad przechowywania środków ochrony roślin, nawozów i paliw.

Porady dotyczyły też zasad prawidłowej eksploatacji sprzętu rolniczego, techniki ochrony roślin, a w szczególności kalibracji opryskiwacza i zasad doboru rozpylaczy. Udzielano porad w zakresie istniejących na rynku maszyn rolniczych oraz ich charakterystyki.

Udzielano porad dotyczących poprawy stanu bezpieczeństwa i higieny pracy w gospodarstwach rolnych. Wskazywano rolnikom m.in. nieprawidłowości w stanie technicznym budynków inwentarskich i gospodarczych, stanie technicznym maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych w gospodarstwie rolnym, warunków obsługi i bytowania zwierząt gospodarskich, wyposażenia w ubrania robocze i środki ochrony osobistej, przechowywania środków ochrony roślin i innych substancji niebezpiecznych.

Doradzano w zakresie zagrożeń związanych z ASF (afrykańskim pomorem świń) i grypą ptaków oraz zasad bioasekuracji w gospodarstwach i na fermach.

Ośrodek był organizatorem imprez wystawienniczo-targowych: XXXVIII Dni Otwartych Drzwi - Targi Ogólnorolne, XXVII Forum Pszczelarzy, XLII Międzynarodowe Targi Rolno-Przemysłowe AGRO-TECH, „X Kujawsko-Pomorskie Miodowe Lato” oraz wystawy towarzyszące IV Regionalna Wystawa Zwierząt Futerkowych, Drobiu Ozdobnego i Gołębi Rasowych i XX Regionalna Kujawsko-Pomorska Wystawa Zwierząt Hodowlanych.

Zorganizowano i przeprowadzono Wojewódzką Olimpiadę Wiedzy Rolniczej (eliminacje powiatowe i finał wojewódzki).

Przeprowadzono pokazy pt.: „Pokaz zbioru zielonki na sianokiszonkę”, „Pokaz zbioru pomidorów kombajnem”, „Pokaz kolekcji mieszańców kukurydzy” oraz pokazy w Grubnie pt. „Pokaz pracy maszyn rolniczych”. W pokazie wzięło udział pięć zestawów maszyn rolniczych między innymi: agregat uprawowy, rozrzutnik obornika, agregat do siewu kukurydzy pod folią.

Działalność upowszechnieniową realizowano poprzez demonstracje: „Demonstracja mieszanki zbożowo-strączkowej w warunkach gospodarstwa rolnego Grubno”, „Wpływ biostymulatorów na morfologię i plon trzech odmian ziemniaka jadalnego”, „Siewy przewodkowe pszenicy jarej i pszenżyta jarego”, „Demonstracja 10 odmian mieszanek traw pastewnych w warunkach gospodarstwa Grubno”, „Kolekcja odmian mieszańców kukurydzy w warunkach gospodarstwa rolnego”.

Wspólnie z Kasą Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Państwową Inspekcją Pracy, Kujawsko-Pomorską Izbą Rolniczą, Stowarzyszeniem AgroBiznes Klub, Centrum Organizacji Imprez oraz Stowarzyszeniem "Polski Klub ROLNIK-FARMER ROKU" zorganizowano i przeprowadzono liczne konkursy pt.: „Bezpieczne Gospodarstwo Rolne”, „Wiedzy o bezpieczeństwie pracy w rolnictwie dla szkół rolniczych ponadgimnazjalnych”, „Agroliga”, „Rolnik Pomorza i Kujaw” oraz „Rolnik Farmer Roku”.

W ramach pozostałych usług udzielano pomocy w wypełnieniu wniosku o udzielenie pomocy finansowej rolnikom, którzy ponieśli straty w gospodarstwach rolnych spowodowane klęskami żywiołowymi, przygotowaniu informacji o wykorzystaniu materiału siewnego odmian chronionych prawem (AGNAS 1, AGNAS 2).

Z.7.D. Rolnictwo ekologiczne

W ramach ww. obszaru tematycznego udzielano porad z tematyki produkcji metodami ekologicznymi, sprzedaży produktów ekologicznych oraz rolnictwa ekologicznego w ramach PROW 2007-2013, 2014-2020. Najważniejsze zagadnienia dotyczyły: płodozmianu, ochrony roślin, walki z zachwaszczeniem, przestawianiem gospodarstwa na ekologiczny system produkcji, zasad znakowania eko-produktów oraz możliwości realizacji działania „Rolnictwo ekologiczne” w ramach PROW 2014-2020.

Ponadto, zorganizowano i przeprowadzono konkurs wiedzy pn. „Poznaję produkt ekologiczny”, którego celem było upowszechnianie ekologicznych metod produkcji oraz kształtowanie świadomości mieszkańców obszarów wiejskich. Nagrody w ramach konkursu zostały sfinansowane ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu.

Z.7.H. Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku

W tym obszarze tematycznym udzielone doradztwo, głównie w formie porad dotyczyło możliwości i zasad organizowania grup producentów rolnych, zasad funkcjonowania tych grup, możliwości wykorzystania środków pomocowych przeznaczonych dla grup producentów oraz stosowania nowego prawodawstwa w ramach PROW 2014-2020.

Z.7.L. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska

W ramach integrowanej produkcji prowadzone doradztwo dotyczyło wykorzystania postępu technicznego i biologicznego w uprawie i nawożeniu, możliwości uczestniczenia w systemie Integrowanej Produkcji (IP) jak również zasad certyfikacji i dokumentowania działań.

W zakresie integrowanej ochrony prowadzono wizyty w gospodarstwach mające na celu ocenę zagrożenia ze strony agrofagów i pomoc przy podejmowaniu decyzji o zastosowaniu środków ochrony roślin. Udzielane porady dotyczyły procesów podejmowania decyzji o wykonaniu zabiegów ochrony roślin, wykonywania lustracji plantacji, oceny nasilenia wystąpienia agrofagów oraz porównywania z istniejącymi progami szkodliwości. Informowano rolników o obowiązku podania przyczyny stosowania środków ochrony roślin w rejestrze wykonywanych zabiegów. Poszukiwano skutecznych rozwiązań w zastosowaniu metod niechemicznych w zwalczaniu agrofagów.

W obrębie energetyki prosumenckiej doradztwo obejmowało możliwości dywersyfikacji źródeł pozyskiwania energii elektrycznej i obniżenia jej kosztu w obrębie gospodarstwa rolnego poprzez energetykę rozproszoną i możliwość wytwarzania energii w pobliżu miejsca jej odbioru.

Udzielone w ramach wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym porady dotyczyły zasad wytwarzania energii w mikro instalacjach Odnawialnych Źródeł Energii oraz warunków jej odsprzedaży w przypadku nadprodukcji. Porady dotyczyły też produkcji energii na własne potrzeby, wad i zalet instalacji kolektorów słonecznych i fotowoltaiki, dofinansowania instalacji fotowoltaicznej.

W zakresie gospodarki wodno-ściekowej oraz postępowania z odpadami udzielano porad, które dotyczyły głównie przydomowych oczyszczalni ścieków, usuwania azbestu, czy też sprawozdań dot. zagospodarowania odpadów powstających na obszarze gospodarstwa rolnego. Porady dotyczyły również możliwości zapobiegania powstawaniu odpadów lub ograniczeniu ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko. Ważnym tematem podejmowanym przez rolników podczas porad był obowiązek rejestracji w Bazie danych o produktach i opakowaniach (BDO).

W zakresie upowszechniania przepisów ustawy o ochronie zwierząt udzielane były porady oraz przeprowadzano lustracje w gospodarstwach. Doradztwo obejmowało głównie zagadnienia związane z warunkami utrzymania zwierząt gospodarskich.

W obszarze innych działań na rzecz ochrony środowiska na poziomie gospodarstwa udzielano porad w zakresie programu „Czyste powietrze” z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu. Prowadzono doradztwo indywidualne w formie wizyt w gospodarstwach rolnych. Wizyty dotyczyły doradztwa w zakresie właściwego przechowywania środków ochrony roślin, nawozów sztucznych, estetyki zagrody wiejskiej, organizacji ogrodu przydomowego.

W ramach obszaru tematycznego przeprowadzono konkurs pn. „Ekologiczne zagospodarowanie zagrody wiejskiej”. Celem konkursu było upowszechnianie metod przyjaznych środowisku promocja sposobów zagospodarowania ogródków i terenów przydomowych. Innym zrealizowanym konkursem był „Człowiek i środowisko”. Nagrody w ramach konkursu zostały sfinansowane ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu.

Tab. 13. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska - wg form

Lp.	Forma realizacji *	Plan		Wykonanie	
		Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>	<i>f</i>
1.	Porada indywidualna		7628		10923
3.	Pokaz	8		7	204
4.	Demonstracja	6		10	348
5.	Konkurs	10		11	727
6.	Olimpiada	1		1	367
7.	Targi /wystawy	6		6	
8.	Pozostałe	102		88	88

Tab. 14. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska – działalność doradcza wg form i tematów - plan (P) i wykonanie (W)

Symbol tematu	Tematyka*)	Porada indywidualna		Doradztwo grupowe				Łączna liczba odbiorców (c+e)	
		c	d	Liczba form		Liczba odbiorców		i	j
a	b	P	W	P	W	P	W	P	W
Z.7.A.	Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze		791		-		-		791
Z.7.A.1.	Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej		459		-		-		459
Z.7.A.2.	Nowe rozwiązania w produkcji zwierzęcej		271		-		-		271
Z.7.A.3.	Prowadzenie przetwórstwa w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MLO)		61		-		-		61
Z.7.B.	Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych		8441		-		-		8441
Z.7.B.1.	Technologia produkcji roślinnej		5401		-		-		5401
Z.7.B.2.	Technologia produkcji zwierzęcej		698		-		-		698
Z.7.B.3.	Normy i wymogi wzajemnej zgodności (w tym dobrostanu zwierząt)		682		-		-		682
Z.7.B.4.	Poprawa stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w gospodarstwach rolnych		208		-		-		208
Z.7.B.5.	BHP		393		-		-		393
Z.7.B.6.	Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym		1059		-		-		1059
Z.7.D.	Rolnictwo ekologiczne		389		-		-		389
Z.7.D.1.	Produkcja metodami ekologicznymi		268		-		-		268
Z.7.D.2.	Sprzedaż produktów ekologicznych		23		-		-		23
Z.7.D.3.	Rolnictwo ekologiczne w ramach PROW 2007-2013, 2014-2020		98		-		-		98

Z.7.H.	Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku		95		-		-		95
Z.7.H.1.	Zasady tworzenia i funkcjonowanie grup producentów rolnych, grup i organizacji producentów owoców i warzyw, zrzeszeń i innych form organizacji		34		-		-		34
Z.7.H.2.	Tworzenie sieci współpracy w ramach łańcucha żywnościowego		5		-		-		5
Z.7.H.3.	Systemy jakości żywności		17		-		-		17
Z.7.H.4.	Systemy bezpieczeństwa żywności, dobre praktyki higieniczne, produkcyjne przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCP		39		-		-		39
Z.7.L.	Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska		1207		-		-		1207
Z.7.L.1.	Zasady integrowanej produkcji		65		-		-		65
Z.7.L.2.	Zasady integrowanej ochrony roślin		453		-		-		453
Z.7.L.3.	Zasady przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu na poziomie gospodarstwa		143		-		-		143
Z.7.L.4.	Energetyka prosumencka		18		-		-		18
Z.7.L.5.	Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym		150		-		-		150
Z.7.L.6.	Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami		210		-		-		210
Z.7.L.7.	Ustawa o ochronie zwierząt		105		-		-		105
Z.7.L.8.	Inne działania na rzecz ochrony środowiska na poziomie gospodarstwa		63		-		-		63

Tab. 15. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska - działalność upowszechnieniowa wg form i tematów - plan (P) i wykonanie (W)

Symbol tematu	Tematyka*)	Liczba form											
		Pokaz		Demonstracja		Konkurs***)		Olimpiada***)		Targi/wystawy		Pozostałe**)	
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>	<i>f</i>	<i>g</i>	<i>h</i>	<i>i</i>	<i>j</i>	<i>k</i>	<i>l</i>	<i>m</i>	<i>n</i>
		P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W
Z.7.A.	Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze	1	1	5	5	2	2	-	-	2	2	-	-
Z.7.A.1.	Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej	1	1	5	5	2	2	-	-	2	2	-	-
Z.7.B.	Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych	7	6	1	5	6	6	1	1	4	4	102	88
Z.7.B.1.	Technologia produkcji roślinnej	5	4	1	5	-	-	-	-	-	-	92	80
Z.7.B.2.	Technologia produkcji zwierzęcej	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	10	-
Z.7.B.4.	Poprawa stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w gospodarstwach rolnych	2	2	-	-	3	3	1	1	2	2	-	8
Z.7.B.5.	BHP	-	-	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-
Z.7.D.	Rolnictwo ekologiczne	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
Z.7.D.1.	Produkcja metodami ekologicznymi	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
Z.7.L.	Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-
Z.7.L.8.	Inne działania na rzecz ochrony środowiska na poziomie gospodarstwa	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-

Zadanie 8.

Podejmowanie działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego

W ramach zadania udzielono łącznie 822 porad, zorganizowano i przeprowadzono 7 pokazów (114 osób), 6 konkursów (200 osób), 4 imprezy wystawienniczo-targowe (494 wystawców i 29,5 tys. zwiedzających) oraz wykonano 4 pozostałe usługi.

Z.8.F. Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego

W zakresie tematyki udzielono porad, które dotyczyły między innymi stosowania różnych diet w oparciu o produkty z gospodarstwa, w tym także zioła uprawiane w przydomowych ogródkach oraz prozdrowotnych korzyści wynikających z aktywności fizycznej, dostosowanej do wieku i kondycji. Zainteresowanie budziły też sposoby zakładania i miejsca lokalizacji przydomowych ogródków, a także przeprowadzania zmian w już istniejących ogródkach. Doradzano czym kierować się dobierając rośliny do nasadzeń oraz wskazywano sposoby dekorowania ogródków elementami małej architektury, jak ławeczki, pergole, altany i doradzano wybór w zależności od charakteru ogrodu oraz sposoby zestawiania poszczególnych elementów ze sobą tak, by stanowiły spójną całość. Wzrasta świadomość konsumenta i ekologiczna, więc doradzano zakup produktów pochodzących z najbliższego otoczenia, między innymi z uwagi na oszczędność energii koniecznej do transportu produktów z odległych miejsc.

W ramach tematyki zorganizowano konkurs „Piękna zagroda”, który dotyczył poszerzenia wiedzy w zakresie estetyzacji wiejskiej zagrody. Konkurs zorganizowano wspólnie ze Starostwem Powiatowym w Toruniu. Pośrednio realizacja konkursu wpłynęła także na promowanie dziedzictwa kultury materialnej wsi, twórczości ludowej i rękodzieła, a także tradycyjnego rolniczego krajobrazu wsi.

Z.8.J. Promocja produktów lokalnych i regionalnych

Większość osób objęta poradnictwem z tego zakresu tematycznego to wytwórcy, którzy kierowali zapytania pod kątem możliwości wpisania swojego produktu na listę produktów tradycyjnych oraz innych form promocji. Ze względu na zaistniałe zmiany w polskim prawodawstwie dotyczące legalnej sprzedaży produktów pierwotnych i przetworzonych, porady obejmowały również zasady funkcjonowania w ramach rolniczego handlu detalicznego. Ponadto z zakresu promocji i sprzedaży produktów lokalnych i regionalnych przygotowano dokumentację niezbędną do wpisania produktów na Listę produktów tradycyjnych i przeprowadzono wizyty w gospodarstwach dotyczące możliwości prowadzenia przetwórstwa i sprzedaży w ramach rolniczego handlu detalicznego.

Przy współpracy z Krajową Federacją Hodowców Drobiu i Producentów Jaj zorganizowano i przeprowadzono konkurs kulinarny pn. „Kurczak w domu i szkole nie tylko w rosole”. Został on przeprowadzony z wykorzystaniem infrastruktury Centrum Dziedzictwa Kulinarne i Turystyki Wiejskiej. Celem konkursu była promocja zdrowego sposobu odżywiania się z wykorzystaniem mięsa drobiowego oraz produktów lokalnych.

Z.8.M. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego

Duże zainteresowanie poradami dotyczącymi powyższej tematyki wiąże się z popytem na regionalne produkty tradycyjne. Porady dotyczyły przygotowania, rozpoznawania oraz możliwości sprzedaży i zakupu regionalnych przysmaków. Doradzano także w zakresie aranżacji stoisk na targach, festynach, jarmarkach tak by prezentowały tradycje i kulturę ludową regionu. Radzono, jak postępować z tradycyjnymi przedmiotami, jak chronić miejsca

stanowiące ważny element lokalnego, tradycyjnego krajobrazu. Doradzano sposoby promocji produktów tradycyjnych.

Ponadto, zorganizowano konkursy „XIII Wojewódzki Konkurs szopek Bożonarodzeniowych”, „Turniej Gospodyń”, „Ziemniak w tradycji Pomorza i Kujaw” oraz „Nasze Kulinarne Dziedzictwo – Smaki Regionów”, służące promocji tradycyjnych regionalnych wyrobów spożywczych.

W ramach omawianego tematu zorganizowano imprezy wystawienniczo-targowe: „VI Jesienny Jarmark Ogrodniczy – Karp nie tylko na Święta”, „IX Święto Gęsi na Krajnie”, „XXV Barwy Lata, Dary Jesieni” oraz „XIII Jarmark Adwentowy” pomagając m.in. przedstawicielom starostw powiatowych przy organizacji i aranżacji stoisk wystawowych.

Zorganizowano i przeprowadzono również zaplanowane pokazy wykonywania stroików okolicznościowych. Jeden z takich pokazów odbył się między innymi podczas ww. Jarmarku Adwentowego.

Tab. 16. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego wg form

Lp.	Forma realizacji*)	Plan		Wykonanie	
		Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>	<i>f</i>
1.	Porada		932		822
3.	Pokaz	6		7	114
5.	Konkurs	7		6	200
7.	Targi /wystawy	3		4	
8.	Pozostałe	2		4	4

Tab. 17. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego – działalność doradcza wg form i tematów – plan (P) i wykonanie (W)

Symbol tematu	Tematyka*)	Porada indywidualna		Doradztwo grupowe				Łączna liczba odbiorców (c+e)	
				Liczba form		Liczba odbiorców			
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>	<i>f</i>	<i>g</i>	<i>h</i>	<i>i</i>	<i>j</i>
		P	W	P	W	P	W	P	W
Z.8.F.	Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego		314		-		-		314
Z.8.F.1.	Profilaktyka prozdrowotna i racjonalne żywienie		46		-		-		46
Z.8.F.2.	Estetyzacja wiejskiej zagrody		226		-		-		226
Z.8.F.3.	Świadomość konsumencka i ekologiczna		42		-		-		42
Z.8.J.	Promocja produktów lokalnych i regionalnych		239		-		-		239
Z.8.J.1.	Promocja i sprzedaż produktów lokalnych i regionalnych		24		-		-		24
Z.8.J.2.	Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna i ograniczona		95		-		-		95
Z.8.J.3.	Rolniczy handel detaliczny		120		-		-		120
Z.8.M.	Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego		269		-		-		269
Z.8.M.1.	Dziedzictwo kultury materialnej wsi		39		-		-		39
Z.8.M.2.	Zachowanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego wsi		29		-		-		29
Z.8.M.3.	Twórczość ludowa		25		-		-		25
Z.8.M.4.	Tradycyjne zawody i rękodzieło		61		-		-		61
Z.8.M.5.	Tradycje kulinarne		115		-		-		115

Tab. 18. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego – działalność upowszechnieniowa wg form i tematów – plan (P) i wykonanie (W)

Symbol tematu	Tematyka*)	Liczba form											
		Pokaz		demonstracja		Konkurs***)		Olimpiada***)		Targi / wystawy		Pozostale**)	
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>	<i>f</i>	<i>g</i>	<i>h</i>	<i>i</i>	<i>j</i>	<i>k</i>	<i>l</i>	<i>m</i>	<i>n</i>
		P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W
Z.8.F.	Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego	-	-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-
Z.8.F.2.	Estetyzacja wiejskiej zagrody	-	-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-
Z.8.J.	Promocja produktów lokalnych i regionalnych	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	2	4
Z.8.J.1.	Promocja i sprzedaż produktów lokalnych i regionalnych	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	2	4
Z.8.M.	Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego	6	7	-	-	3	4	-	-	3	4	-	-
Z.8.M.1.	Dziedzictwo kultury materialnej wsi	6	7	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-
Z.8.M.2.	Zachowanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego wsi	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-
Z.8.M.3.	Twórczość ludowa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Z.8.M.5.	Tradycje kulinarne	-	-	-	-	2	2	-	-	2	2	-	-

Zadanie 9.

Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku

W ramach zadania łącznie udzielono doradztwa 709 klientom, zorganizowano i przeprowadzono 2 konkursy (116 osób) oraz imprezę wystawienniczo-targową (350 wystawców i 20 tys. zwiedzających).

Z.9.E. Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich

Planując porady dotyczące działalności pozarolniczej sugerowano się naborami LGD z programu LEADER na rozwój działalności pozarolniczej i podjęcie działalności pozarolniczej. Niewiele naborów zostało ogłoszonych w 2019 roku zgodnie z planem, przez co nie było oczekiwanego zainteresowania tą tematyką.

Wiele porad w ramach ww. tematyki dotyczyło funkcjonowania i sposobów finansowania pozarządowych organizacji społecznych, działających w ramach ekonomii społecznej. Rolnicy byli często zainteresowani działalnością organizacji pozarządowych w odniesieniu do funkcjonowania gospodarstw edukacyjnych, agroturystycznych i opiekuńczych. Wspierając lokalne inicjatywy udzielano porad dotyczących współpracy z lokalnymi organizacjami oraz ich aktywizacji. Ze względu na wprowadzenie nowej ustawy odnośnie kół gospodyń wiejskich (KGW) wzrosło zainteresowanie tym tematem; rejestracją KGW w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, pozyskaniem dodatkowego źródła funduszy na realizację projektów integrujących lokalne społeczeństwo czy pozyskiwaniem dotacji na działalność statutową KGW. Udzielano również porad dotyczących sposobów integracji mieszkańców, organizacji lokalnych imprez wystawienniczych i festynów. Zainteresowanie doradztwem w programie LEADER ukierunkowane było na indywidualne, specyficzne przypadki, co przełożyło się na większą ilość udzielanych porad w stosunku do planowanych.

Z.9.N. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku

W związku z faktem, iż rolnicy cały czas poszukują dodatkowych źródeł dochodów w ramach powyższej tematyki największe zainteresowanie budziło doradztwo powiązane z uzyskaniem dofinansowania na rozwój działalności turystycznej, edukacyjnej czy opiekuńczej. Ponieważ te możliwości są dość ograniczone również odbiorców było mniej niż zakładano.

Mieszkańcy obszarów wiejskich korzystający z usług Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego potrzebowali przede wszystkim wsparcia na temat uwarunkowań prawnych prowadzenia poszczególnych rodzajów działalności turystycznej oraz możliwości pozyskania na nią dofinansowania, w związku z czym większość udzielanych porad dotyczyła właśnie tych aspektów. Wysokie zainteresowanie budziły także tematy związane ze specjalizacją oferty obiektów turystycznych funkcjonujących na obszarach wiejskich i ich promocji, w tym prezentacji w serwisie agroturystycznym www.agroturystyka.kpodr.pl. Wiele porad dotyczyło zagród edukacyjnych, wprowadzania ciekawych i bogatych merytorycznie programów edukacyjnych, sposobu przygotowania programu zgodnego z Ministerstwem Edukacji Narodowej (MEN), a także dostosowanie oferty obiektu do wymogów Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych. Udzielano porad i przeprowadzano wizyty w gospodarstwach pod kątem możliwości prowadzenia działalności opiekuńczej w oparciu o zasoby gospodarstwa rolnego, doradzano w zakresie urozmaicenia oferty, a także możliwości prowadzenia opieki całodobowej.

Poza działalnością doradczą odbyły się także dwa konkursy: „AGRO-wczasy”, gdzie zostały wypromowane najlepsze obiekty turystyki wiejskiej województwa kujawsko-pomorskiego oraz „Turniej Powiatów” – promujący walory turystyczne i kulturowe regionu.

W celu wypromowania turystyki wiejskiej w województwie kujawsko-pomorskim współpracowaliśmy z Kujawsko-Pomorską Organizacją Turystyczną, poprzez zaangażowanie jej przedstawiciela do uczestnictwa w działaniach komisji konkursowej konkursu AGRO-wczasy, jak również w ramach rozpowszechniania informacji o organizowanych wydarzeniach i prowadzonych projektach. Udało się nawiązać współpracę także z Lokalną Grupą Działania Gminy Powiatu Świeckiego, Centrum Doradztwa Rolniczego w Krakowie oraz Stowarzyszeniem Towarzystwo Rozwoju Gminy Płużnica, gdzie w ramach współpracy instytucje te rozpowszechniały informacje o organizowanym projekcie „VII Kujawsko-Pomorskie Forum Turystyki Wiejskiej – Wieś dla Wsi”. W ramach wspomnianego projektu nawiązano także współpracę z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną. Współdziałanie polegało na oddelegowaniu Inspektora Sanitarnego do udziału w indywidualnych konsultacjach z zakresu przetwórstwa żywności.

Promocja agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku prowadzona była również na imprezach wystawienniczo-targowych między innymi na XX Targach „Lato na Wsi - Święto Smaku i Tradycji”.

Tab. 19. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku wg form

Lp.	Forma realizacji *	Plan		Wykonanie	
		Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>	<i>f</i>
1.	Porada indywidualna		875		709
5.	Konkurs	2		2	116
7.	Targi /wystawy	1		1	

Tab. 20. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku – działalność doradcza wg form i tematów – plan (P) i wykonanie (W)

Symbol tematu	Tematyka*)	Porada indywidualna		Doradztwo grupowe				Łączna liczba odbiorców (c+e)	
				Liczba form		Liczba odbiorców			
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>	<i>f</i>	<i>g</i>	<i>h</i>	<i>i</i>	<i>j</i>
		P	W	P	W	P	W	P	W
Z.9.E.	Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich		331		-		-		331
Z.9.E.1.	Prowadzenie działalności pozarolniczej		139		-		-		139
Z.9.E.2.	Tworzenie i funkcjonowanie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej		23		-		-		23
Z.9.E.3.	Współpraca z lokalnymi organizacjami społecznymi		48		-		-		48
Z.9.E.4.	Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich		69		-		-		69
Z.9.E.5.	Program LEADER		52		-		-		52
Z.9.N.	Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku /9/		378		-		-		378
Z.9.N.1.	Rozwój agroturystyki i turystyki wiejskiej, tworzenie sieci współpracy		170		-		-		170
Z.9.N.2.	Zagrody edukacyjne		60		-		-		60
Z.9.N.3.	Gospodarstwa opiekuńcze		44		-		-		44
Z.9.N.4.	Promocje wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku		104		-		-		104

Tab. 21. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku – działalność upowszechnieniowa wg form i tematów – plan (P) i wykonanie (W)

Symbol tematu	Tematyka*)	Liczba form											
		Pokaz		demonstracja		Konkurs***)		Olimpiada***)		Targi / wystawy		Pozostale**)	
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>	<i>f</i>	<i>g</i>	<i>h</i>	<i>i</i>	<i>j</i>	<i>k</i>	<i>l</i>	<i>m</i>	<i>n</i>
		P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W
Z.9.N.	Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku	-	-	-	-	2	2	-	-	1	1	-	-
Z.9.N.1.	Rozwój agroturystyki i turystyki wiejskiej, tworzenie sieci współpracy	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
Z.9.N.4.	Promocje wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku	-	-	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-

Zadanie 10.

Współdziałanie w realizacji zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych

Z.10.O. Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych

W obszarze tematycznym udzielono 3782 porad.

Z zakresu zasad ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, związkami azotu pochodzenia rolniczego, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna udzielane porady dotyczyły przede wszystkim poprawności i kompletności prowadzonej w gospodarstwach dokumentacji wymaganej Dyrektywą Azotanową. Oprócz tego omawiano zasady prowadzenia produkcji rolniczej na obszarach zagrożonych zanieczyszczeniem azotem w świetle nowych przepisów prawnych, mających na celu ograniczenie odpływu azotu oraz prawidłowego prowadzenia dokumentacji z tym związanej. Najwięcej porad dotyczyło stosowania dawek azotu, dawek nawozów naturalnych oraz prowadzenia dokumentacji związanej z nawożeniem azotem.

W ramach tematyki Program rolnośrodowiskowy i Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne udzielane porady dotyczyły przede wszystkim zagadnień prowadzenia poszczególnych pakietów oraz zasad uczestnictwa w programie. Porady dotyczyły także zasad i wymogów prowadzenia niezbędnej dokumentacji. Doradztwo obejmowało również analizę struktury zasiewów oraz ułożenie płodozmianu.

W temacie ochrona bioróżnorodności, w tym Natura 2000, udzielano porad, które dotyczyły zagadnień związanych z zatrzymaniem utraty bioróżnorodności w obrębie gospodarstwa oraz sposobem zwiększenia bioróżnorodności pól i łąk, zasad koszenia na obszarach objętych siecią Natura 2000, usuwania Barszczu Sosnowskiego.

Tab. 22. Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych wg form

Lp.	Forma realizacji *	Liczba odbiorców	
		Plan	Wykonanie
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>
1.	Porada indywidualna	2206	3782

Tab. 23. Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczy wg form i tematów – plan (P) i wykonanie (W)

Symbol tematu	Tematyka*)	Porada indywidualna		Doradztwo grupowe				Pozostałe**)		Łączna liczba odbiorców	
				Liczba form		Liczba odbiorców					
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>	<i>f</i>	<i>g</i>	<i>h</i>	<i>i</i>	<i>j</i>	<i>k</i>	<i>l</i>
		P	W	P	W	P	W	P	W	P	W
Z.10.O.	Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych	2206	3782	-	-	-	-	-	-	2206	3782
Z.10.O.1.	Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych związkami azotu pochodzenia rolniczego, dyrektywa azotanowa i wodna	1448	2751	-	-	-	-	-	-	1448	2751
Z.10.O.2.	Program rolnośrodowiskowy i Działanie rolnośrodowiskowo-klimatyczne	736	1007	-	-	-	-	-	-	736	1007
Z.10.O.3.	Ochrona bioróżnorodności, w tym NATURA 2000	22	24	-	-	-	-	-	-	22	24

Zadanie 11.

Prowadzenie analiz przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej

W ramach zadania udzielono 6390 porad i wykonano 1198 opracowań, w tym 5517 porad i 36 opracowań w temacie rachunkowość w gospodarstwach rolnych oraz 873 porad i 1162 opracowań w temacie zarządzania gospodarstwem rolnym.

Z.11.C. Rachunkowość w gospodarstwach rolnych

W ramach rachunkowości rolnej udzielono porad dotyczących analizy wyników produkcyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych między innymi: analizy wyników produkcyjno-ekonomicznych gospodarstwa rolnego na podstawie Raportu Indywidualnego Gospodarstwa Rolnego za rok 2019, analizy wyników produkcyjno-ekonomicznych gospodarstwa rolnego w latach 2015-2019 na podstawie Raportu Dynamicznego Gospodarstwa Rolnego, omówienia wyników Standardowych Polskiego FADN wg typów rolniczych i wielkości ekonomicznej.

Z zakresu rachunkowości podatkowej porady dotyczyły zasad rozliczania podatku VAT i podatku dochodowego z działalności pozarolniczej między innymi: zasad rozliczania podatku VAT na zasadach ogólnych, omówienia zasad rezygnacji ze statusu „rolnika ryczałtowego”, sporządzania deklaracji podatkowej PIT-36 dla rolników prowadzących Polski FADN, szczegółowego omówienia zmian w podatku VAT obowiązujących 1 stycznia 2019 r., zasad rozliczania podatku dochodowego z działalności pozarolniczej. Opracowano również deklaracje wpłat na Fundusz promocji Produktów Rolno-Spożywczych.

W ramach z ubezpieczeń społecznych oraz majątkowych udzielono porad dotyczących zasad zatrudniania pracowników, zasad podlegania ubezpieczeniu KRUS oraz ubezpieczeń upraw rolniczych między innymi: omówienia zasad zatrudniania pracowników w rolnictwie, omówienie zasad ubezpieczenia społecznego rolników (KRUS), szczegółowego omówienie zasad ubezpieczeń upraw rolniczych z dotacją budżetu państwa.

Z.11.I. Zarządzanie gospodarstwem rolnym

W obszarze badania koniunktury w rolnictwie wykonano ankiety dla potrzeb Szkoły Głównej Handlowej.

W ramach obszaru wyliczenie dochodów, kosztów i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej udzielono porad dotyczących opłacalności produkcji działalności rolniczych i zasad sporządzania kalkulacji rolniczych.

W zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym, organizacji i planowaniem pracy w gospodarstwie rolnym udzielono porad dotyczących wykorzystania wyników rachunkowości w zarządzaniu gospodarstwem rolnym i organizacji gospodarstwa rolnego między innymi: szczegółowej analizy raportów z działalności rolniczej – Agrokosztów, omówienia zasad zakupu paliw wykorzystywanych w gospodarstwie rolnym, przedstawienia konsekwencji zakupu paliwa od oszustów, w tym odpowiedzialności karno-skarbowej, omówienia zasad zakupu paliw wykorzystywanych w gospodarstwie w związku z ustawą o monitorowaniu drogowego przewozu towarów. Opracowano również założenia do prowadzenia działalności rolniczej oraz przygotowano opinie do założeń do prowadzenia działalności rolniczej dla Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa.

Tab. 24. Analizy przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej wg form

L.p.	Forma realizacji*)	Liczba odbiorców	
		Plan	Wykonanie
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>
2.	Porada indywidualna	6839	6390
4.	Pozostałe (jakie?)	502	1198

Tab. 25. Analizy przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej wg form i tematów – plan (P) i wykonanie (W)

Symbol tematu	Tematyka*)	Porada indywidualna		Pozostałe**)	
		<i>e</i>	<i>f</i>	<i>k</i>	<i>l</i>
<i>a</i>	<i>b</i>	P	W	P	W
Z.11.C	Rachunkowość w gospodarstwach rolnych	6246	5517	-	36
Z.11.C.1.	Rachunkowość rolna	3269	3436	-	-
Z.11.C.2.	Rachunkowość podatkowa	2842	1984	-	36
Z.11.C.3.	Ubezpieczenia społeczne oraz majątkowe	135	97	-	-
Z.11.I	Zarządzanie gospodarstwem rolnym	593	873	502	1162
Z.11.I.1.	Badanie koniunktury w rolnictwie	291		404	798
Z.11.I.2.	Wyciążanie dochodów kosztów, i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej	90	110	1	-
Z.11.I.3.	Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym	212	763	97	364

C.2. Działania odpłatne

W ramach zadań odpłatnych w 2019 roku zrealizowano następujące działania:

- prowadzenie rachunkowości, w tym: książki rachunkowości – Polski FADN oraz ewidencja podatkowa dla podatku dochodowego i VAT. Z tego zakresu wykonano w sumie 1904 działania,
- sporządzanie licznych opracowań takich jak: plany nawozowe lub plany przechowalnictwa nawozów naturalnych (1336), plany działalności rolnośrodowiskowej, ekologicznej oraz dokumentacje przyrodnicze (378), dokumenty, plany, opracowania wymagane przy organizacji i funkcjonowaniu grup producentów rolnych, grup producentów owoców i warzyw (4), wypełnianie wniosków i innych dokumentów niezbędnych do ubiegania się o przyznanie pomocy finansowanej ze środków pochodzących z funduszy UE lub innych instytucji krajowych i zagranicznych (13019),
- prowadzenie działalności szkoleniowej niezwiązanej z realizacją zadań nieodpłatnych. W tym zakresie zorganizowano i przeprowadzono 160 szkoleń dla rolników nadających im uprawnienia do wykonywania zabiegów środkami ochrony roślin oraz jedno szkolenie dotyczące zakupu środków ochrony roślin zaliczanych do toksycznych i bardzo toksycznych dla ludzi,
- zorganizowano 15 imprez o charakterze wystawienniczo-targowych upowszechniających wiedzę rolniczą, nowe technologie produkcji i promujących produkty i wyroby przetwórstwa rolno spożywczego oraz rozwój obszarów wiejskich, a także technologie chowu zwierząt futerkowych.

Liczba wszystkich zrealizowanych zadań odpłatnych w 2019 roku wynika z zapotrzebowania rolników na poszczególne działania.

Tab.26.A. Płatne usługi na rzecz gospodarstw rolnych

L.P	Rodzaj zadania	Jednostka miary	Liczba	
			Plan	Wykonanie
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>
1.	Prowadzenie rachunkowości, w tym:	Liczba odbiorców ogółem w tym:	1877	1904
1.a.	Książki rachunkowości – Polski FADN polski	Liczba książek	1420	1417
1.b.	Inne (prowadzenie ewidencji podatkowej dla podatku dochodowego i VAT)	Liczba odbiorców	457	487
2.	Sporządzanie analiz i opracowań ekonomicznych, finansowych i technologicznych	Liczba odbiorców	15	-
3.	Sporządzanie planów nawozowych lub planów przechowalnictwa nawozów naturalnych	Liczba odbiorców	516	1336
4.	Sporządzanie planów działalności rolno-środowiskowej, planów działalności ekologicznej oraz dokumentacji przyrodniczych, w tym:	Liczba odbiorców ogółem	246	378
	Plany działalności rolnośrodowiskowej, rolnośrodowiskowo-klimatycznej	Liczba odbiorców	142	242
	Dokumentacja przyrodnicza (ekspertyza)	Liczba odbiorców	15	11
	Aktualizacje planu działalności rolnośrodowiskowej, rolnośrodowiskowo-klimatycznej	Liczba odbiorców	67	83
	Plany działalności ekologicznej	Liczba odbiorców	2	25

	Aktualizacje planu działalności ekologicznej	Liczba odbiorców	6	8
	Zmiana/korekta wniosku o przyznanie płatności bezpośrednich i ONW, płatności rolnośrodowiskowo-klimatycznej, rolnośrodowiskowej lub ekologicznej	Liczba odbiorców	14	6
5.	Rejestr działań rolnośrodowiskowych	Liczba odbiorców	-	3
6.	Sporządzanie dokumentów, planów, opracowań wymaganych przy organizacji i funkcjonowaniu grup producentów owoców i warzyw	Liczba odbiorców	10	4

Tab.26.C. Działalność szkoleniowa nie związana z realizacją zadań nieodpłatnych

L.P.	Tytuły szkoleń/kursów	Plan		Wykonanie	
		Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>	<i>f</i>
1.	Szkolenie w zakresie stosowania środków ochrony roślin sprzętem naziemnym, z wyłączeniem sprzętu montowanego na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie	82	2025	160	3898
2.	Szkolenie w zakresie doradzania dotyczącego środków ochrony roślin	-	-	1	17

Tab. 26.D. Wypełnianie wniosków i innych dokumentów niezbędnych do ubiegania się o przyznanie pomocy finansowanej ze środków pochodzących z funduszy UE lub innych instytucji krajowych i zagranicznych

L.P.	Tematyka wniosków	Liczba odbiorców	
		Plan	Wykonanie
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>
1.	Premie dla młodych rolników	64	257
2.	Modernizacja gospodarstw rolnych	48	87
3.	Płatności bezpośrednie i ONW	7120	9216
4.	Biznes plan	33	67
5.	Dopłaty do materiału siewnego	412	698
6.	Restrukturyzacja małych gospodarstw	21	172
7.	Rozwój działalności pozarolniczej	5	3
8.	Postępowanie ofertowe	3	22
9.	Inwestycje mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniami azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych	4	50
10.	Korekta wniosku/planu do działań PROW na zlecenie rolnika z wyjątkiem korekt technicznych	6	13
11.	Premia na rozpoczęcie działalności pozarolniczej	3	30

12.	Inwestycje zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej	-	118
13.	Wniosek wapnowanie	-	40
14.	Analiza dokumentacji rolnika celem złożenia Oświadczenia do ARiMR	-	15
15.	Rozwój przedsiębiorczości-Rozwój usług rolniczych	-	2
16.	Inwestycje w gospodarstwach położonych na Natura 2000	-	22
17.	Wniosek kłękowy	-	2189
18.	Wnioski o kredyty bankowe	-	4
19.	Zalesianie i tworzenie terenów zielonych	-	1
20.	Zmiana/korekta wniosku o płatność bezpośrednią i ONW/Wnioski RS,RSK i EKO	-	10
21.	Przetwórstwo i marketing produktów rolnych	-	3

Tab. 26.E. Organizacja targów, wystaw, pokazów, konferencji i innych przedsięwzięć upowszechniających wiedzę rolniczą, nowe technologie produkcji i promujących produkty i wyroby przetwórstwa rolno spożywczego oraz rozwój obszarów wiejskich

L.P	Tytuł przedsięwzięcia	Status realizacji	Ogólna informacja o przedsięwzięciu
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>
1.	XXVII Forum Pszczelarzy, Przysiek, 30 marca 2019 r.	Zadanie wykonane	Celem forum była wymiana doświadczeń, zapoznanie się z najnowszymi wynikami badań naukowych i regulacjami prawnymi dotyczącymi pszczelarstwa. Forum skupiło naukowców, producentów sprzętu pasiecznego oraz rzeszę właścicieli pasiek, dla których co roku to pierwsza w sezonie okazja wymiany doświadczeń. Liczba wystawców - 49, zwiedzających -ok. 2,5 tys. Organizator: KPODR w Minikowie i Regionalny Związek Pszczelarzy w Toruniu.
2.	XX Targi "Lato na Wsi - Święto Smaku i Tradycji", Minikowo, 11-12 maja 2019 r.	Zadanie wykonane	Celem imprezy jest zaprezentowanie mieszkańcom województwa kujawsko-pomorskiego pozarolniczej działalności na obszarach wiejskich, tradycji kulturowych, walorów przyrodniczych regionu, a także ekologicznych metod produkcji żywności i możliwość wykorzystania energii odnawialnej. Liczba wystawców - 350, zwiedzających – 20 tys. Organizatorzy: KPODR w Minikowie, Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego, starostwa powiatowe oraz Lokalne Grupy Działania.

3.	IV Regionalna Wystawa Drobno Inwentarza w Minikowie, 11-12 maja 2019 r.	Zadanie wykonane	Wystawa organizowana była podczas Imprezy Targowej Lato na Wsi. Podczas wystawy prezentowany był drobny inwentarz oraz alpaki. Instytucje, które brały udział w wystawie to Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt w Warszawie, Instytut Zootechniki Państwowy Instytut Badawczy w Balicach, Wydział Hodowli i Biologii Zwierząt Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy, Polski Związek Hodowców Alpaki, hodowcy Polskiego Związku Hodowców Gołębi Rasowych i Drobno Inwentarza. Liczba wystawców – 50.
4.	III EURORZEPAK 2019, Minikowo, 23 maja 2019 r.	Zadanie wykonane	Celem wydarzenia było omówienie aktualnych problemów związanych z produkcją rzepaku i roślin białkowych w kontekście rynku krajowego i globalnego oraz biopaliwa. W sesji popołudniowej odbyły się prezentacje polowe odmian rzepaku, systemów jego ochrony oraz kompleksowego nawożenia.
5.	XL Dni Otwartych Drzwi - Targi Ogólnorolne, Zarzeczewo, 1-2 czerwca 2019 r.	Zadanie wykonane	Celem imprezy było pogłębienie wiedzy z zakresu innowacji technicznych i technologicznych oraz wskazanie możliwości korzystania z programów wspierających rolnictwo i obszary wiejskie. Liczba wystawców - 150, zwiedzających – 14 tys. Organizator: KPODR.
6.	XXIII Kujawsko-Pomorskie Dni Pola - Targi Regionalne, Grubno, 15-16 czerwca 2019 r.	Zadanie wykonane	Celem Targów było zapoznanie rolników z najnowszymi osiągnięciami w zakresie hodowli roślin uprawnych, innowacji technicznych i technologicznych. Liczba wystawców -151, zwiedzających – 20 tys. Organizatorzy: KPODR w Minikowie O/Przysiek, Zespół Szkół Centrum Kształcenia Praktycznego w Grubnie, Agro-Sieć Chełmno i Starostwo Powiatowe w Chełmnie.
7.	XLII Międzynarodowe Targi Rolno-Przemysłowe AGRO-TECH, Minikowo, 29-30 czerwca 2019 r.	Zadanie wykonane	Celem imprezy była prezentacja najnowszych rozwiązań technicznych oraz osiągnięć hodowlanych w produkcji roślinnej i zwierzęcej, a także wspieranie procesów modernizacyjnych i rozwojowych gospodarstw rolnych. Liczba wystawców - 320, zwiedzających – 20 tys. Organizatorzy: KPODR w Minikowie, DLG – Niemieckie Towarzystwo Rolnicze.
8.	XX Regionalna Kujawsko-Pomorska Wystawa Zwierząt Hodowlanych, Minikowo, 29-30 czerwca 2019 r.	Zadanie wykonane	Celem wystawy było promowanie postępu hodowlanego, wymiana doświadczeń technologicznych i promocja polskiej hodowli. Organizatorzy: KPODR w Minikowie, związki i organizacje branżowe hodowców. Liczba wystawców – 38.
9.	X Miodowe Lato, Zarzeczewo, 7 sierpnia 2019 r.	Zadanie wykonane	Celem była promocja miodów i innych produktów pasiecznych, popularyzacja spożycia miodów oraz uświadomienie uczestnikom ważnej roli pszczoł i owadów zapylających w przyrodzie. Liczba wystawców - 61, zwiedzających – około 3 tys. Organizatorzy: KPODR i Regionalny Związek Pszczelarzy Ziemi Kujawsko-Dobrzyńskiej.
10.	Krajowe Dożynki Ekologiczne, XXV Barwy Lata, Dary Jesieni, Przysiek, 14 września 2019 r.	Zadanie wykonane	Celem imprezy była popularyzacja rolnictwa ekologicznego, produktów ekologicznych, regionalnych, tradycyjnych, rękodzieła ludowego oraz przedsiębiorczości na wsi. Impreza była świętem dla rolników ekologicznych. Liczba wystawców - 118, zwiedzających - 4 tys. Organizatorzy: Stowarzyszenie „EKOŁAN”, KPODR Minikowo O/Przysiek.

11.	VI Jesienna Wystawa Ogrodnicza „Jesień w Ogrodzie” połączona z promocją karpia nakielskiego „Karp nie tylko na Święta”, Minikowo, 22 września 2019 r.	Zadanie wykonane	Celem imprezy była promocja konsumpcji karpia i produktów przetworzonych na jego bazie przez cały rok. W szczególności promocja spożywania produktów wysokiej jakości pochodzących od lokalnych wytwórców. Liczba wystawców - 120, zwiedzających – 12 tys. Organizatorzy: KPODR w Minikowie i CGFP Ryby Sp. z o.o. (Gospodarstwo Rybackie w Ślesinie).
12.	IX Święto Gęsi na Krajinie, Minikowo, 11 listopada 2019 r.	Zadanie wykonane	Impreza miała na celu wzrost świadomości konsumenckiej na temat spożycia gęsiny i jej walorów odżywczych. Ponadto daje możliwość zdobycia wiedzy na temat przygotowania potraw i produktów co przekłada się na wzrost zainteresowania zakupem i jednocześnie pozwala wypromować lokalnych wytwórców. Liczba wystawców - 180, zwiedzających – 12 tys. Organizator: KPODR w Minikowie.
13.	XIII Jarmark Adwentowy i Wojewódzki Konkurs Szopek Bożonarodzeniowych Przysiek, 14.12.2019 r.	Zadanie wykonane	Celem Jarmarku było zachowanie tradycji kulturowych związanych z okresem Adwentu i Świąt Bożego Narodzenia oraz promowanie regionalnych potraw, rzemiosła i rękodzieła. Jarmarkowi towarzyszył Wojewódzki Konkurs Szopek Bożonarodzeniowych. Konkurs ma charakter otwarty, a prace oceniane są w trzech grupach wiekowych: 6-13 lat, 14-18 lat oraz dorośli. Ilość stoisk ok. 80, zwiedzających ok. 1,5 tys.
14.	Wystawa Drobnego Inwentarza w Żninie, 24-25 sierpnia 2019 r.	Zadanie wykonane	Wystawa odbyła się podczas Pałuckich Targów Rolnych gdzie prezentowany był drób ozdobny, króliki rasowe, gołębie rasowe, ptaki egzotyczne. Instytucje, które brały udział w wystawie to Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt w Warszawie, Wydział Hodowli i Biologii Zwierząt UTP w Bydgoszczy, przedstawiciele Polskiego Związku Hodowców Gołębi Rasowych i Drobnego Inwentarza. Współorganizatorem wystawy jest Tygodnik Pałuki. Liczba wystawców – 45.
15.	Wystawa Drobnego Inwentarza w Minikowie, 22 września 2019 r.	Zadanie wykonane	Wystawa organizowana była podczas imprezy targowej Jesień w Ogrodzie, podczas której prezentowany był drób ozdobny, króliki rasowe, gołębie rasowe, alpaki. Liczba wystawców – 32.

C.3. Projekty i zadania zlecone

W 2019 roku Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego realizował 18 projektów, w których uczestniczyli rolnicy i mieszkańcy obszarów wiejskich. KPODR realizował projekty i operacje związane z rolniczym i pozarolniczym rozwojem obszarów wiejskich.

Ośrodek realizuje projekty poświęcone rozwojowi gospodarstw opiekuńczych na obszarach wiejskich. Miejsca te mogą spełniać różne funkcje i być skierowane do różnych odbiorców; służyć zarówno usamodzielnianiu, np. w projekcie „Samodzielnie (nie samemu) - wspieranie osób z niepełnosprawnością w powiecie tucholskim”, jak też oferować pomoc osobom starszym. Wyzwania związane z pozarolniczymi funkcjami obszarów wiejskich sprawiają, że zainteresowaniem cieszą się przedsięwzięcia wspierające rozwój turystyki wiejskiej i edukacji („VII Kujawsko-Pomorskie Forum Turystyki Wiejskiej - Wieś dla Wsi”), jak też przetwórstwa.

W ramach projektu „Dobre przykłady współpracy wytwórców lokalnej żywności na przykładzie doświadczeń zagranicznych i polskich” odbył się wyjazd studyjny, którego celem było podniesienie kompetencji rolników i doradców w zakresie dystrybucji i promocji lokalnych produktów.

Projekt „Razem dla rozwoju pszczelego roju”, realizowany podczas dziesiątej edycji Kujawsko-Pomorskiego Miodowego Lata w Zarzeczewie, służył uświadomieniu uczestnikom zmian, jakie zachodzą w środowisku, roli owadów zapylających w przyrodzie oraz możliwości ich ochrony.

W ramach projektu partnerskiego koordynowanego przez Toruńską Agencję Rozwoju Regionalnego specjaliści KPODR opracowywali diagnozy potrzeb rozwojowych dla przedsiębiorców oraz pomagali w pozyskiwaniu środków finansowych dostępnych w Regionalnym Funduszu Szkoleniowym, na zakup usług z Bazy Usług Rozwojowych prowadzonej przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości.

W ramach KSOW zrealizowano także projekt pn.: „Program azotanowy, nowe wyzwania dla rolników z województwa kujawsko-pomorskiego dotyczące ochrony wód”, w ramach którego kujawsko-pomorscy rolnicy uczestniczyli w wyjeździe studyjnym, który miał za zadanie przekazać uczestnikom informacje o najnowszych rozwiązaniach dotyczących ochrony wód oraz oddziaływaniu produkcji zwierzęcej na środowisko naturalne na przykładzie Holandii – państwa w Unii Europejskiej, które od 2014 roku zdecydowało się na zastosowanie programu ograniczającego odpływ azotu ze źródeł rolniczych na terytorium całego kraju.

W 2019 roku zrealizowano także trzy projekty w ramach działania Transfer wiedzy i działalność informacyjna, PROW 2014-2020. Projekty dotyczyły nowoczesnych technologii uprawy zbóż, chowu świń i bydła mięsnego z uwzględnieniem zasad higieny, polepszania dobrostanu, profilaktyki i bioasekuracji oraz wymogów w zakresie cross-compliance w woj. kujawsko-pomorskim.

Rozpoczęto także realizację ogólnopolskiego projektu pt. Internetowa Platforma Doradztwa i Wspomagania Decyzji w Integrowanej Ochronie Roślin „eDWIN”. Liderem projektu jest Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu. Głównym celem strategicznym projektu jest stworzenie krajowego systemu informatycznego na rzecz ochrony roślin obejmującego 4 e-usługi publiczne.

W roku 2019 zrealizowano również projekty z zakresu rolnictwa ekologicznego i ochrony środowiska naturalnego, które zostały dofinansowane z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu. Projekt pn. „Bioświadomi, bioodpowiedzialni” – kampania edukacyjno-promocyjna dla mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego w toku którego przygotowano cykliczne audycje telewizyjne w ramach programu „EKOOPCJA” i „SPOTKANIA Z EKOLOGIĄ”, warsztaty „Bioróżnorodność w domu i ogrodzie”, konferencję pn. „Bioróżnorodność – problemy i zagrożenia”, konferencję pn. „Innowacyjne rozwiązania w rolnictwie ekologicznym”, szkolenia pn. „Wpływ

rolnictwa na bioróżnorodność” oraz wydano broszurę edukacyjną „Zarządzanie gospodarką odpadami”. Wspólnym celem zrealizowanych przedsięwzięć była promocja zasad zrównoważonego rozwoju, dobrych praktyk rolniczych, w tym promocja rolnictwa ekologicznego. Program pn. „Z ekologią na co dzień”- działania edukacyjne dla mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego, w tym zakresie przygotowano cykliczne audycje telewizyjne w ramach programu „EKOOPCJA” i „SPOTKANIA Z EKOLOGIĄ”, przedsięwzięcie pn. SPOTKANIA PLENEROWO-EDUKACYJNE „Święto Łąk”, szkolenie pn. „Ochrona środowiska w gospodarstwie rolnym” oraz animacje przyrodnicze pn. „Tropem przyrody”. Istotnym założeniem projektu było przekazywanie wiedzy z zakresu ekologii i ochrony środowiska, wskazywanie źródeł i przyczyn zanieczyszczeń oraz podejmowanie działań mających na celu ich likwidację w miejscu ich powstawania, a tym samym budowania poparcia społecznego dla ochrony przyrody. Ponadto zrealizowano dwa „Konkursy” pn. „Poznaję produkt ekologiczny” i „Człowiek i środowisko”. Konkursy były formą edukacji, które pozwoliły na upowszechnianie wiedzy proekologicznej, rozwijanie świadomości i wrażliwości z zakresu ochrony środowiska wśród społeczeństwa województwa kujawsko-pomorskiego.

Tab. 27. Projekty i zadania zlecone

L.P	Tytuł projektu/operacji	Cel i przedmiot projektu/operacji	Wskaźniki realizacji projektu/operacji (nazwa i jednostka miary oraz wartości)	Okres realizacji	Budżet brutto projektu/operacji	Źródła finansowania
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>	<i>f</i>	<i>g</i>
1	Opieka w zagrodzie – gospodarstwa opiekuńcze w woj. kujawsko-pomorskim / UM_SE.433.1.366.2018	Zwiększenie dostępności usług opiekuńczo-aktywizujących dla osób niesamodzielnych w formie pobytu dziennego poprzez utworzenie i rozwój oferty gospodarstw opiekuńczych zapewniających miejsce na obszarach wiejskich w województwie kujawsko-pomorskim oraz podniesienie kompetencji w zakresie opieki	Produkty: 157 os. niesamodzielnych korzystających z opieki, 26 os. ukończyło kurs opiekuna osób starszych i niepełnosprawnych Rezultaty: utworzenie i funkcjonowanie miejsc świadczących usługi społeczne dla 75 osób, podniesienie kompetencji 26 osób w zakresie opieki nad osobami starszymi	01.09.2018 - 31.08.2020	3.822.583,76	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 9 Solidarne społeczeństwo, Działanie 9.3 Rozwój usług zdrowotnych i społecznych, Poddziałanie 9.3.2 Rozwój usług społecznych
2	Razem dla rozwoju pszczelego roju, Umowa nr UM_RW.052.1.020.2019	Ograniczenie niektórych czynników zagrażających owadom zapyłającym - ograniczenie wymierania pszczół i zwiększenie ich liczebności, wzrost poziomu zapylenia plantacji, poprawa bioróżnorodności i rozwój terenów wiejskich. Zadania realizowane w Operacji skierowano do szerokiej i różnorodnej grupy osób i skupiają się one na uświadomieniu uczestnikom roli owadów zapyłających w przyrodzie oraz wskazaniu zachowań przyczyniających się do ochrony pszczół i pszczołowatych.	Produkty: - konkurs wiedzy i umiejętności pszczelarskich, - warsztaty ze stosowania nowych metod zwalczania warrozy, - warsztaty uczące sposobów ochrony pszczół i pszczołowatych, dla mieszkańców woj. kujawsko-pomorskiego, - wykład dotyczący zastosowania produktów pszczelich w leczeniu chorób cywilizacyjnych,	19.02.2019 - 31.10.2019	36 702,33 zł	Plan działania Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 Plan Operacyjny na lata 2018-2019

			<p>- ustanowienie rekordu Polski z dziedziny pszczelarstwa.</p> <p>Rezultaty:</p> <p>- 60 poinformowanych (przeszkolonych) osób, które wzięły udział w wykładzie dotyczącym zastosowania produktów pszczelich w leczeniu chorób cywilizacyjnych, w tym 40 mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego, 18 mieszkańców województwa wielkopolskiego, 2 mieszkańców województwa łódzkiego;</p> <p>-100 przeszkolonych osób, dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego, które wzięły udział w warsztatach; promocja pszczelarstwa, nawiązanie kontaktów wśród 39 pszczelarzy z województwa kujawsko-pomorskiego, 3 pszczelarzy z województwa wielkopolskiego i 3 pszczelarzy z województwa łódzkiego, które będą podstawą do podejmowania wspólnych działań służących ochronie i rozwojowi rodzin</p>			
--	--	--	--	--	--	--

			<p>pszczelich oraz dziko żyjących pszczołowatych, a tym samym również ochronie bioróżnorodności i rozwojowi obszarów wiejskich,</p> <p>- zapoznanie 35 pszczelarzy z województwa kujawsko-pomorskiego, 2 z łódzkiego i 3 z wielkopolskiego, z nową metodą walki z warrozą,</p> <p>- udział 200 osób w ustanawianiu rekordu Polski polegającego na odkręcaniu w tym samym czasie słoiczków z miodem i próbowaniu go, a przez to działanie promowanie pszczelarstwa.</p>			
3	VII Kujawsko-Pomorskie Forum Turystyki Wiejskiej- „Wieś dla Wsi” UM_RW.052.1.16.2019	Zwiększenie wiedzy i kompetencji 110 uczestników Forum; Wyłonienie, zaprezentowanie i wypromowanie 15 przykładów dobrych praktyk działalności turystycznej na obszarach wiejskich; Upowszechnienie wiedzy na temat działalności edukacyjnej w gospodarstwach rolnych i promocja obiektów należących do Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych wśród nauczycieli z 1087 publicznych przedszkoli, szkół i liceów ogólnokształcących z terenu województwa kujawsko-pomorskiego.	<p>Produkty: 110 uczestników Forum, 1100 egz. wydanej broszury nt. zagród edukacyjnych, 29 uczestników konkursu AGRO-wczasy</p> <p>Rezultaty: - podniesienie wiedzy 110 mieszkańców woj. kuj.-pom. w zakresie turystyki wiejskiej, - 1087 placówek edukacyjnych pozyskało informacje o zgradach edukacyjnych</p>	19.02.2019-31.10.2019	97 949,80zł	Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich
4	Samodzielnie (nie samemu)-wspieranie osób z	Celem projektu jest wypracowanie gotowego do powszechnego	Produkty: liczba osób z niepełnosprawnością	01.06.2019-31.05.2022	2.244.384,40 (KPODR)	Program Operacyjny Wiedza Edukacja

	<p>niepełnosprawnością w powiecie tucholskim</p> <p>Umowa o partnerstwie na rzecz realizacji proj. „Samodzielnie nie samemu...” z dnia 30.05.2019 r. Projekt realizowany w partnerstwie (lider – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi).</p>	<p>zastosowania modelu wspierania dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną. Kluczowym założeniem jest wykorzystanie gospodarstw rolnych (opiekuńczych GO) jako nowego (w Polsce) narzędzia aktywizacji osób z niepełnosprawnością intelektualną. GO to gospodarstwa rolne, które poza tradycyjnej roli zaczynają pełnić także funkcję społeczną. W GO planuje się stworzyć miejsca dziennego pobytu dla OZNI (otwarte punkty integracji) oraz w części gospodarstw - mieszkania treningowe MT.</p>	<p>intelektualną, które skorzystają z innowacyjnych rozwiązań w ramach projektu (plan. 20 osób),</p> <p>- liczba utworzonych OPI (plan. 3) oraz MT (plan. 1), liczba opiekunów z niepełnosprawnością objętych działaniami proj. (plan. 20).</p> <p>Rezultaty: liczba podmiotów mogących świadczyć usługi na rzecz osób z niepełnosprawnością (plan. 4), liczba przetestowanych innowacji w skali makro, (plan. 1), liczba osób z niepełnosprawnością intelektualną, które zwiększyły swoją samodzielność</p>			Rozwój, IV. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa
5	<p>„Dobre przykłady współpracy wytwórców lokalnej żywności na przykładzie doświadczeń zagranicznych i polskich”</p> <p>KSOW – SIR/3/2019-6 z dnia 11.06.2019</p> <p>Aneks nr 1 do umowy KSOW – SIR/3/2019-6 z 19.08.2019</p> <p>Działanie 5 - Poszukiwanie partnerów KSOW do współpracy w ramach działania „Współpraca”, o którym mowa w art. 3 ust.1 pkt.</p>	<p>Podniesienie poziomu wiedzy i kompetencji 26 uczestników wyjazdu studyjnego w zakresie dystrybucji, promocji i produkcji produktów lokalnych poprzez prezentację dobrych praktyk, ze szczególnym uwzględnieniem roli współpracy w rozwoju krótkich łańcuchów dostaw żywności a także stworzenie warunków do nawiązywania i poszukiwania partnerstw pomiędzy podmiotami rynkowymi.</p>	<p>Produkty:</p> <p>1 wyjazd studyjny prezentujący dobre praktyki, 26 uczestników wyjazdu</p> <p>Rezultaty:</p> <p>- nawiązanie współpracy producentów rolnych i innych uczestników wyjazdu,</p> <p>- wzrost wiedzy na temat produkcji i sprzedaży</p>	29.09.2019 - 05.10.2019	67600	Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów

	13 ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków EFRROW w ramach PROW na lata 2014-2020 oraz ułatwianie tej współpracy		żywności w ramach krótkich łańcuchów dostaw			Wiejskich na lata 2014-2020
6	„Bioświadomi, odpowiedzialni- kampania informacyjno-edukacyjna dla mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego Nr umowy DB 19004/EE-ksoo	Podniesienie świadomości społeczeństwa w zakresie ochrony przyrody i środowiska. Ideą przedsięwzięcia jest wdrażanie zasad zrównoważonego rozwoju oraz promowanie proekologicznych metod produkcji żywności przyjaznych środowisku oraz promocja bioróżnorodności.	Produkty: - 20 telewizyjnych programów edukacyjnych EKOOPCJE, 760.000 odbiorców - 7 programów telewizyjnych „Spotkania z ekologią”-420.000 odbiorców - 8 warsztatów „Bioróżnorodność w domu i ogrodzie”- dla 160 osób - 1 konferencja „Innowacyjne rozwiązania w rolnictwie ekologicznym”- dla 52 uczestników 1 konferencja „Bioróżnorodność – problemy i wyzwania”- dla 66 uczestników - 2 szkolenia „Wpływ rolnictwa na bioróżnorodność”- dla 52 uczestników - 1 broszura „Zarządzanie gospodarką odpadami” (600 egz.) - folder „Różnorodność biologiczna a nasze małe codzienne działania”- 2000 sztuk Rezultaty:	1.01-31.07.2019r.	250.000,00	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu

			- edukacja w zakresie ekologii i ochrony przyrody			
7	„Z ekologią na co dzień” Umowa dotacji nr DB19067/EE- ksoo	Oddziaływanie na postawy i zachowania proekologiczne społeczeństwa poprzez propagowanie właściwych działań związanych z ochroną środowiska naturalnego.	Produkty: - 21 telewizyjnych programów edukacyjnych „EKOOPCJE”- 896.700 odbiorców - 10 telewizyjnych programów edukacyjnych „Spotkania z Ekologią” dla 550.000 odbiorców - „Święto Łąk” spotkania edukacyjno-plenerowe dla 400 uczestników - 10 szkoleń „Ekologiczne zagospodarowanie zagrody wiejskiej” dla 155 uczestników - 1 szkolenie „Ochrona środowiska w gospodarstwie rolnym dla 66 uczestników - 4 Animacje przyrodnicze pn. „Tropem przyrody” dla 100 uczestników Rezultaty: - edukacja w zakresie ochrony środowiska	1.06- 21.12.2019	250.000,00	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu
8	„Poznaję produkt ekologiczny” Umowa dotacji nr DK19055/EE- OK	Upowszechnianie wiedzy ekologicznej i promocja zrównoważonego rozwoju	Produkty: 1 konkurs dla 120 uczestników Rezultaty: - podnoszenie świadomości konsumenckiej społeczności regionu kujawsko-pomorskiego	11.05.2019	1.500,00	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu

9	„Człowiek i środowiska” Umowa dotacji DK19066/EE-OK	Propagowanie działań mających na celu ochronę środowiska. Kształtowanie postaw prośrodowiskowych .	Produkty: 1 konkurs dla 120 uczestników Rezultaty: - upowszechnianie wiedzy ekologicznej	14.09.2019	1.500,00	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu
10	Nowoczesne technologie uprawy zbóż. /00019.DDD.65140.00050.2018.12	Przekazanie rolnikom najświeższych rozwiązań w produkcji zbóż konsumpcyjnych i paszowych.	Produkty: liczba przeprowadzonych szkoleń – 40 Rezultaty: liczba przeszkolonych osób – 711	01.10.2018 31.07.2019	213600,00	Transfer wiedzy i działalność informacyjna PROW 2014-2020
11	Szkolenia w zakresie cross-compliance w woj. kujawsko-pomorskim./ 00018.DDD.65140.00078.2018.02	Odtwarzanie, ochrona i wzbogacanie ekosystemów powiązanych z rolnictwem i leśnictwem.	Produkty: liczba przeprowadzonych szkoleń – 56 Rezultaty: liczba przeszkolonych osób – 1366	19.09.2018 - 30.04.2019	410003,55	Transfer wiedzy i działalność informacyjna PROW 2014-2020
12	Nowoczesny chów świń i bydła mięsnego z uwzględnieniem zasad higieny, polepszania dobrostanu, profilaktyki i bioasekuracji jako alternatywy dla stosowania antybiotyków u zwierząt /00020.DDD.65140.00095.2018.2	Poprawa wyników gospodarczych wszystkich gospodarstw oraz ułatwianie restrukturyzacji i modernizacji gospodarstw, szczególnie z myślą o zwiększeniu uczestnictwa w rynku i zorientowania na rynek a także zróżnicowania produkcji rolnej.	Produkty: liczba przeprowadzonych szkoleń - 24 Rezultaty: liczba przeszkolonych osób – 480	15.10.2018 16.06.2019	231807,00	Transfer wiedzy i działalność informacyjna PROW 2014-2020
13	Regionalny Fundusz Szkoleniowy- usługi rozwojowe dla MŚP z województwa kujawsko-pomorskiego i ich pracowników RPKP.08.05.01-04-0001/017 Koordynator – Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie jest jednym z czterech partnerów.	Wsparcie dostępu do usług rozwojowych dla przedsiębiorstw	Produkty: - 1916 – mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa objęte usługami rozwojowymi w programie Rezultaty: - 4546 – osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, objętych wsparciem w programie - 505 – osób uzyskało kwalifikacje lub nabyło kompetencje	I 2017 - XII 2020	33.993.850,00 zł (w tym KPODR 326.400,00 zł)	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 8 Aktywni na rynku pracy Działanie 8.5 Rozwój Pracowników i przedsiębiorstw MŚP w regionie Poddziałanie 8.5.1 Wsparcie dostępu do usług rozwojowych

			- 126 – mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw zrealizowało swój cel rozwojowy			
14	„Program azotanowy, nowe wyzwania dla rolników z województwa Kujawsko-Pomorskiego dotyczące ochrony wód”	Podnoszenie świadomości i kształtowanie właściwych postaw u rolników oraz doradców rolniczych w zakresie ograniczenia zanieczyszczenia wód azotem pochodzenia rolniczego, poprzez wsparcie we wdrażaniu „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu”. Wyjazd studyjny miał za zadanie przekazać uczestnikom informacje o najnowszych rozwiązaniach dotyczących ochrony wód oraz oddziaływaniu produkcji zwierzęcej na środowisko naturalne na przykładzie Holandii – państwa w Unii Europejskiej, które od 2014 roku zdecydowało się na zastosowanie programu ograniczającego odpływ azotu ze źródeł rolniczych na terytorium całego kraju.	Produkty: - zorganizowanie 1 wyjazdu studyjnego oraz 1 relacji z wyjazdu Rezultaty: - przeszkolenie 15 rolników, 10 doradców oraz 2 przedstawicieli Urzędu Marszałkowskiego oraz 2 nauczycieli ze szkoły rolniczej, - na stronie internetowej zamieszczono artykuł relacjonujący wyjazd.	26.06.2019 - 28.06. 2019	61620,00	KSOW 2014-2020
15	Wdrażanie Programu azotanowego/umowa nr 7/wodr /azot/2018r.	Przekazanie informacji na temat zagrożeń wynikających z niewłaściwego stosowania nawozów zawierających azot, zasad ochrony wód przed azotanami oraz wymagań stawianych rolnikom w zakresie Dyrektywy Azotanowej.	Produkty: - liczba zorganizowanych warsztatów - 7 Rezultaty: - liczba przeszkolonych osób - 172	IX 2019 – II 2020	16.100	Fundacja na rzecz Rozwoju Polskiego Rolnictwa
16	Konkurs AgroLiga 2019 – etap wojewódzki II edycja	Identyfikacja, gromadzenie i upowszechnianie dobrych praktyk mających wpływ na rozwój obszarów wiejskich	Produkty: - konferencja podsumowująca, - konkurs	01.04.2019 - 30.10.2019	254657,28 /na 4 województwa	Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

			Rezultaty: - 195 przeszkolonych osób, - 12 uczestników konkursu			
17	Internetowa Platforma Doradztwa i Wspomagania Decyzji w Integrowanej Ochronie Roślin „eDWIN”	Stworzenie krajowego systemu informatycznego na rzecz ochrony roślin w terminie do 31.05.2022, obejmującego 4 e-usługi publiczne.	W trakcie realizacji. W 2019 r. opracowano Projekt szczegółowy w ramach zadania nr 1 – „Uszczegółowienie projektu systemu informatycznego z uwzględnieniem interfejsów i baz danych oraz integracji z zastanymi systemami i modelami chorobowymi”	01.06.2019 – 31.05.2022	20920583,10 zł (w tym KPODR 671 840,53 zł)	Program Operacyjny Polska Cyfrowa Oś Priorytetowa nr 2 „E-administracja i otwarty rząd” Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego Działanie nr 2.1 „Wysoka Dostępność i jakość e-usług publicznych
18	Poddziałanie 2.1 Wsparcie korzystania z usług doradczych w ramach działania Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie (lider konsorcjum) w konsorcjum z Kujawsko-Pomorską Izbą Rolniczą w Przysieku zawarły umowy z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Warszawie na realizację trzyletnich programów doradczych dla pięciu podregionów: bydgosko-toruńskiego, grudziądzkiego, włocławskiego, inowrocławskiego, świeckiego.	Poprawa wyników gospodarczych gospodarstw oraz ułatwianie restrukturyzacji i modernizacji gospodarstw, szczególnie z myślą o zwiększeniu uczestnictwa w rynku i zorientowania na rynek, a także różnicowania produkcji rolnej. Zwiększenie przyjazności gospodarstw dla środowiska oraz ich adaptacji do zmian klimatycznych. Poprawa efektywności gospodarowania zasobami i efektywności środowiskowej przy równoczesnym zwiększeniu ich konkurencyjności na rynku krajowym i zagranicznym.	Produkty: Zawarto łącznie 1233 umowy o świadczenie usług doradczych. W skład programu doradczego wchodzi trzy usługi: analiza sytuacji produkcyjno-ekonomicznej gospodarstwa rolnego, rachunkowość w gospodarstwie rolnym oraz jedna z wybranych przez rolnika usług doradczych tj.: 1. Uczestnictwo w systemach jakości – 61 umów, 2. System rolnictwa ekologicznego, w tym pomoc w podejmowaniu decyzji o przystąpieniu do działania rolnictwo	15.11.2018 – 31.03.2022 (nie później niż do dnia 30.06.2023)	Budżet brutto dla całego okresu realizacji operacji: 7 719 096,00 zł Budżet brutto - I etap operacji: 2 466 000,00 zł	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich PROW 2014-2020 oraz krajowe środki publiczne

	<p>Numery umów: 00015.DDD.69094.1.00005.2017.02, 00016.DDD.69094.1.00006.2017.02, 00017.DDD.69094.1.00007.2017.02, 00018.DDD.69094.1.00053.2017.02, 00019.DDD.69094.1.00054.2017.02 z dnia 15.11.2018 r.</p>		<p>ekologiczne oraz pomoc w realizacji działania rolnictwo ekologiczne – 248 umów, 3. Integrowana ochrona roślin, w tym ocena zagrożenia agrofagami i pomoc rolnikom w podejmowaniu decyzji w zakresie metod i zabiegów – 305 umów, 4. Modernizacja gospodarstw rolnych – 212 umów, 5. Restrukturyzacja małych gospodarstw – 107 umów, 6. Ocena dostosowania gospodarstwa rolnego do norm i wymogów wzajemnej zgodności – 300 umów.</p> <p>Rezultaty: Rozliczono I etap operacji polegający na realizacji usługi „Analiza sytuacji produkcyjno-ekonomicznej gospodarstwa rolnego”. W ramach usługi wykonano łącznie 1233 opracowania pn. „Informacje o gospodarstwie, rolniku i analiza możliwości rozwoju”.</p>			
--	--	--	---	--	--	--

C.4. Operacje zrealizowane w ramach Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR) w 2019 r.

Zadania wykonywane w ramach SIR w 2019 roku wynikały z zapisów o których mowa w art.55 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2017 r. poz. 562, z późn. zm.), w celu wsparcia funkcjonowania Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 w zakresie Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich, oraz realizacji Planu operacyjnego KSOW na lata 2018-2019 na poziomie województwa.

Wprowadzone do Programu działalności KPODR na 2019 rok trzy operacje własne w zakresie SIR, w części wykonano w ramach naboru do Konkursu nr 3/2019 dla partnerów Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich. Dotyczyło to operacji:

- „Pszczoły hodowlane i dziko żyjące pszczołowate – ich rola w przyrodzie”,
- „Dobre przykłady współpracy wytwórców lokalnej żywności na przykładzie doświadczeń zagranicznych, godne upowszechnienia w województwie kujawsko-pomorskim”.

Natomiast operację „Przygotowanie narzędzi wspomagających proces podejmowania decyzji w gospodarstwie rolnym” wycofano całkowicie z realizacji ze względu na nie kwalifikowalność części kosztów zapisanych w zestawieniu rzeczowo-finansowym tej operacji.

W następstwie tych zmian zaproponowano cztery operacje własne, które otrzymały akceptację Grupy Tematycznej ds. innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich, czego efektem było zapisanie ich w Planie operacyjnym KSOW w zakresie SIR na lata 2018-2019.

Tab. 28. Operacje własne zrealizowane w ramach SIR

L.p.	Tytuł projektu/ operacji	Cel i przedmiot projektu/operacji	Wskaźniki realizacji projektu/operacji (nazwa i jednostka miary oraz wartości)	Okres realizacji	Budżet brutto projektu/operacji	Źródła finansowania
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>	<i>f</i>	<i>g</i>
1.	Program azotanowy w Polsce- nowe obowiązki dla rolników z województwa kujawsko-pomorskiego	Podnoszenie świadomości i kształtowania właściwych postaw rolników i doradców w zakresie ograniczenia zanieczyszczenia wód azotem pochodzenia rolniczego, poprzez propagowanie zasad zrównoważonego rolnictwa, a tym	Przeszkolono łącznie 200 osób (rolnicy, doradcy rolni) podczas dwóch konferencji. Pierwsza 17 października 2019 w sali konferencyjnej Hotelu Podgrodzie w Przydatkach Gołaszewskich	II . – IV kwartał 2019 r.	22883,30 zł	Dotacja celowa SIR z MRiRW. Pomoc techniczna w ramach PROW 2014-2020

		<p>samym wsparcie we wdrażaniu „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu”. Konferencje miały za zadanie przekazać uczestnikom informacje o najnowszych rozwiązaniach dotyczących ochrony wód oraz oddziaływaniu produkcji zwierzęcej na środowisko, a także zachęcić do propagowania i wdrażania zasad zrównoważonego rolnictwa.</p>	<p>dla 100 uczestników . Druga konferencja 18 października 2019 r. w Starorypinie Rządowym, również dla 100 uczestniczących. Wydano broszurę pt. „Problem zanieczyszczenia wód azotem pochodzenia rolniczego – najnowsze rozwiązania dla rolnictwa” w nakładzie 1000 egzemplarzy, format A5.</p>			
2.	Innowacje w uprawie rzepaku	<p>Wymiana fachowej wiedzy w zakresie uprawy rzepaku oraz stworzenie przestrzeni pomiędzy rolnikami, podmiotami doradczymi, jednostkami naukowymi, przedsiębiorcami sektora rolno-spożywczego i pozostałymi podmiotami do wymiany kontaktów w obszarze wdrażania innowacji w uprawie rzepaku. Wskazane cele osiągnięto dzięki organizacji konferencji dotyczącej innowacji w uprawie rzepaku, dotyczących aspektów nawożenia w ekstremalnych warunkach atmosferycznych. Zorganizowano także debatę dotyczącą biopaliw, jako ważnego elementu w produkcji rzepaku.</p>	<p>W dniu 23 maja 2019 r. w Minikowie, zorganizowano konferencję „Innowacje w uprawie rzepaku”. Uczestniczyło w niej 300 osób – rolnicy, doradcy rolniczy, przedstawiciele nauki.</p>	II - III kwartał 2019 r.	25895,10 zł	Dotacja celowa SIR z MRiRW. Pomoc techniczna w ramach PROW 2014-2020
3.	Innowacyjne rozwiązania w hodowli i produkcji zwierząt gospodarskich	<p>Upowszechnienie i propagowanie innowacji w produkcji zwierzęcej poprzez popularyzację postępu hodowlanego, będącego innowacją możliwą do wdrożenia w gospodarstwach rolnych, zajmujących się chowem zwierząt gospodarskich oraz pokazanie bioróżnorodności wśród gatunków i ras tych zwierząt. Cel ten</p>	<p>W Minikowie, 29 czerwca 2019 r. zorganizowano konferencję nt. „Dorobek hodowlany zwierząt gospodarskich na przestrzeni dwóch dekad – innowacyjność w hodowli zwierząt” Uczestniczyło w niej 87 osób w tym rolnicy</p>	II – III kwartał 2019 r.	71032,78 zł	Dotacja celowa SIR z MRiRW. Pomoc techniczna w ramach PROW 2014-2020

		osiągnięto poprzez zorganizowanie Regionalnej Kujawsko-Pomorskiej Wystawy Zwierząt Hodowlanych w Minikowie. Podczas wystawy prezentowano bydło mleczne, mięsne, drób hodowlany, użytkowy i owce. Celem operacji była także wymiana fachowej wiedzy w obszarze postępu hodowlanego, który miał miejsce na przestrzeni 20 lat i innowacji jakie zostały wdrożone w hodowli zwierząt w tym okresie. Było to możliwe dzięki zorganizowaniu konferencji, podczas której omówiono zagadnienia innowacji hodowlanych zwierząt gospodarskich na przestrzeni dwóch dekad.	hodowcy, doradcy rolniczy, przedstawiciele nauki. Zorganizowano 29-30 czerwca 2019 roku w Minikowie XX Regionalną Wystawę Zwierząt Hodowlanych. Materiał hodowlany prezentowało 38 wystawców, natomiast liczbę zwiedzających określono na 20000 osób.			
4.	Innowacyjny wypas - nowoczesne metody stosowania wypasu bydła zwiększające dochodowość gospodarstw rolnych.	Ułatwienie współpracy i stworzenie warunków do poprawy opłacalności stosowania wypasu w rolnictwie. Istotną była poprawa współpracy w istniejącej grupie operacyjnej oraz nawiązywanie kontaktów pomiędzy przedstawicielami jednostek chcących utworzyć nową grupę operacyjną. Cel operacji zrealizowano poprzez wymianę wiedzy i doświadczeń z zakresu dobrostanu, żywienia, a także najnowocześniejszych rozwiązań stosowanych w wypasie, co przełoży się w przyszłości na poprawę sytuacji ekonomicznej gospodarstw. Wyjazd był realizowany do jednego z największych gospodarstw w UE stosującego wypas.	W ramach operacji, w dniach 24-25 września 2019 r. zorganizowano wyjazd studyjny dla 20 uczestników (rolników, doradców rolniczych) do gospodarstw rolnych, prowadzących wypas, położonych na terenie Niemiec oraz w województwie zachodnio-pomorskim.	III-IV kwartał 2019 r.	21000,00 zł	Dotacja celowa SIR z MRiRW. Pomoc techniczna w ramach PROW 2014-2020

D. Współpraca z innymi instytucjami i samorządem

Tab.29. Współpraca z instytucjami i samorządem

L.p.	Nazwa instytucji	Przedmiot/ cel współpracy
Instytucje krajowe		
1.	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	<ul style="list-style-type: none"> - współpraca w zakresie obsługi rolników składających wnioski o dofinansowanie i płatności dotyczące m.in. płatności bezpośrednich do gruntów rolnych, rolno środowiskowo-klimatycznych, wnioski o pomoc kłęskową oraz PROW 2014-2020 - współpraca w zakresie działań PROW 2014-2020 - organizacja i prowadzenie szkoleń dla rolników, doradców - stoiska informacyjno-promocyjne na targach, dożynkach - konsultacje dotyczące sporządzania dokumentacji rejestracyjnej dla grup producentów rolnych - wymiana broszur, ulotek i plakatów związanych z dopłatami, działaniami oraz rozpowszechnianie ich wśród rolników - przekazywanie komunikatów beneficjentom dotyczących różnych działań uruchamianych przez ARiMR
2.	Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa	<ul style="list-style-type: none"> - merytoryczne wsparcie dotyczące między innymi obrotu ziemią rolną, pomoc w wypełnianiu wniosków przez nabywców ziemi rolnej, sporządzanie założeń prowadzenia działalności rolniczej pod potrzeby wystawienia opinii dla nabywców ziemi rolnej - organizacja i prowadzenie szkoleń - upowszechnianie informacji - współpraca w ramach działań prowadzonych przez KOWR - konsultacje w sprawie opinii wydawanych przy zakupie gruntów rolnych dla osób nie posiadających odpowiednich kwalifikacji rolniczych - konsultacje dotyczące informacji oraz składania deklaracji na fundusze promocji przez producentów - bieżąca współpraca w zakresie obsługi rolników - stoiska informacyjno-promocyjne na targach - upowszechnianie analiz ekonomicznych - wymiana informacji na temat sytuacji w rolnictwie - rynki informacyjne

3.	Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz Zakład Ubezpieczeń Społecznych	<ul style="list-style-type: none"> - merytoryczne wsparcie w dziedzinie ubezpieczeń społecznych rolników - konsultacje dotyczące warunków przejścia na emerytury rolnicze - współpraca w zakresie obsługi rolników - stoiska informacyjno-promocyjne na targach - organizacja szkoleń - współpraca w zakresie realizacji powiatowych eliminacji Olimpiady Wiedzy Rolniczej - współorganizowanie konkursów np. „Bezpieczne Gospodarstwo Rolne” i „Konkurs Wiedzy o Bezpieczeństwie Pracy w Indywidualnym Gospodarstwie Rolnym” - przekazywanie komunikatów, informacji wydawanych przez KRUS beneficjentom – tablica ogłoszeń
4.	Banki, banki spółdzielcze, banki zrzeszające banki spółdzielcze oraz izba gospodarcza zrzeszająca banki spółdzielcze	<ul style="list-style-type: none"> - sporządzanie planów inwestycji na przedsięwzięcia rolnicze objęte kredytowaniem - upowszechnianie informacji - bieżąca wymiana informacji na temat warunków kredytowania rolnictwa - współpraca w zakresie powiatowych eliminacji Olimpiady Wiedzy Rolniczej - współpraca w zakresie organizacji szkoleń, konferencji - działania informacyjno-promocyjne - współpraca w zakresie obsługi rolników - udział w posiedzeniach i spotkaniach
5.	Izby rolnicze (Kujawsko-Pomorska Izba Rolnicza) oraz Krajowa Rada Izb Rolniczych	<ul style="list-style-type: none"> - prezentowanie informacji dotyczących bieżącej sytuacji w rolnictwie, aktualności z działalności Ośrodka na kwartalnych posiedzeniach delegatów - udział w posiedzeniach i spotkaniach - współpraca w zakresie realizacji, współfinansowania Olimpiady Wiedzy Rolniczej - prezentowanie informacji dotyczących bieżącej sytuacji w rolnictwie na posiedzeniach delegatów, w tym warunków pozyskiwania środków na działania w ramach PROW - współpraca w ramach komisji klęskowych - współpraca w zakresie organizacji i prowadzenia szkoleń i obsługi rolników - wymiana informacji - stoiska informacyjno-promocyjne na targach
6.	Regionalne zarządy gospodarki wodnej: 1. Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku 2. Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie 3. Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu	<ul style="list-style-type: none"> - pomoc rolnikom w interwencjach dotyczących regulacji stosunków wodnych na terenie powiatu - udział w posiedzeniach i spotkaniach konsultacyjnych - udział w szkoleniach
7.	Placówki oświatowe w zakresie prowadzenia szkoleń zawodowych wynikających z potrzeb lokalnego rynku pracy	<ul style="list-style-type: none"> - współpraca w organizowaniu szkoleń na wykonywanie zabiegów środkami ochrony roślin dla uczniów klas ostatnich i absolwentów szkoły - pośrednictwo dotyczące możliwości podnoszenia kwalifikacji rolniczych wynikających

		<p>z konieczności realizacji zobowiązań oraz poprawy organizacji pracy w gospodarstwie rolnym poprzez korzystanie z dostępnych kursów</p> <ul style="list-style-type: none"> - wydawanie poświadczeń nabycia określonych umiejętności i uprawnień, m.in. ukończenia kursu przysposobienia rolniczego
8.	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	<ul style="list-style-type: none"> - merytoryczna współpraca w zakresie nowego prawa wodnego oraz konsultacje na temat Planu Przeciwdziałania Skutkom Suszy (PPSS)
9.	<p>Lokalne i regionalne organizacje wspierania przedsiębiorczości</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego 2. Klaster Spółdzielczy „Spizarnia Kujawsko-Pomorska” 3. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości 4. Agro Klaster Kujawy - Stowarzyszenie Na Rzecz Innowacji i Rozwoju 5. Lokalne Grupy Działania (np. Partnerstwo dla Krajny i Pałuk, Partnerstwo Dla Ziemi Kujawskiej, Ziemia Gotyku, Zakole Dolnej Wisły, Czarnoziem na Soli, Sąsiedzi wokół Szlaku Piastowskiego, Pałuki - Wspólna Sprawa, Dolina Drwęcy, Vistula - Terra Culmensis - Rozwój przez Tradycję) 6. Kujawsko-Pomorska Organizacja Turystyczna 	<ul style="list-style-type: none"> - współpraca w działaniu na rzecz rozwoju lokalnej społeczności zamieszkałej na terenie działania LGD - uczestnictwo w Krajowym Systemie Usług dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw - współpraca w promowaniu wizerunku województwa kujawsko-pomorskiego jako regionu o wysokim potencjale turystycznym - wymiana doświadczeń i informacji - udział w posiedzeniach, zebraniach i spotkaniach organizowanych przez LGD - wspólna organizacja stoisk informacyjno-promocyjne na targach - obecność LGD na imprezach targowych organizowanych przez Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego - współpraca w zakresie realizacji szkoleń, projektów i działań PROW - upowszechnianie informacji na temat realizowanych działań wspierających przedsiębiorczość - współpraca dotycząca programów pomocowych dla mieszkańców powiatu
10.	<p>Szkoły, szkoły wyższe, jednostki badawczo-rozwojowe i placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk</p> <p><u>SZKOŁY</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Samostrzelu 2. Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Bydgoszczy, Sypniewie, Kowalu, Starym Brześciu 3. Zespół Szkół Rolniczych w Grudziądzu 4. Zespół Szkół Centrum Kształcenia Praktycznego w Aleksandrowie Kujawskim, Grubnie 5. Technikum Rolnicze w Zespole Szkół w Skępem, Dobrzyniu nad Wisłą 6. Zespół Szkół Centrum Kształcenia Ustawicznego w Gronowie, Przemystce 7. Zespół Szkół nr 2 w Golubiu-Dobrzyniu 	<ul style="list-style-type: none"> - udostępnianie sal wraz z wyposażeniem na potrzeby organizacji szkoleń, olimpiad wiedzy rolniczej - współpraca dotycząca organizacji szkoleń, konferencji, konkursów, olimpiad - stoiska informacyjno-promocyjne na targach oraz działania informacyjne - prowadzenie wykładów wg potrzeb zgłaszanych przez zespoły szkół, centra kształcenia praktycznego m.in. z zakresu produkcji roślinnej, ogrodniczej, technologii sadowniczej, stosowania środków ochrony roślin - prowadzenie szkoleń polowych w oparciu o kolekcję odmian Kujawsko-Pomorskich Dni Pola w Grubnie - demonstracje upowszechnieniowe i wdrożeniowe - zapoznanie młodzieży z zadaniami KPODR - rozpowszechnianie informacji na temat kursów kwalifikacyjnych - rozpowszechnianie ulotek informacyjnych

	8. Zespół Szkół Licealnych i Agrotechnicznych w Tucholi 9. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Kościelcu, Kobylnikach	- udział młodzieży szkół rolniczych w szkoleniach organizowanych przez pracowników KPODR
	<u>SZKOŁY WYŻSZE</u> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy, 2. Uniwersytet Rolniczy w Krakowie, 3. Uniwersytet Łódzki 4. Uniwersytet Szczeciński 5. Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu 6. Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy 7. Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu 8. Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie 9. Politechnika Łódzka 10. Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy 11. Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie 	<ul style="list-style-type: none"> - promocja i edukacja w zakresie rolnictwa ekologicznego - prowadzenie wykładów nt. bioróżnorodności, wpływu obcych gatunków na florę i faunę Polski - udostępnianie sal wraz z wyposażeniem na potrzeby organizacji szkoleń, konferencji - współpraca dotycząca organizacji szkoleń, konferencji, konkursów - udział w targach, spotkaniach, posiedzeniach - stoiska informacyjno-promocyjne na targach oraz działania informacyjne - propagowanie edukacji rolniczej - prowadzenie szkoleń polowych w oparciu o kolekcję odmian Kujawsko-Pomorskich Dni Pola w Grubnie - konsultacje dotyczące monitoringu agrofagów, stanu odżywienia roślin, kondycji przechowywanych owoców - demonstracje upowszechnieniowe i wdrożeniowe - doskonalenie zawodowe doradców - organizacja i udział w realizacji projektów - rozpowszechnianie informacji na temat kursów kwalifikacyjnych - rozpowszechnianie ulotek informacyjnych - współpraca w zakresie organizacji szkoleń dla mieszkańców obszarów wiejskich na temat wykorzystania systemów geoinformatycznych w rolnictwie (w tym drony)

	<p><u>JEDNOSTKI BADAWCZO-ROZWOJOWE</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa - Państwowy Instytut Badawczy w Puławach 2. Instytut Zootechniki - Państwowy Instytut Badawczy Zakład Doświadczalny Kołuda Wielka 3. Stacja Zasobów Genetycznych Drobiu Wodnego Instytutu Zootechniki - Państwowy Instytut Badawczy w Dworzyskach 4. Państwowy Instytut Weterynaryjny - Państwowy Instytut Badawczy w Puławach 5. Instytut Technologiczno-Przyrodniczy w Falentach 6. Instytut Zootechniki - Państwowy Instytut Badawczy Balice koło Krakowa 7. Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej - Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie 8. Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach 9. Instytut Ochrony Roślin – Państwowy Instytut Badawczy w Poznaniu 10. Instytut Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego w Warszawie 11. Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – Państwowy Instytut Badawczy, Oddział w Jadwisinie 12. Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych w Słupii Wielkiej 13. Przemysłowy Instytut Maszyn Rolniczych 14. Zakład Doświadczalny Oceny Odmian w Głębokim 15. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Bydgoszczy 16. Rada Grudziądzka Federacji Stowarzyszeń Naukowo Technicznych NOT 17. Instytut Środowiska Rolniczego i Leśnego Polskiej Akademii Nauk 18. Instytut Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich 19. Instytut Badawczo-Szkoleniowy 	<ul style="list-style-type: none"> - udostępnianie sal wraz z wyposażeniem na potrzeby organizacji szkoleń - współpraca dotycząca organizacji szkoleń, konferencji, konkursów, olimpiad - udział w targach, spotkaniach i posiedzeniach - stoiska informacyjno-promocyjne na targach oraz działania informacyjne - transfer wiedzy między instytucjami - propagowanie edukacji rolniczej - prowadzenie wykładów wg potrzeb zgłaszanych przez zespoły szkół, centra kształcenia praktycznego m.in. z zakresu produkcji roślinnej,ogrodniczej, technologii sadowniczej, stosowania środków ochrony roślin - prowadzenie szkoleń polowych w oparciu o kolekcję odmian Kujawsko-Pomorskich Dni Pola w Grubnie - konsultacje dotyczące monitoringu agrofagów, stanu odżywienia roślin, kondycji przechowywanych owoców - demonstracje upowszechnieniowe i wdrożeniowe - organizacja doskonalenia zawodowego doradców - organizacja i udział w realizacji projektów - rozpowszechnianie ulotek informacyjnych - prowadzenie książek rachunkowych Polskiego FADN zgodnie z umową, - upowszechnianie wyników rachunkowości rolnej wśród rolników - korzystanie z wyników porejestrowych doświadczeń odmianowych i listy opisowej odmian roślin rolniczych zbóż, okopowych, strączkowych w pracy doradczej - promocja uprawy konopii oraz organizacja spotkania informacyjnego dla rolników na temat uprawy konopii przemysłowych, - współpraca w zakresie organizacji szkoleń dla mieszkańców obszarów wiejskich na temat wykorzystania systemów geoinformacyjnych w rolnictwie (w tym drony)
<p>11.</p>	<p>Jednostki administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi w Warszawie 	<ul style="list-style-type: none"> - współpraca w zakresie realizacji projektu „Opieka w zagrodzie – gospodarstwa opiekuńcze w woj. Kujawsko-pomorskim”, „Samodzielnie (nie samemu) – model wspierania osób z niepełnosprawnością w powiecie tucholskim” oraz upowszechnianie dostępu do usług społecznych - wspólne działania na rzecz promocji i rozwoju agroturystyki, turystyki wiejskiej,

<ol style="list-style-type: none"> 2. Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu 3. Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki w Bydgoszczy 4. Urzędy Gmin, Miast, Miasta i Gmin 5. Urzędy Skarbowe 6. Sądy Rejonowy w Bydgoszczy, Nakle n. Notecią 7. Urząd Kontroli Skarbowej w Bydgoszczy 8. Starostwa Powiatowe 9. Izba Skarbowa w Bydgoszczy 10. Wojewódzki Inspektorat Weterynarii w Bydgoszczy oraz Powiatowe Inspektoraty Weterynarii 11. Wojewódzki Inspektorat Jakości Handlowej i Artykułów Rolno-Spożywczych w Bydgoszczy 12. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu 13. Stacje Sanitarno-Epidemiologiczne 14. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy 15. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Oddziały Terenowe 16. Państwowa Inspekcja Pracy/ Okręgowy Inspektorat Pracy w Bydgoszczy 17. Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu 18. Stacja Doświadczalnictwa Oceny Odmian w Chrząstowie 		<p>dziedzictwa kulinarnego, promocji sprzedaży bezpośredniej</p> <ul style="list-style-type: none"> - wspieranie przedsięwzięć służących rozwojowi rolnictwa ekologicznego i konsultowanie propozycji rozwiązań systemowych w rolnictwie ekologicznym - wymiana doświadczeń oraz doradztwo w zakresie rolnictwa ekologicznego - współpraca w zakresie działalności edukacyjnej, szkoleniowej prowadzonej w temacie rolnictwa ekologicznego - współpraca w zakresie promocji rolnictwa ekologicznego na terenie województwa kujawsko-pomorskiego - monitoring gatunkowy Barszczu Sosnowskiego na terenie ścieżki dydaktyczno przyrodniczej - działalność edukacyjna i promocyjna w zakresie ochrony środowiska i promocji ekologicznych metod produkcji żywności - monitoring stanu środowiska w województwie kujawsko-pomorskim - współpraca dotycząca właściwego nawożenia, badania warzyw i gleby - współpraca w ramach wdrażania w gospodarstwach rolnych kompleksowej ochrony środowiska ze szczególnym uwzględnieniem selektywnej zbiórki odpadów w tym odpadów niebezpiecznych - przekazywanie do zarządu powiatu corocznych informacji dotyczących Strategii Rozwoju Powiatu i realizacji celów strategicznych dotyczących działalności Ośrodka Doradztwa Rolniczego - udział w komisjach rolnictwa, konkursowych, klęskowych, posiedzeniach rad gmin, spotkaniach, zebraniach wiejskich, sesjach rady miasta, dożynkach itp. - współpraca przy organizacji powiatowych eliminacji Olimpiady Wiedzy Rolniczej oraz wsparcie finansowe w zakresie zakupu nagród dla uczestników - współpraca przy organizacji szkoleń, konferencji - współpraca z urzędami, starostwami w zakresie związanym z rolnictwem, ochroną środowiska, obszarami wiejskimi i promocją regionu - prezentowanie informacji dotyczących bieżącej sytuacji w rolnictwie na posiedzeniach rad gmin oraz wybranych komisji wymienionych rad - udział w gminnych komisjach oceniających straty w uprawach polowych spowodowane złymi warunkami pogodowymi (komisje klęskowe) oraz komisjach ds. szacowania strat przez zwierzynę leśną - organizowanie stoisk informacyjnych na imprezach organizowanych cyklicznie przez gminy np. dożynki - udział w komisji oceniającej gospodarstwa w konkursie „Rolnik powiatu lipnowskiego” - konsultacje w sprawie interpretacji prawodawstwa dotyczącego organizowania grup
---	--	---

	<p>19. Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Bydgoszczy</p> <p>20. Ośrodki Pomocy Społecznej</p> <p>21. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska</p> <p>22. Samorządy powiatowe i gminne woj. kujawsko-pomorskiego</p> <p>23. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi</p>	<p>producentów rolnych</p> <ul style="list-style-type: none"> - budowanie sieci współpracy z lokalnym samorządem - wspólna promocja dziedzictwa kulturowego oraz kulinarnego - wspólna promocja powiatu oraz zachęcanie mieszkańców do podejmowania działań aktywizujących - współpraca z zakresu promowania i kultywowania dziedzictwa kulinarnego - udział przedstawicieli władz samorządowych w pokazach, olimpiadach - omawianie bieżących spraw w rolnictwie np. zagrożenie ASF, stawek dopłat bezpośrednich, dopłat do materiału siewnego itp. - dyżury doradców w Urzędach Gmin - współpraca w zakresie organizacji targów i innych imprez rolniczych m.in. Targów „Lato na Wsi – Święto Smaku i Tradycji”, Kujawsko-Pomorskich Dni Pola, Festynu Barwy Lata, Dary Jesieni, Kujawsko-Pomorskie Miodowe Lato - współorganizacja konkursów - badania ankietowe
<p>12.</p>	<p>Związki zawodowe i społeczno-zawodowe organizacje rolników</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka 2. Polski Związek Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej „POLSUS” 3. Kujawsko-Pomorski Związek Hodowców Bydła 4. Polski Związek Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego 5. Regionalny Związek Hodowców Owiec i Kóz 6. Krajowy Związek Hodowców Szynszyli z siedzibą w Myślenicach 7. Polski Związek Hodowców Gołębi Rasowych i Drobnego Inwentarza 8. Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt 9. Wojewódzki Związek Rolników, Kótek i Organizacji Rolniczych 10. Regionalny Związek Pszczelarzy i Ziemi Kujawsko-Dobrzyńskiej we Włocławku, Regionalny Związek Pszczelarzy w Bydgoszczy 11. Stowarzyszenie rolników „STOROL” w Kowalewie Pomorskim 12. EKOLAN - Kujawsko-Pomorskie Stowarzyszenie Producentów Ekologicznych 13. Krajowe Zrzeszenie Producentów Rzepaku i Roślin Białkowych 14. Polska Izba Nasienna 15. Gminne Rady Kobiet i Kół Gospodyń Wiejskich 	<ul style="list-style-type: none"> - współpraca oraz doradztwo w zakresie rolnictwa ekologicznego - udział w uroczystościach organizowanych przez koła gospodyń, w spotkaniach okolicznościowych - pomoc przy organizowaniu wyjazdów na targi organizowane przez KPODR - współpraca w zakresie organizacji targów np. Kujawsko-Pomorskie Miodowe Lato - współpraca odnośnie przechowywania i przygotowania komponentów pasz dla zwierząt - współorganizacja i udział w konferencjach, szkoleniach, konkursach, spotkaniach - udział w spotkaniach i posiedzeniach, imprezach tematycznych i okolicznościowych - czynnik doradczy w negocjacjach cenowych - współpraca podczas targów i wystaw zwierząt futerkowych i drobnego inwentarza m.in. poprzez uczestnictwo w komisjach oceny zwierząt - transfer wiedzy między instytucjami - działalność informacyjna - współpraca z kołami gospodyń wiejskich - współorganizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów oraz seminariów

	<p>16. Regionalny Związek Pszczelarzy w Toruniu 17. Stowarzyszenie Kujawsko-Pomorskie Centrum Rolnicze 18. Związek Kółek Rolników i Organizacji Rolników w Inowrocławiu 19. Koła Gospodyń Wiejskich 20. Fundacja Powiatu Mogileńskiego 21. Federacja Grup i Producentów WOŁOWINA POLSKA 22. Niezależny Samorządny Związek zawodowy Rolników indywidualnych „Solidarność” 23. Stowarzyszenie Wieprz Polski</p>	
13.	<p>Środki masowego przekazu:</p> <p>1. Telewizja Polska S.A./Oddział w Bydgoszczy, Telewizja Kujawy 2. Radio HIT Włocławek, PIK, Nakło 3. Gazeta Pomorska, Aleksandrowska, CGD, CLI 6. Nowości 7. Tygodnik Pałuki 8. Czas Świecia 9. Nasze Świecie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - współpraca przy przygotowywaniu programu ekologicznego EKOOPCJE oraz innych programów promujących wieś kujawsko-pomorską - współpraca polegająca na przekazywaniu aktualnych problemów dotyczących ochrony środowiska oraz promujących działania Ośrodka - publikacja informacji i udzielanie wywiadów dotyczących organizowanych szkoleń, konkursów, olimpiad, relacji z wydarzeń - promowanie w środkach masowego przekazu działań podejmowanych przez KPODR - współpraca w zakresie opracowywania tematów rolniczych - nagrywanie audycji radiowych i telewizyjnych wg zgłaszanych potrzeb np. dotyczących sytuacji w poszczególnych branżach
14.	<p>Firmy obsługujące rolnictwo w zakresie:</p> <p>1. nasiennictwa 2. uprawa roślin 3. nawożenia 4. środków ochrony roślin 5. hodowla zwierząt 6. usług rolniczych 7. certyfikacji w rolnictwie ekologicznym 8. mechanizacja rolnictwa 9. rolnictwa ekologicznego</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rolnictwo ekologiczne/ współpraca w zakresie edukacji i doradztwa - zakładanie poletek doświadczalnych - wymiana informacji o zaopatrzeniu w rolnictwie - notowanie cen nawozów i środków - udział w szkoleniach i konferencjach - wymiana informacji, dostarczanie opakowań do pobierania próbek glebowych przez rolników - stoiska informacyjno-promocyjne na targach - współorganizacja szkoleń i konferencji - doradztwo na temat doboru odmian i zakupu kwalifikowalnego materiału siewnego - kolekcje odmian roślin m.in. zbóż, rzepaku, roślin strączkowych - organizacja i współpraca podczas szkoleń w ramach Centrum Techniki Rolniczej - wsparcie finansowe w zakresie organizacji Olimpiady Wiedzy Rolniczej - współpraca w nabyciu materiału siewnego, nawozów, środków ochrony roślin niezbędnych do organizacji Krajowych Dni Pola

E. Wykaz ważniejszych wydarzeń

Spośród imprez wystawienniczo–targowych najważniejsze dla wystawców i zwiedzających były „Dni Otwartych Drzwi” - Targi Ogólnorolne, „Kujawsko-Pomorskie Dni Pola”, Międzynarodowe Targi Rolno-Przemysłowe „AGRO-TECH”, Targi „Lato na Wsi – Święto Smaku i Tradycji” oraz regionalne wystawy zwierząt, podczas których upowszechniane są nowoczesne rozwiązania techniczne i technologiczne oraz osiągnięcia hodowlane.

Pszczelarze i sadownicy kontynuowali coroczne spotkania, gdzie omawiano bieżące problemy danej branży oraz uwarunkowania rynkowe krajowe i zagraniczne.

Eurorzepek 2019 to konferencja międzynarodowa, której główną tematyką były aktualne problemy związane z produkcją rzepaku i roślin białkowych w kontekście rynku krajowego i globalnego, w tym biopaliwa. Obyły się również prezentacje polowe odmian rzepaku, systemów jego ochrony oraz kompleksowego nawożenia.

W 2019 roku ważnym aspektem było także upowszechnianie zagadnień związanych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii i dlatego Kujawsko–Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego wspiera te działania organizując corocznie Forum Energetyki Odnawialnej. Tematyka Forum dotyczyła technik pozyskiwania energii odnawialnej, przepisów prawnych w tym zakresie oraz możliwości pozyskania dofinansowania do konkretnych instalacji.

W 2019 r. w Turznie odbyło się VII Forum Turystyki Wiejskiej – Wieś dla Wsi. W tym roku szczególny nacisk położono na prezentację działań skierowanych do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym; zaprezentowano zarówno usługi opiekuńcze, jak też przedsięwzięcia aktywizujące zawodowo. Szczególnie inspirujące dla uczestników były wyjazdy studyjne prezentujące dobre praktyki. Ponadto opublikowano broszurę prezentującą ofertę zagród edukacyjnych z naszego województwa i rozesłano do szkół, co może przyczynić się do wzrostu zainteresowania taką formą zajęć.

Wspólnie z Gazetą Pomorską zorganizowano Forum Rolnicze, na którym spotkali się rolnicy, przedsiębiorcy rolni, przedstawiciele firm z branży rolniczej, przedstawiciele nauki, organizacji rolniczych i producenckich, przedstawiciele Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, władz rządowych i samorządowych województwa. Forum składało się z paneli dyskusyjnych i debaty podczas których omawiane były zagadnienia z zakresu produkcji roślinnej, zwierzęcej i przetwórstwa, a w trakcie debaty przedstawiciele władz odpowiadali na pytania redaktorów i rolników.

Tab.30. Wykaz ważniejszych wydarzeń

L.p.	Nazwa	Termin	Miejsce	Organizator/współorganizator
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>
1.	XLII Międzynarodowe Targi Rolno-Przemysłowe "AGRO-TECH" XX Regionalna Kujawsko-Pomorska Wystawa Zwierząt Hodowlanych (bydło mięsne i mleczne, owce, drób hodowlany i użytkowy)	29-30.06.2019	Minikowo	Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, DLG – Niemieckie Towarzystwo Rolnicze, Branżowe związki hodowców
2.	XXIII Kujawsko-Pomorskie Dni Pola - Targi Regionalne	15-16.06.2019	Grubno k. Chełmna	Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Zespół Szkół Centrum Kształcenia Praktycznego w Grubnie, Agro-Sieć Chełmno, Starostwo Powiatowe w Chełmnie
3.	XX "Lato na Wsi- Święto Smaku i Tradycji" Regionalna Wystawa Drobego Inwentarza	12-13.05.2019	Minikowo	Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Związki i organizacje branżowe hodowców
4.	VI Forum Rolnicze	11.10.2019	Bydgoszcz	Gazeta Pomorska, Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego
5.	XXXVIII Dni Otwartych Drzwi - Targi Ogólnorolne	1-2.06.2019	Zarzewo	Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego
6.	Eurorzepak 2019	23.05.2019	Minikowo	Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Krajowe Zrzeszenie Producentów Rzepaku i Roślin Białkowych
7.	VII Forum Turystyki Wiejskiej	24-26.09.2019	Turzno	Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
8.	XXVII Forum Pszczelarzy	30.03.2019	Przysiek	Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Regionalny Związek Pszczelarzy w Toruniu
9.	X Zjazd sadowników Województwa Kujawsko-Pomorskiego	24.01.2019	Przysiek	Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego
10.	XV Forum Energetyki Odnawialnej	17.09.2019	Przysiek	Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego

E. Działalność wydawnicza

W 2019 roku zaplanowano i wykonano 20 pozycji wydawniczych. Poza planem wykonano 8 pozycji wydawniczych. Liczba zrealizowanych wydawnictw wynikała z zapotrzebowania na takie takiego typu wydawnictwa.

Największą pozycją wydawniczą jest miesięcznik „Wieś Kujawsko-Pomorska” drukowany w nakładzie 32400 tys. (w całym roku). W 2019 roku w wyniku konkursu pn. „Najlepsze Wydawnictwo Wojewódzkich Ośrodków Doradztwa Rolniczego”, miesięcznik ten zajął III miejsce w kategorii „Najlepsze Czasopismo Periodyczne”.

Zmieniono tytuły następujących wydawnictw: pozycja 2.: zaplanowano broszurę „BHP przy stosowaniu środków ochrony roślin” zmieniono tytuł na „Bezpieczna praca ze środkami ochrony roślin” oraz pozycja 6.: zaplanowano broszurę pt.: „Podatki w rolnictwie” zmieniono tytuł na „Podatek Vat w rolnictwie”.

Nie zrealizowano pozycji 13. ulotki „Uprawa rzodkwi oleistej”. Przyczyna niezrealizowanej ulotki wynikała z konieczności wydania broszury pt.: „Problem zanieczyszczenia wód azotem pochodzenia rolniczego-najnowsze rozwiązania dla rolnictwa” (pozycja 1 – poza planem).

Tab.31. Działalność wydawnicza w 2019 r.

L.p.	Tytuł	Forma	Nakład - Plan	Wykonanie
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>		
1.	Wieś Kujawsko-Pomorska	miesięcznik	32400	32400
2.	BHP przy stosowaniu środków ochrony roślin - zmiana tytułu na: Bezpieczna praca ze środkami ochrony roślin	broszura	2000	2000
3.	X Zjazd sadowników Województwa Kujawsko-Pomorskiego	broszura	100	100
4.	Jęczmień jary w województwie kujawsko-pomorskim	broszura	700	700
5.	Kalkulacje rolnicze	broszura	500	500
6.	Podatki w rolnictwie - zmiana tytułu na: Podatek Vat w rolnictwie	broszura	500	500
7.	Informator – Kujawsko-Pomorskie Dni Pola Grubno 2019	informator – broszura	800	800
8.	Informator nasienny	informator – broszura	200	200
9.	Kujawsko-Pomorskie Seminarium dla Hodowców Szynszyli	broszura – materiały konferencyjne	150	150
10.	Eurorzepak 2019	broszura – materiały konferencyjne	500	500
11.	Zarządzanie gospodarką odpadami	broszura – materiały konferencyjne	130	600
12.	VII Kujawsko-Pomorskie Forum Turystyki Wiejskiej – Wieś dla Wsi	broszura – materiały konferencyjne	110	110
13.	Uprawa rzodkwi oleistej	ulotka	500	-
14.	Podatek Vat w rolnictwie	ulotka	300	300
15.	Katalog Targów „Lato na Wsi-Święto Smaku i Tradycji”	katalog	500	600
16.	Katalog Międzynarodowych Targów Rolno-Przemysłowych „AGRO-TECH Minikowo”	katalog	1500	1500

17.	Katalog Regionalnej Wystawy Zwierząt	katalog	300	300
18.	Katalog Dni Otwartych Drzwi Zarzeczewo	katalog	2000	2000
19.	Folder Międzynarodowych Targów Rolno-Przemysłowych „AGRO-TECH Minikowo”	folder	600	600
20.	Kalendarz KPODR	kalendarz	500	500
POZA PLANEM				
L.p.	Tytuł	Forma	Nakład - Plan	Wykonanie
1.	Problem zanieczyszczenia wód azotem pochodzenia rolniczego-najnowsze rozwiązania dla rolnictwa	broszura	-	1000
2.	Od pola do stołu kujawsko-pomorska wieprzowina, tucz bez GMO, sfinansowano z funduszu promocji mięsa wieprzowego	broszura	-	100
3.	Aktualne tendencje w chowie drobiu wodnego	broszura	-	100
4.	Analiza ekonomiczna w indywidualnym gospodarstwie rolnym	broszura	-	1500
5.	Formy opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych pozarolniczej działalności gospodarczej	broszura	-	300
6.	Edukacja w zagrodzie	broszura – materiały konferencyjne	-	1100
7.	Kujawsko-pomorska wieprzowina, tucz bez GMO sfinansowano z funduszu promocji mięsa wieprzowego	ulotka	-	5000
8.	Informacja o jarmarku bożonarodzeniowym z udziałem wiejskiej e-skrzynki	ulotka	-	400

G. Kształcenie i doskonalenie zawodowe kadry własnej

Na początku roku 2019 planowana liczba uczestników wynosiła odpowiednio: 151 uczestników w szkoleniach zewnętrznych oraz 470 uczestników w szkoleniach wewnętrznych. W rezultacie, po analizie dokumentów potwierdzających doskonalenie zawodowe, 191 pracowników uczestniczyło w szkoleniach zewnętrznych i 880 w wewnętrznych. Głównym organizatorem szkoleń zewnętrznych było Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, szkolenia wewnętrzne organizowali specjaliści działów merytorycznych. Należy zwrócić uwagę na fakt że szkolenia wewnętrzne, które odbywają się w poszczególnych oddziałach (Przysiek, Zarzeczewo) czy centralnie w Minikowie cieszą się większym zainteresowaniem wśród doradców rolnych oraz specjalistów merytorycznych aniżeli szkolenia zewnętrzne realizowane w Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie czy Oddziale Radom. Terminy szkoleń organizowanych przez Centrum Doradztwa Rolniczego pokrywają się niejednokrotnie z intensywnym okresem pracy doradców rolnych i specjalistów merytorycznych a perspektywa dojazdu na szkolenie 300-400 km zniechęca potencjalnych uczestników.

Pracownicy Ośrodka przez doskonalenie zawodowe poszerzają swoją wiedzę i nabywają nowe umiejętności, które w konsekwencji wpływają na poprawę jakości świadczonych przez nich usług oraz prowadzonych szkoleń. Dowodem są przedstawione w sprawozdaniu działania na rzecz rolników i mieszkańców wsi.

Tab.32. Kształcenie i doskonalenie kadry własnej

Symbol	Tematyka szkoleń	Liczba uczestników	
		Plan	Wykonanie
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>
G.1.	szkolenia wewnętrzne		
G.1.1.	systemy produkcji rolnej	30	51
G.1.2.	rozwój obszarów wiejskich	100	196
G.1.3.	rolnictwo ekologiczne i programy rolno-środowiskowo-klimatyczne	20	54
G.1.4.	ekonomika i zarządzanie gospodarstwem rolnym	300	574
G.1.5.	metodyka i organizacja doradztwa rolniczego	20	5
G.2.	szkolenia zewnętrzne		
G.2.1.	systemy produkcji rolnej	15	137
G.2.2.	rozwój obszarów wiejskich	28	14
G.2.3.	rolnictwo ekologiczne i programy rolno-środowiskowo-klimatyczne	57	14
G.2.4.	ekonomika i zarządzanie gospodarstwem rolnym	10	12
G.2.5.	metodyka i organizacja doradztwa rolniczego	12	14
G.2.6.	inne		
	Szacowanie szkód w rolnictwie	10	19
	Prawo wodne i dyrektywa azotanowa	19	Zrealizowano jako szkolenie wewnętrzne w punkcie G.1.3.

Ocena rezultatów działalności ODR w 2019

Tab.33. Ocena realizacji programu działalności odr w 2019 r.

L.P.	Rodzaj działalności		Liczba	
			Plan	Wykonanie
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>
1	Działalność szkoleniowa	Szkolenie	841	927
		Szkolenia wyjazdowe	67	77
		Konferencje	25	32
		Uczestnicy form edukacyjnych	20329	23775
2	Działalność doradcza	Porady indywidualne	22377	27703
		Odbiorcy porad indywidualnych	22377	27703
3	Działalność informacyjna	Informacje	28442	28996
		Broszura	11	17
		Ulotka	2	3
		Informacja na stronę www.	98	200
		Artykuł w miesięczniku ODR	238	311
		Inne wydawnictwa	14	14
		Stoisko-informacyjno-promocyjne	20	47
		Pozostałe	486	958
4	Działalność upowszechnieniowa	Pokaz	14	14
		Demonstracja	6	10
		Konkurs	19	19
		Olimpiada	1	1
		Targi/wystawy	10	12

Różnice:

Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w 2019 roku zarówno w działalności szkoleniowej, doradczej, informacyjnej jak i upowszechnieniowej wykonał więcej działań, niż było zaplanowane w Programie działalności. Obsłużono ponad 100 tys. odbiorców.

W 2019 roku, zarówno działalność informacyjna, jak i doradcza w największym stopniu koncentrowała się w obszarze ubiegania się o przyznanie pomocy finansowej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych, w tym płatności bezpośrednich oraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. W tym zakresie wykonano też więcej usług doradczych tj. dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej - wniosków bezpośrednich i ONW. Znaczna część informacji oraz porad dotyczyła również rozwiązywania problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych, a w szczególności prowadzonej produkcji roślinnej oraz bioasekuracji w gospodarstwie rolnym. Udzielono też więcej informacji z zakresu rachunkowości w gospodarstwach rolnym, zwłaszcza rachunkowości rolnej, co przełożyło się z kolei na trochę mniejszą ilość udzielonych porad. W większym stopniu niż planowano doradzano też w zakresie realizacji zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych.

Przeprowadzono więcej szkoleń stacjonarnych, wyjazdowych oraz konferencji, co miało wpływ na większą liczbę osób przeszkolonych.

Wnioski:

1. W Kujawsko-Pomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego zadania do realizacji, planowane są w układzie rocznym. Wykonanie dokładnie zaplanowanej liczby usług

doradczych, informacyjnych i upowszechnieniowych jest trudne, gdyż ich wykonanie zależy od zapotrzebowania klientów, jak i zainteresowania daną tematyką.

2. Uruchomienie poszczególnych naborów wniosków do działań PROW 2014-2020 miało wpływ na liczbę realizowanych działań doradczych (informacji, porad, opracowań) w tym zakresie.
3. Wdrażanie nowych aktów prawnych, powodowało zwiększone zainteresowanie doradztwem w zakresie wprowadzonych zmian oraz nowych wymagań prawnych dotyczących gospodarstw rolnych.
4. W 2019 r., licznie uczestniczono w pracach komisji szacowania strat spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi. W związku z brakiem nowoczesnych narzędzi usprawniających proces szacowania strat zaangażowanie doradców w prace komisji skutkowało niemożliwością świadczenia innych usług doradczych.

Ocena:

Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w 2019 roku równomiernie rozkładał swoją aktywność pomiędzy działalność szkoleniową, doradczą, informacyjną i upowszechnieniową.

Przeprowadzono ponad 1000 spotkań edukacyjnych (szkoleń stacjonarnych, wyjazdowych oraz konferencji), co pozwoliło na przeszkolenie ponad 23 tys. rolników i mieszkańców obszarów wiejskich.

Dużym wyzwaniem była działalność doradcza i informacyjna. Działalność doradcza to ponad 27 tys. udzielonych porad indywidualnych i ponad 28 tys. informacji.

Doradcy spełniając oczekiwania klientów Ośrodka realizowali działania upowszechnieniowe w formie pokazów, konkursów i demonstracji technologicznych, co wzbogaciło ofertę w zakresie poprawy konkurencyjności i podnoszenia poziomu zarządzania gospodarstwem rolnym.

Powyższe działania były zgodne z zapotrzebowaniem klientów.

Ośrodek współpracował z jednostkami badawczo-rozwojowymi, uczelniami wyższymi, szkołami, samorządem, instytucjami krajowymi, poprzez wspólne projekty i inne przedsięwzięcia.

Ośrodek wykonał większą liczbę usług doradczych, informacyjnych i upowszechnieniowych niż zaplanował, jednakże ta sytuacja w przyszłości może się zmienić z powodu zmniejszającego się zatrudnienia.

H. Załączniki elektroniczne